B 373/11

A BUDAPESTI MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI

FELSŐBB LEÁNYISKOLA ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1913—1914-IKI
HARMINCKILENCEDIK ISKOLAÉVÉRŐL.

KÖZLI
DOMBÓVÁRI RÉVY FERENC FŐIGAZGATÓ,
AZ ISKOLA IGAZGATÓJA.

ORSZÁGOS KÖZPONTI KÖZSÉGI NYOMDA RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 40. SZ.

B 373/11
13728

VÁROSI KÖNYVTÁR
BUDAPEST ❁ KÖZPONT
B 373/11/

fe
ziu

KÜLÖN GYŰJTEMÉNY
CSAK KÜLÖN ENGEDÉLYLYEL ADHATÓ KI

. állami
és gimná-
13-14.

BUDAPEST
SZÉKES-
FŐVÁROS

FSZEK Központi Könyvtár
0 010003 812913

[Bp. Izrolár.] Felsőbb leányiskola

A BUDAPESTI MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI

FELSŐBB LEÁNYISKOLA ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM

FELHÁROZVA 1963

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1913—1914-IKI
HARMINCKILENCEDIK ISKOLAÉVÉRŐL.

KÖZLI
DOMBÓVÁRI RÉVY FERENC FŐIGAZGATÓ,
AZ ISKOLA IGAZGATÓJA.

ORSZÁGOS KÖZPONTI KÖZSÉGI NYOMDA RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 40. SZ.

985
2012

B 373/11
13728

VÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR · BUDAPEST ·

I.

Széljegyzetek a felsőbb leányiskola és leánygimnázium reformálásának kérdéséhez.

A vidéki városok utóbbi időben egymás után fordulnak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez azzal a kéréssel, hogy felsőbb leányiskolájuk helyett leánygimnáziumot, vagy legalább melléje gimnáziumi tanfolyamot kapjanak, mert ebben látnák azt az iskolát, amely szerintük leánygyermeküknek a mai kor követelte magasabb műveltséget megadná s egyszersmind jövendőjük biztosítása végett a felsőbb tanulmányok alapjait lerakná

E kívánsághoz legtöbb esetben csatlakoztak az érdekelt felsőbb leányiskolák tanári testületei is annak a hangsúlyozásával, hogy a felsőbb leányiskola V—VI. osztálya évről-évre néptelenedik s csak a gimnáziumi tanfolyam volna képes a IV. osztály elvégzése után a tanulókat az iskola kebelében megtartani.

Első tekintetre mind a két ok tetszetősnek látszik, azonban én, aki hivatalos állásomnál fogva nagyon jól ismerem a leánygimnáziumnak szaporítására irányuló kívánságok indító okait, valamint azt is, hogy miért néptelenedik évről-évre jobban a felsőbb leányiskola két felső osztálya, a nőnevelés kérdésének helyes megoldását nem a leánygimnáziumok szaporításában keresem, ennélfogva tőle a kívánatos eredményt nem is várom.

Mert tapasztalásom szerint a nagyközönség nem a *leánygimnázium* szükségességét érzi, hanem olyan iskoláét, amelynek végbizonyítványa a gyakorlati életben egyébhez is juttathatja, mint pusztán lelkének műveltségéhez; olyanhoz, amely valami életpályát nyit meg a leánygyermekek előtt is. Ennélfogva a felsőbb leányiskola V—VI. osztályát nemcsak a gimnáziumok sorvasztják, — sőt talán ezek eddigelé a legkisebb mértékben — ha-

nem sorvasztja általában minden olyan iskola, amely kenyéradó diplomát juttat növendékei kezébe.

Az azonban bizonyos, hogy ma már a felsőbb leányiskola azoknak a szülőknek a várakozását sem elégíti ki, akik kedvező társadalmi és vagyoni helyzetükhöz képest, minden gyakorlati cél kizárásával, csak a mai kor követelményeihez alkalmazkodó magasabb, általános műveltséget akarnak leánygyermekeik számára megszerezni.

Ha tehát ezek alapján megállapítjuk, hogy a felsőbb leányiskola mai formájában mint luxusiskola nem állja meg a helyét, gyakorlati célok szempontjából pedig számba sem jöhet, akkor mindenesetre megfontolás tárgyává kell tenni, hogy engedjük-e végleg elsorvadni s helyettesítsük-e lassankint teljesen a leánygimnáziummal, vagy pedig a nőnevelés különleges és nagyon fontos érdekeinek szemmel tartásával, sőt ezek védelmére reformáljuk-e inkább, s mellette a leánygimnáziumot csak a legtehetségesebb leányok számára való intézménynek tekintsük?

Nézetem szerint nem mondhatunk le olyan iskoláról, amely a nőknek természettől kijelölt célját, legnemesebb hivatását tartja szeme előtt nevelési és tanítási módszerében; viszont nem lehet elhallgattatni a kor követelő szavát se, hanem módot kell adni a nők megfelelő s rá méltó kontingensének, hogy ha sorsa úgy kívánja, szellemi erejével részt vehessen a gyakorlati életnek magasabb minősítéshez kötött munkájában is. Vagyis szükségesnek tartom, hogy legyen olyan nőiskola, amely a művelt társadalmi osztály leánygyermekeit alapos műveltséghez juttassa, másrészt pedig legyen a tudományos képzés alapját lerakó leánygimnázium is, de nem úgy, hogy egyik a másik működését akadályozza, vagy épenséggel megbénítsa.

Az első helyen említett célt eddig a felsőbb leányiskola szolgálta, neki kell szolgálnia ezentúl is. Azonban mai formájában erre képtelen.

Ezért a felsőbb leányiskola feltétlenül továbbfejlesztésre szorul, még pedig azon az úton, amelyen eddig is járt. Mai hat osztályos évfolyamában, a mélyebben járó tudományos részletek mellőzésével, a modern nyelvek alapján, a reáliskola képére van alkotva, s csak ebben az irányban lehet tovább fejleszteni is a nélkül, hogy a nők általános művelődési és nevelési érdekei csorbát szenvednének. Mert a társadalomnak első sorban nem *tudós* nőkre, hanem meleglelkű, érző szivű, művelt nőkre van szüksége;

olyan nőkre, akik magasztos hivatásukat föléje helyezik minden tudománynak. Erre vonatkozólag a felsőbb leányiskolai igazgatók értekezletének eredményekép már fel is terjesztettem a nyolc osztályos felsőbb leányiskola tervezetét. Ez az iskola, ha megvalósul, a nők nagy többségét arra készíti elő, hogy magasabb általános műveltség megszerzésével a családi életben helyüket az előbbkelő társadalmi rétegek igényeinek megfelelő módon tudják megállani, de emellett olyan ismereteket is szerezhessenek, amelyeket szükség esetén bizonyos gyakorlati életpályákon is érvényesíthetnek, sőt velök megfelelő korlátozással a felsőbb iskolai tanulmányokra is minősítést nyerhetnek. Ez az iskola magához vonzaná mindazokat a nőket, akik vagy tisztán általános műveltség szerzéséért járnak iskolába, vagy pedig nem érzik magukat hivatottaknak a gimnáziumi irányu előképzettséghez kötött magasabb tanulmányok végzésére.

Ekképen a leánygimnázium csak a női nem legválogatottabb részének iskolája maradna, amint eredetileg célja is ez volt. Mert bizony ma a tapasztalat azt mutatja, hogy túlságos, szinte beteges ambicióból, vagy csupán a gyakorlati élet szem előtt tartásával, sokan azonban csak puszta divatból törekesznek a gimnáziumi osztályokba, tehát olyanok is, akik nem odavalók, s akiket igen nehéz a helyes útra visszaterelni, s akik aztán nyűgei lesznek önmaguknak és a társadalomnak egyaránt. Erre nem csábítani, hanem ettől lehetőleg távoltartani kell a nőnemzedéket. Ezt kívánja a társadalom és a családi élet igazi érdeke.

A két iskola egymáshoz való viszonyának megállapítása nagyon fontos. Én veszedelmesnek tartanám, ha teljesen párhuzamosan egymás mellé állítanák őket, vagyis ha a nyolc osztályos felsőbb leányiskola mellett a fiúgimnáziumok mintájára szervezett teljes nyolc osztályos leánygimnázium is lenne.

Hazánkban már eleve is abból az elvből indult ki a közoktatásügyi kormány a leánygimnáziumok állításában és engedélyezésében, hogy a női egyéniségnek, a női léleknek előbb bizonyos mértékű megalapozására van szüksége, mielőtt a komolyabb gimnáziumi tanfolyamokra térne át; ezért kötötte a gimn. oktatás kezdését a leánygyermek 15-ik évéhez. De a kiválasztás szempontjából is helyesebbnek bizonyult ez az eljárás. Németországban pedig meg is valósították, hogy leányok csak 4—5 évi felsőbb leányiskolai tanulás után léphetnek a gimnáziumba; s én ma is azt tartom, hogy különösen a nyolc osztályos felsőbb

leányiskola IV. osztályának elvégzése után négy évi tanfolyamból álló gimnázium bőven megadhatja az igazán tehetséges leánygyermeknek a klasszikus nyelvekből is azt az ismeretanyagot, amely egyetemi tanulmányaiban előrehaladását biztosíthatja. Erre ékesen szóló bizonyíték a vezetésemre bízott iskolával kapcsolatos gimnáziumi tanítás.

Ilyenformán a nőképzés emez iránya is erkölcsi kár nélkül, jelentékeny anyagi megtakarítással volna megvalósítható, amihez még nagy előnyként lehetne hozzászámítani azt, hogy a középosztály nőnemzedéke egyenlő alapképzésben részesülne.

Ezek a szempontok vezettek, amikor hivatalos állásomnál fogva azzal a kéréssel fordultam a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, hogy utasítsa az Orsz. Közokt. Tanácsot, hogy a nyolc osztályos felsőbb leányiskola részletes tanítástervét sürgősen állapítsa meg, a leánygimnáziumok tanítástervének revizióját pedig csak ez után és ezzel kapcsolatban ejtse meg; addig pedig, míg ez meg nem történik, újabb leánygimnázium állítására, vagy gimn. tanfolyamok szervezésére engedélyt ne adjon.

Mert ha a leánygimnáziumok szaporítása megelőzné a felsőbb leányiskolák elodázhatatlan reformját, az árral úszó közönség ezek kedvéért cserben hagyná a felsőbb leányiskolát, későbbi reformálása esetén pedig már nehéz volna hozzá visszatéríteni, ami hazai nőnevelésünket teljesen ferde irányba terelné és kiszámíthatatlan kárt okozna. Ellenben a felsőbb leányiskolai tanítás anyagának nyolc évre való elosztása igen kedvező helyzetet teremtene arra nézve, hogy az alsó négy osztályban a gimnáziumi tanulásra szükséges alapismereteket is teljesen megfelelő mértékben sajátíthassák el a tanulók.

A nyolc osztályos felsőbb leányiskola felszabadítaná a mai felsőbb leányiskolát hat osztályba összezsugorított állapotából s lehetségessé tenné, hogy teljesen párhuzamosan haladjon a fiúközépiskolákkal, nem ugyan szorosan ezeknek az útján, hanem a leánytermészetnek megfelelő tanítástervvel. Ennek a nyolc osztályos felsőbb leányiskola bizonyítványának természetesen meg kellene adni azt az értéket, amelyet élveznek a fiúközépiskolák, vagyis minősítés szempontjából amazokkal teljesen egyértékűnek kellene lennie.

Ami már a felsőbb iskolai (egyetemi, esetleg műegyetemi stb.) továbbképzéssel való összefüggését illeti, erre az a nézetem, hogy az a leánytanuló, aki felsőbb tanulmányokra óhajt menni,

tegyen rendes érettségi vizsgálatot; aki azonban tanulmányait felsőbb iskolákban nem folytatja, az kapja meg a nyolcadik osztályról szóló bizonyítványát az osztályvizsgálat alapján, vagy épen enélkül is.

Végül még azt is óhajtanám, hogy a magunk szükséglete szerint adjunk ennek a végbizonyítványnak alkalom szerint nagyobb értéket is. A módja ez volna. Az állami felsőbb leányiskolák mellett létező internátusoknak krónikus baja, hogy nincs állandó nevelő testületük. A nevelés gondjait rendesen kezdő tanítónők látják el, akiknek legnagyobb része nem azért vállalkozik erre a fontos, de igen nehéz munkára, mert talán lelki vágya vonzza oda, hanem csupán azért, mert ez a rendes útjamódja, hogy valamelyik állami felsőbb leányiskolához bejuthasson.

De alig töltenek ott egy-két évet, már folyamodnak kihelyezésért, hogy csak az iskolában foglalkozhassanak, aminek megokolásában mindenféle családi ügyekre támaszkodnak. Hogy ezt a folytonos változást az internátusok nevelésügye erősen megsínyli, azt mondanom sem kell. Akár helyezik ki a folyamodó nevelőnőt, akár nem, mindenképen megvan a baj. Ha nem helyezik ki, kedvetlenül végzi munkáját az internátusban; ha pedig kihelyezik, helyére ismét kezdő kerülhet csak, aki gyakran maga is még nevelésre szorul. Ez szerintem és tapasztalatom szerint olyan nagy baj, hogy rajta segíteni égető szükség. Hiszen az internátus emiatt legelső feladatát, a nevelést kénytelen elhanyagolni. Mert nem elég ehhez csupán az intézeti rend és pontosság, hanem vele született lelki hajlam is szükséges hozzá, hogy a nevelő a gondjára bízott gyermek lelkével örömmel foglalkozzék.

Szükség van tehát magasabb képzettségű *állandó nevelő* erőkre, akik állásukat nemcsak hídúl tekintik céljaik elérésére, hanem életük sorsát és boldogulásukat ott keresik az internátusok nevelő munkájában. Erre igen jól rá lehetne nevelni a hivatottakat a nyolcosztályos felsőbb leányiskola 7—8-ik osztályában, legfeljebb még egy év hozzátoldásával. Ugy gondolom ezt, hogy azokat, akik erre hajlamot éreznének és tehetségük is megvolna rá, megfelelő tanítástery keretében a német vagy francia nyelvben és a pedagógiai tárgyakban tüzetesebb, alaposabb vezetés mellett könnyűszerrel lehetne eljuttatni olyan képzettséghez, hogy az internátusokban a nevelő és korrepetáló tisztséget teljesen betölthessék. Természetesen az ő előmenetelükről épen úgy gondoskodni kellene megfelelő rangsorba osztással, mint az iskola

egyéb tanítónőiről. Ők azonban tanítónői oklevél hijában az iskolában nem taníthatnának, hanem képesítésük csupán az internátusra utalná őket; ennélfogva meg is szűnnék körükben a kifelé s csupán az iskolai szolgálatra törekvő hajsza. Az intelligens nőnemzedéknek ez elfogadható új pályát nyitna, az internátusok pedig idővel megbízható nevelőgárdához jutnának.

Szeretünk hivatkozni a németországi példákra; nos hát ott is megtaláljuk ezt a gondoskodást a „Frauenschule"-nak abban az intézkedésében, amely kötelezővé teszi tanulóira a gyermekápolással és neveléssel járó elméleti és gyakorlati foglalkozást s a végén módot ad nekik rá, hogy óvónői oklevélhez is juthassanak. Kövessük őket ebben a magunk szüksége szerint. Nekünk óvónőink, tanítónőink vannak feles számmal; de olyan nevelőnőink, amilyenekre internátusainknak szükségük volna, alig vannak.

Ezekután ismételten hangsúlyozom abbeli véleményemet, hogy középfokú nőnevelésünk bajainak orvoslásában nem leánygimnáziumokra van szükségünk, hanem teljesebb felsőbb leányiskolára, amely megadhassa odavaló nőnemzedékünknek a műveltségnek azt a fokát, amelyre magasztos hivatásában, a társadalomban és családi életben szüksége van, s amely nem csupán a tudományos képzést tartja feladatának, hanem elsősorban a női lelket iparkodik megalapozni a társadalom és családi élet boldogítására. Képző hatásában azonban eléri tanítványaival a tanultságnak azt a fokát, amely leánynemzedékünk hivatottjait a felsőbb iskolai tanulmányokra is előkészíti. A klasszikus tanulmányok ennek a nyolcosztályos felsőbb leányiskolának ötödik osztályától fogva igen szépen elhelyezhetők lesznek azok számára, akik erre az útra akarnak térni s erre tehetségüknél fogva bocsáthatók is. Ez megadhatná a képzésnek minden módját olyképen, amint ez a társadalomra és a családi életre kívánatos. A serdülő leánylelket nem vetné idő előtt a tudományos képzés igájába, nem állítaná tízéves korában pályaválasztás elé, hanem időt engedne neki, hogy magában életre kelthesse nőiségének azt az isteni szikráját, amely lelkét alkalmassá teszi arra a boldogító feladatra, amelyre teremtője szánta; s mindamellett mégis megadná neki azt a módot és képességet, hogy, ha sorsa úgy kívánja, megállhassa helyét mint a társadalom önálló munkása is. Nagyon tiszteletre méltó lehet a nő *itt* is, *amott* azonban nélkülözhetetlen. Ne arra törekedjünk tehát, hogy mindenféle módok kieszelésével leszállítsuk a nőnemet arról a magas piedestálról, amelyre

évezredek tisztelete és elismerése emelte, hanem nevelésének útjain inkább odatörekedjünk, hogy abban az isteni erejében mentől jobban megerősítsük. Mert a tudományos élet problémáival majd csak elvesződünk mi férfiak magunkban is, de hova lesz a földi élet legnagyobb kincse, a családi élet boldogsága, meleglelkü nőnemzedék nélkül?

Révy Ferenc.

II.

A nő a hazai ipar szolgálatában.

Volt idő, mikor a magyar ipar európai hírű volt. A mohácsi vész után való időtől kezdve azonban Ausztria kedvéért háttérbe szorult. Más nemzetek ipara ennyi évszázados küzdelemben minden támogatás nélkül régen tönkre ment volna; a miénk pangott ugyan, de hála Istennek, nem pusztult el. A negyvenes években üdvös mozgalom keletkezett a hazai ipar pártolása érdekében. Kossuth Lajos s más nagynevű hazafiak buzgólkodására megalakult a „Magyar Védegylet." Kossuth Lajosnak, mint az egyesület igazgatójának s egyik leglelkesebb hívének jelszava volt: „Amit nekünk a honi ipar nyújthat, azt idegenből venni, hazánk ellen való bűn". És az ő gyújtó szavára megindult az egész ország, a legutolsó kunyhóig is eljutott a komoly elhatározás, hogy csak hazait vásároljunk. De a buzgalom rövid életű volt. Az események viharai közt a nemzet elfeledte nagyjaitól rámaradt örökségét; megfeledkezett arról, hogy tovább építse azt, amit Kossuth és Széchenyi, mint eszmét, megteremtettek: hazánk gazdasági fölvirágzását. Beállt a visszaesés, fejlődni kezdő iparunk hanyatlásnak indult. A kiegyezés idejétől fogva újra szólhatunk ugyan fejlődésről, azonban a közös vámterület azóta is állandóan sorvasztja. Az 1903-ik évben a tulipán jegyében ismét nagyarányú mozgalom indult meg iparunk védelmére. Igazi magyar szalmaláng módjára azonban a lelkesedés tüze csakhamar kialudt; a *„Tulipánszövetség"* azonban 1907. óta, mint *„Magyar Védő Egyesület"*, elhunyt nagyjaink szellemében zajtalanul, de kitartóan munkálkodik mai napig. Példájára hasonló célú szövetkezetek keletkeztek és ezek is szorgalmasan dolgoznak. Elnyomott iparunk föllendítésére azonban ez még mind nem elég. Az 1913. évi statisztikai kimutatás szerint naponkint 5 millió koronát adunk a külföldnek ipartermékekért; holott a külföldi áruk csen-

des bojkottálása révén ennek az összegnek körülbelül $^2/_3$-át benntarthatnók az országban. Ennyitől fosztjuk meg naponkint hazai munkásainkat. Szomorú gazdasági viszonyainknál fogva ma közel 30.000 munkanélküli ember van itt Budapesten, családostul együtt körülbelül még egyszer annyi éhezik.

Ha Magyarország pénzével a külföldet gazdagítja, örökre homályba borul az az ismert mondás: „Magyarország nem volt, hanem lesz!" Nem abból áll a hazaszeretet, hogy mellünket verjük s évenkint egyszer elszavaljuk a *Talpra magyar*-t, hanem tennünk is kell, még pedig csendben, dobszó nélkül. Ha nincs vásárló közönség, nincs kereslet; minél nagyobb ez, annál nagyobb a kínálat s annál inkább fejlődik, tökéletesbül iparunk. Szomszédunknak, a bécsieknek persze ínyére való a mi nemtörődömségünk, mert ők úgy gondolkoznak, hogy Magyarország maradjon nyerstermelő állam, Ausztria pedig ipartermékeivel lássa el népünket, s így szent lesz a béke köztünk Csakhogy nálunk igen sok a föld nélkül szűkölködő ember, akiknek munka, ipari munka kell, hogy kenyeret biztosítsanak maguknak és családjuknak. Egyesülnie kellene tehát a magyar ipar felvirágoztatására minden magyarnak: fogyasztónak és eladónak, gazdagnak és szegénynek, öregnek és ifjúnak, férfinak és nőnek egyaránt. Ránk nézve életkérdés egy hatalmas magyar ipar megteremtése, mert csak így biztosíthatjuk kivándorlásra amúgy is hajlandó népünk megélhetését . . . Igy lehetünk csak gazdaságilag függetlenek. Fogjunk tehát hozzá, míg nem késő. Sokat kell dolgoznunk, még pedig vasakarattal, szívós kitartással, hogy fiatal iparunk biztos talajt nyerjen. Győzze le a nehézségeket nemes ügyszeretetünk. Míg más államok ipara békésen fejlődhetvén, évszázados múltra tekinthet vissza, addig nekünk örökösen küzdenünk kellett jogainkért, szabadságunkért s ezalatt iparunk pangott, elszegényedtünk. Sok évszázados mulasztást kell tehát pótolnunk, hogy a külfölddel minden téren kiálljuk a versenyt. Itt-ott mutatkozik is az erre való hajlandóság. Célját tekintve, páratlan ipari szövetség alakult meg múlt hónapban Nagyváradon. Tagjai iparosok, kereskedők és a nagyközönség, s a mozgalom kizárólag a nagyváradi iparosok védelmét szolgálja. A város évenként 3—400.000 koronát dobott ki külföldi iparcikkekre s ezt az összeget akarja most a nagyváradi iparosok számára megmenteni. Követésre méltó példa!

Az iparpártolás eszmekörébe a társadalom szélesebb rétegeit kellene belevonni. Az a kicsiny gárda, mely tudatosan és

következetesen veszi a magyar kéz munkáját, a külföld fejlett iparával szemben nem viheti győzelemre a magyart. Az iparpártolásból első sorban nekünk nőknek kell kivennünk részünket. A magyar nőnek eddig is jelentékeny szerepe volt ezekben a mozgalmakban. Már az első „Magyar Védegylet" megalakulása alkalmával Kossuth Lajos mellé szegődött felesége is és lelkes tevékenységet fejtett ki az egyesület szervezése körül. Dolgozzunk ezután is, még pedig kettőzött erővel! A ruházati és háztartási cikkek beszerzésének munkája nagyrészt miránk, nőkre hárul; tehát nekünk kell arra törekednünk, hogy mindaz, amit vásárlunk, ha csak kapható, magyar legyen. Nem szükséges, hogy látatlanul szerezzük be szükségleteinket, hanem próbáljuk ki előbb, győződjünk meg, hogy a magyar árú is jó és hasznavehető. Házi iparunk és gyári készítményeink nagy része versenyre kelhet a külföldivel, sok jobb is amannál, s mégsem drágább, sőt akárhány olcsóbb, mert nem kell behozatali vámot fizetni érte. Magyar szövött áruink pl. bármely angol, vagy német árúval kiállják a versenyt s mégis csak akkor jók nekünk, ha az a zsolnai szövet pl. előbb Londont járta meg, vagy francia újság cégére alatt árúsítják; a vászon pedig, ha nem rumburgi, sziléziai, Schrollféle vagy egyéb osztrák származású, akkor — véleményünk szerint — feltétlenül hasznavehetetlen Pompás csipkéink, különösen a halasi, melynek tüneményes szépsége már Londont és Párist is meghódította s számos kitűntetésben részesült, nálunk mellőzött portéka; alig ismerik. De nem sajnálnak nőink százakat áldozni idegen csipkékért. Igy aztán öltözéküknek úgyszólván minden darabjával a külföld iparának s kulturájának emeléséhez járulnak hozzá.

Egy előkelő budapesti kereskedő, látván, hogy érdeklődöm a magyar árúk iránt, pompás estélyi öltözékeket mutatott remek hímzésekkel. Kérdésemre, hogy miféle árúk azok, elmondta, hogy Temesmegyében hímezték az ő utasítása szerint s küldi Párisba és majd ha onnan visszakerülnek mint párisi cikkek, akkor szívesen vásárolják nőink, addig azonban lekicsinylik.

És így vagyunk a háztartási eszközökkel és élelmi szerekkel is. Mind háttérbe szorúlnak a külföldi előtt. Kereskedők bevallása szerint a magyar konzerv-főzelékek: zöld borsó, bab stb. csak francia vignettával ellátva finomak a magyar asszonynak; még drága boraink is csak német vagy francia cégér alatt kerülnek az előkelő társaság asztalára. Kitűnő vaj- és sajttermékünk mellett

egyebet sem hallani az üzletben: tescheni vajat, ementhali, eidami sajtot kérek. Ha mindent elő akarnék sorolni, vége-hossza nem volna. Mi pedig pusztulunk, szegényedünk.

Ébredjünk már végre, valahára! Becsüljük meg mindazt, ami magyar; először azért, mert magyar, másodszor, mert pártolásra érdemes. Legyünk soviniszták! Tartsuk a magyar árút mindennél jobbnak s ne restelljük ezt nyíltan bevallani. Legyünk faradhatatlanok; kutassuk fel, hol lehet jó magyar árút vásárolni és pártoljuk s ismertessük meg másokkal is. Igen jó szolgálatot tesz nekünk ebben a tekintetben a „*Magyar Védő Egyesület*“ által kiadott „*Háztartási Cimtár*“, mely magyarországi iparosok, gyárosok és kereskedők hazai áruinak jegyzékét tartalmazza. Buzdítsuk hazai iparosainkat, hogy minél több jó és olcsó árút készítsenek s ha valahol hiány mutatkozik, adjunk szükség szerint tanácsot s útbaigazítást nekik. Kérjünk a kereskedőktől hazai árút s kívánjuk meg, hogy lássák el védőjeggyel; hadd tudjuk, valóban magyar-e az a termék. Hassunk oda, hogy ne kicsinyeljék le önző számításból a hazai gyártmányt s ne árúsítsák külföldi cégér alatt, hadd ismerje meg a vevőközönség a magyar ipartermékeket úgy, mint magyart. Viszont ne bujtassák a külföldi cikkeket magyar köntösbe, hogy így kerüljenek a jóhiszemű vevőközönség kezébe.

Milyen elszomorító, mosolygó, lenéző, kicsinylő megjegyzéseket hallani magyarjainktól a magyar iparról! A legelszomorítóbb pedig az a nagy közömbösség, mellyel főkép a magyar nők a magyar iparcikkekkel szemben viselkednek. Bezzeg minden más nemzet, még a legkisebb is, milyen féltékenyen védi gyártmányait. Itt vannak pl. a legközelebbiek: a szerbek, románok stb. Próbálna csak meg egy magyar kereskedő pl. Horvátországban magyar árukból boltot nyitni, menten máglyán égetnék el áruit. Dániában nem régen törvényt hoztak, hogy a külföldi cégek, ügynökségek cégtábláikon megjelöljék, hogy áruik idegenek s erről a vevőközönséget tájékoztassák. Mi még csak annyira vagyunk, hogy a magyar árukat látjuk el ismertető jellel ama kevesek számára, kik magyar iparczikkeket óhajtanak vásárolni.

Az idősebbek kioktatása iparpártolás dolgában nem könnyű feladat. Nehéz őket az ő megcsontosodott szokásaiktól eltéríteni. Az ő kényelmükből való kizavarásuk ellenszenvet idézhetne elő az eszme iránt. De oltsuk bele már a kis gyermek lelkébe az

iparpártolás gondolatát. Amit a gyermek magába szív, abból táplálkozik később is. Vessük be hát a gyermek zsenge lelkébe, hogy első legyen a hazai. Az elemi iskolától a legfelsőbbig minden tanulóval meg kell ismertetni az iparpártolás egyéni és nemzeti hasznát. Ha a legcsekélyebbre van is szükségük, hazait vásároljanak. Ne altassák el lelkiismeretüket azzal, hisz ez csak pár fillér, mert a sok kevés adja a számottevő összeget. Deák Ferenc szerint ki-ki állítsa fel a vámsorompót a háza küszöbén. Szoktassuk hozzá leányainkat, hogy elégedjenek meg azzal, a mit szükségleteik fedezésére a hazai ipar nyújt, hogy egyszerűen és célszerűen ruházkodjanak. S ebben nekünk nőknek kell jó példával elüljárnunk. Az anyagi és erkölcsi romlást előidéző fényűzés ellen védjük meg leányainkat idejekorán. Mert hallatlan az a fényűzés, amelyet nőink minden szegénységünk mellett is napról-napra fokozottabb mértékben gyakorolnak. Ha nem is kivihető többféle okból az, amit a „*Magyar Úrinők Egyesülete*“ óhajt, hogy t. i. a leányiskolákban az egyforma ruha, kalap, kötő stb. viselése legyen kötelező, de valóban kívánatos, hogy a fényűzés ellen való küzdelmet már itt megindítsuk. Iskolánkban ebbeli buzdításunknak máris szép eredménye látható. Többen egyszerű „honi“ babos ruhában járnak, mások egyszerű és ízléses magyar házi ipari készítményeket: ingvállat, ruhát viselnek, aminőket az idei tavaszi vásáron nagy számban kaphattunk. Köszönet érte a derék édesanyáknak.

Mi — szülők és tanítók — vagyunk a jövő nemzedék lelki irányítói; az ő szívükön-lelkükön át valósíthatjuk meg legszebb nemzeti álmainkat: Magyarország gazdasági és kulturális felvirágzását. Ismertessük meg az ifjúságot az iskolában a hazai származású irószerekkel, gyapjú- és vászonszövetekkel, fonállal, a különféle háztartási cikkekkel stb. Mert ha meg tudják különböztetni az idegentől, vásárlás alkalmával nem szedhetik őket rá. Rajz, kézimunka és háztartási óráinkon bőven van alkalom erre. Más tárgyak tanítása közben is, mint pl. magyar nyelv és irodalomi, történeti, földrajzi órákon, alkalmas helyeken megfelelő magyarázatokat adjunk s úgy itt, mint hazafias ünnepségek alkalmával újra és újra lelkesítsük az ifjúságot, hogy az iparpártolás eszméje lelkükben állandóan ébren maradjon. Számos közmondás él a magyar ember ajkán, melyek egy-egy nemzedék erkölcsi és szellemi világnézletéből alakultak s a következő nemzedékek nevelő alapjául szolgálnak. Ilyen a magyar ipart védő és támo-

gató jellemző mondásokat lehetne nyomatni iskolai füzetekre, olvasókönyvekre, levélpapirosra, borítékra, hogy az iparpártolás az ifjúság vérévé váljék.

Vigyük el őket időnként gyárakba, kereskedésekbe, hogy ott a helyszínén is tanulják megismerni s megkülönböztetni a honi árut a külföldi selejtes áruktól; hadd lássák, mily fáradságos munkával állítják elő az iparárukat; becsüljék meg a munkást s tanúljanak takarékoskodni. Ezzel a tudománnyal ezerszeresen többet tehetnek a maguk és nemzetük boldogulására, mint ha azzal a sok ismerettel tömjük meg a fejüket, melyeknek felét is alig értékesíthetik a mindennapi életben.

Gondoljon ifjúságunk a tisztességes munkának és megélhetésnek egyéb útjaira is, ne csupán a túlzsúfolt tanári, tanítónői pályára, mely csak kevésnek és csak későn hoz eredményt, hanem fordúljon a kereskedelmi és ipari pályához is, amely aránylagosan fiatal korban és hamar juttatja őket biztos és állandó keresethez.

Ne nézze le az ifjúság ezeket a foglalkozásokat s a vele foglalkozókat, mint ahogy ez nálunk mai napig szokás. Bezzeg nem igy van ez a nyugati kulturállamokban. Ott az iparos és kereskedő épen olyan tiszteletnek és becsülésnek tárgya, mint a legmagasabb rangú tisztviselő.

Pár évvel ezelőtt Londonban egy magasrangú özvegy nő, ki az udvari ünnepségeken is részt vehetett, elszegényedvén, kalapüzletet nyitott. Rokonai kétségbe estek emiatt s mindenképen le akarták beszélni vállalatáról. Kijelentették, hogy megszakítanak vele minden összeköttetést. A hölgy magához a királynéhoz ment s elpanaszolta szorongatott helyzetét. A királyné biztatta, hogy csak nyissa meg üzletét s a megnyitás napján ő volt az első, aki nála vásárolt. Persze özönlött utána a vevőközönség; a rokonok is megnyugodtak, sőt még az udvari ünnepségekből sem zárták ki az üzlettulajdonost. Épen olyan megbecsülésben volt része, mint azelőtt.

Az ipari pálya a nő nemének, természetének igen megfelelő. Kellő iskolai képzettséggel, intelligenciával s tapintattal könnyen lebonyolíthatja ezeket a dolgokat. Ügyeskezű s jó ízlésű nő gyönyörű divatcikkeket készíthet, melyekhez alig kell valami kelme, szalag, egy kis magunk készítette csipke s kész a legbájosabb gallér s öltözékre, kalapra stb. való egyéb dísz, melyekért ma Ausztriának oly tömérdek pénzt adunk. Veneziában a legelőbb-

kelő csipketelep élén nő áll ; sok száz nő-munkás az ő vezetése alatt készíti a világhírű velencei csipkét s a termekben felhalmozott árukat a kereskedelmi alkalmazottak mindjárt elárusítják. Így tehetnénk mi a mi drága halasi, mezőkövesdi, nyitravidéki, kalotaszegi stb. hímzéseinkkel, amelyek a külföld előtt annyira kedveltek. Jövedelmező kivitelt űzhetnénk velök. Általában a leleményes, ügyes nő mindig meg tudja teremteni magának a legmegfelelőbb munkakört s így tisztességes megélhetést biztosíthat magának az oklevelek után való reménytelen hajsza nélkül is.

Végszavam hozzátok szól, kedves leányaink ! Tietek a jövő ! Fontoljátok meg jól az elmondottakat, kövessétek a helyes utat, adjatok másoknak is jó példát, mert munkátok nemcsak a szűkebb családi életre, hanem egész nemzetünk jövő fejlődésére is kihatással lesz. Okuljunk a kulturában gazdag államok példáján. Akié a pénz, azé az ország, s akié az ország, azé a szabadság.

Hermann Teréz.

III.

Az iskola célja és irányai.

Iskolánk 1905. óta kettős címet visel, a felsőbb leányiskola és leánygimnázium címét s ennek megfelelően két irányban szolgálja a nemzeti nőnevelés ügyét.

Mint *felsőbb leányiskola* „első sorban művelt lelkű, jó magyar nőket akar a hazának nevelni, akik ép oly hasznos tagjai legyenek a művelt társadalomnak, mint amennyire meg tudják majd állani a helyüket szűkebb körükben, a családban, mint feleség és anya."

Ebből következik, hogy az iskola eredeti céljának megfelelően, csak az általános műveltséget akarja megadni tanulóinak és semmiféle életpálya különleges érdekeit nem tarthatja szeme előtt.

Idők folyamán azonban bizonyos gyakorlati célokkal is összefüggésbe hozták a felsőbb leányiskolát, így pld. IV. osztályából átléphetnek növendékei a tanítónőképző intézetbe, sőt VI. osztályából felvételi vizsgálat alapján annak III. évfolyamába juthatnak. Ilyenformán a gyakorlatban a felsőbb leányiskola a polgári iskola szerepét is betölti s bizonyos fokig a tanítónőképzőt is helyettesíti.

Pedig hangsúlyoznunk kell, hogy a felsőbb leányiskola szervezete egyáltalán nem olyan, amely bizonyos fokú tanulmányokat kívánó életpályák előkészítésére alkalmas volna.

Épen azért, mivel a feldolgozásra váró tanítási anyag hat évfolyamra van elosztva, ezt az iskolát közben — pld. a IV. osztály elvégzése után — elhagyni, a tanítás céljának teljes félreismerésére vall s egyszersmind azzal a veszedelemmel jár, hogy a megkezdett tanulmányok jóformán minden irányban befejezetlenek maradnak. Mert a felsőbb leányiskola alsó négy osztályának munkája semmiképp sem azonosítható a polgári leányiskoláéval.

FŐVÁROSI SZT. ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR BUDAPEST

Ez négy éves tanfolyamában — a francia nyelvet leszámítva — feldolgozza az ismeretek ugyanazon körét, amelyet a felsőbb leányiskola, a tanulmányi idő rövidebb voltához képest kisebb terjedelemben ugyan, de teljesen kikerekítve, míg a felsőbb leányiskola alsó négy osztályában egyes tárgyak az elosztásnál fogva vagy egészükben, vagy jelentékeny részükben tárgyalásra sem kerülnek. Ennélfogva a tanítónőképző s más ehhez hasonló előképzettséget kívánó szakiskolák számára nem a felsőbb leányiskola, hanem csakis a polgári iskola lehet az előkészítő.

Viszont a felsőbb leányiskola hat osztályának elvégzése nem elég alkalmas alap arra, hogy valaki a tanítónőképző harmadik évfolyamába beléphessen. Ez utóbbi iskola ugyanis első évfolyamától kezdve különleges céljának megfelelő tanítástervet követ, amely semmiképp sem felel meg a felsőbb leányiskoláénak. S ha valaki sikerrel leteszi is a felvételi vizsgálatot, mindig meg fogja érezni, hogy két évet nem abban a gyakorlati irányú intézetben töltött. Mindenesetre méltányos, hogy egyes kivételes esetekben azoknak, akiket a felsőbb leányiskola elvégzése után a szükség arra kényszerít, hogy valamilyen irányú szakműveltséget szerezzenek, bizonyos feltételek alatt addigi tanulmányaikat beszámítsák, de rendszeressé tenni azt, hogy egy iskola más, tőle szervezetében elütő iskola helyettesítőjévé legyen, egyik iskolanem érdekéből sem ajánlatos.

Ha tehát a szülők gyermekeik igazi érdekeit tartják szemük előtt, csak azokat adják felsőbb leányiskolába, akiknek céljuk csupán az általános műveltség megszerzése, akiket ellenben valamely kisebbfokú képesítéssel járó életpályára akarnak kiképeztetni, kezdettől fogva a polgári iskolába járassák.

Előkészítő szerepet a felsőbb leányiskola csak azóta nyert, amióta a vele kapcsolatos gimnáziumot alsó négy osztályára építették; erről azonban később szólunk.

Mivel a hat osztályos felsőbb leányiskola tanítástervе keretébe csak a már végleg megállapodott ismereteket veheti fel s ezekkel is jórészben csak általánosságban foglalkozhatik, a mai korban, amidőn a tudományokban, művészetekben, politikai és társadalmi téren úgyszólván egymást érik a felfedezések, irányváltozások, a hat évi tanfolyamon szerezhető ismeretanyag már nem elégítheti ki teljesen mindenkinek a műveltségi szükségleteit. Ezen a bajon segít az intézetünkben újjászervezett és kiegészített két éves *továbbképző tanfolyam*, melynek célja a felsőbb leány-

iskolában szerzett műveltség fejlesztése, mélyítése és a gyakorlati élet követelményei szerint való kiegészítése.

Ez magyarázza meg egyrészt a tanfolyam tárgyainak összeállítását, másrészt feldolgozásuknak módját.

Míg a felsőbb leányiskola az ismeretek rendszerezésére törekszik, addig a továbbképző tanfolyam a már rendszeres ismeretek közül időről-időre kiragad egy-egy nagyobb kört s részletes feldolgozásával az odavágó ismereteket lényegesen mélyíti s egyszersmind példát ad és serkent hasonló irányú önmunkásságra, másrészt pedig az ismeretek olyan ágait is bővebb tárgyalás alá veszi, amelyek a felsőbb leányiskola hat osztályában vagy csak főbb vonásaikban, vagy épen nem fordultak elő. E tanfolyam tanítási anyagának részletes kimutatása képet ad nemcsak a szerzett ismeretek mineműségéről, hanem részben a feldolgozás módjáról is. Kiegészítésképp csak azt tartjuk még szükségesnek megjegyezni, hogy e tanfolyamban mindig a gyakorlati szempont vezet, ezért igen gyakoriak is a tanulmányi kirándulások a növendékekkel különböző múzeumokba, kiállításokra, esztétikai, történelmi, művészettörténeti, háztartási ismereteiknek szemlélet útján való tökélesítése, elemi iskolákba, kisdedóvókba a nevelés gyakorlati tanulmányozása végett.

Ilyenformán e tanfolyam mindazok számára, akik főiskolai tanulmányokat végezni nem akarnak, igen alkalmas betetőzés arra, hogy az egész társadalmat mozgató kérdések iránt érdeklődő, azokat megértő s egyszersmind a családi élet ügyes-bajos dolgait is ismerő és velök szeretettel foglalkozó nőkké váljanak.

Mivel e tanfolyam bizonyítványainak semmi, úgynevezett képesítő értékük nincs, ezért a tanítás és tanulás sokkal nagyobb szabadságot élvez, mint a felsőbb leányiskolákban, egyébként azonban e növendékekre is ugyanazon szabályok érvényesek, mint az iskola többi tanulóira. Még azt sem engedhetjük meg, hogy egyesek a tárgyaknak csak bizonyos csoportját válasszák ki saját tetszésük szerint, mert ez az engedmény ellenkeznék az intézmény ama céljával, hogy harmonikus, minden irányban egy és ugyanazon megbízható alapon fejlődő, modern műveltséget adjunk a reánk bízott ifjú leányoknak.

A leánygimnázium a magasabb tanulmányokra készít elő. Tanításterve, a mely lehetőleg megközelíti a fiúgimnáziumét, a felsőbb leányiskola alsó négy osztályára helyezkedik s csak az V. osztálytól kezdve válik el tőle. Mivel a gimnáziumi tanulmá-

nyokban igen jelentékeny helyet foglalnak el a klasszikus nyelvek, vagy legalább a latin, ezekből kellő eredménynek elérését pedig főkép az a nyelvi képzés segíti elő, melyet a tanulók a felsőbb leányiskola négy osztályában a magyaron kívül a német és francia nyelv tanulásával nyernek, épen ezért azok számára, akik később gimnáziumi irányban készülnek tanulni, ajánlatos, hogy az alsó négy osztályt felsőbb leányiskolában végezzék. Mert felvételi vizsgálat alapján a polgári iskola negyedik osztályából jövő tanulók is bejuthatnak ugyan a gimnáziumba, de ezek legtöbbje annyira híjával van a nyelvi képzettségnek, hogy a klasszikus nyelvekben igen nagy nehézséggel kell küzdeniök. Ezért azoknak a polgári iskolai tanulóknak, akik gimnáziumot szándékoznak végezni, ajánlatos, hogy a modern nyelvekkel behatóbban foglalkozzanak, mint amennyire a polgári iskolai tanítástery keretében tenni szokták.

A leánygimnázium növendékei a nyolcadik osztály sikeres elvégzése után érettségi vizsgálatot tesznek. A jelesen (és bizonyos feltételek mellett a jól) érettek előtt megnyílik a tudományegyetem orvosi és bölcsészeti kara (aki görög nyelvet nem tanul, az a bölcsészeti karon csak mennyiségtan-természettani, földrajz-természetrajzi és gyógyszerészi szakra léphet), a képzőművészeti főiskola (rajztanárképző) és budapesti Kereskedelmi Akadémia.

IV.

Az 1913/14. iskolaév története.

Az iskolaév kezdete. Az iskolaévet szeptember 9-én nyitottuk meg. A tanítást szeptember 10-én kezdtük s folytattuk minden fönnakadás nélkül az iskolaév végéig.

Az osztályok száma. Osztályaink száma a lefolyt iskolaévben is 18 volt és pedig a felsőbb leányiskolában az összes (I—VI.) osztályok párhuzamosak voltak, melyekhez járultak a továbbképző tanfolyam I—II. és a gimnázium V—VIII. osztályai.

Nevelés és tanítás. A leánynevelésben azt az elvünket, hogy nem pusztán s talán nem is annyira tudásának magas foka, mint inkább lelkének nemessége képesíti a művelt nőt magasztos hivatására, minden irányban és minden erőnkkel iparkodunk érvényre juttatni. Ezért egyformán oszlik meg gondunk a *nevelés* és *tanítás* között.

Különösen nagy gonddal ápoljuk ifjuságunk vallás-erkölcsi nevelését, mert tudjuk és valljuk, hogy ezen kell alapulnia a nő egész műveltségének. Nem is mulasztunk el semmit ennek támogatására.

A téli hónapok kivételével a tanulók a következő módon vettek részt az istentiszteletben: a róm. kath. ifjúság az esztergomi főegyházmegyei hatóság engedelmével minden vasárnap és ünnepen az iskola tornatermében részesült szentmisében és szentbeszédben; az ág. ev. és ref. vallásúaknak havonként kétszer az iskolában, az izraelitáknak pedig minden pénteken szintén az iskolában volt istentiszteletük. Ezenkívül imádság előzte meg és fejezte be a naponkénti tanítást, s évközben is minden felekezetnek megadtuk a módot vallásos áhitatának gyakorlására. A róm. kath. növendékek négyszer járultak a szent gyónáshoz és áldozáshoz; az iskolaév elején, karácsonykor, husvétkor és az iskolaév végén. A husvéti szent gyónást két napig tartó lelki

gyakorlat előzte meg. Minden alkalommal a szervita-atyák és egyes hitoktató urak voltak szívesek segítségére lenni hitoktatónknak. Fogadják ezért köszönetünket.

A *testi nevelésről* is minden irányban gondoskodunk. Ha a tél megengedi, szép, tágas udvarunkon vigan foly a korcsolyázás. A tornaórákat használjuk föl, hogy növendékeink ezt az egészséges és edző sportot, — mindig kellő felügyelet mellett — gyakorolhassák.

A testgyakorlást növendékeink nagy kedvvel és nagy eredménnyel végezték az intézetnek jól berendezett tornatermében és szép udvarán.

A testi nevelésről való gondoskodáshoz számítjuk még azokat az intézkedéseket is, amelyeket növendékeink munkájának megkönnyítése céljából teszünk. Magában az iskolában a tanítás órarendjének gondos elkészítésével igyekszünk meggátolni a növendékek megterhelését. A testgyakorlás, a rajz, ének és női kézimunka óráit, mint részben üdítő órákat, a nehezebb elméleti tárgyak közé osztjuk be.

A német és francia nyelv tanításban a tanulókat ezidén is 20—25-ös csoportokra osztottuk, amelyek egyforma terv szerint végezték az előirt anyagot. Így a kisebb létszám mellett több idő jutott arra, hogy a tanár az egyes tanulókkal foglalkozzék, amire az élőnyelvek tanításában a beszédkészség elsajátítása céljából igen nagy szükség van.

A rajztanításban a fősúlyt a természet után való rajzolásra és az önálló tervezésre helyeztük. Közhasználati és díszítési tárgyakat természet után rajzoltak növendékeink. A díszítéshez szolgáló elemeket is közvetetlenül a természetből, díszített tárgyakról, hímzésről stb. vették. — E célra szép gyűjteményünk van, amelyet évről-évre gyarapítunk.

Az élő és részben mozgó alakok rajzolásában maguk a növendékek szolgáltak modellül.

A szabadban való rajzolást néhány kirándulás alkalmával is gyakorolták.

A növendékek rajzaiból és festményeiből, nemkülönben kézimunkáiból is, mint minden évben, az idén is szép kiállítást mutathattunk be érdeklődő közönségünknek.

Az iskola szereplése külföldön. A londoni *Royal Drawing Society*-nak a St. James' Vestry Hall-ban rendezett ezidei nemzetközi rajzkiállításán (1914. ápr. 18-tól máj. 2-ig) élő modellekről

részben emlékezetből készült vázlataiért a zsűri hivatalos jelentése szerint :

Taksonyi Mária g. VI. oszt. növ. :

egy „kiváló dicséretet" (Highly Commended), egy „első osztályú dicséretet" (Commended First Class) és egy „negyedik oszt. dicséretet" (Commended Fourth Class),

Bodnár Mária g. VIII. oszt növ. pedig :

egy „első osztályú dicséretet" (Commended First Class) nyert.

A tanári értekezletek. A tanári testület az iskolaév folyamán 18 rendes és 5 rendkívüli értekezletet tartott, amelyeken behatóan foglalkozott a növendékek viseletével, szorgalmával és haladásával. Ezenkívül az igazgató külön is tartott értekezleteket az egyes szakok tanáraival a tanítás egyöntetűsége végett. Külön értekezletet tartott még a tanítónőkkel is, mint a nevelés főőreivel s velük és az egész testülettel teljes egyértelemben odatörekedett, hogy a szeretettel párosúlt bánásmód életre keltse azt az öntudatos bizalmat és ragaszkodást, amely nélkül a nevelés munkája áldásos soha sem lehet.

A szülők látogatása. A szülőkkel igen sűrűn érintkeztünk. Minden osztályfőnek és minden tanítónőnek, tanárnak volt hetenkint egy-egy kitűzött órája, amikor a szülőknek felvilágosítást adott, az igazgató pedig e célból naponkint rendelkezésre állott.

Sok szülő igen jól kihasználta az így nyújtott alkalmat, akadtak azonban, akik csak sürgetésünkre kerestek fel bennünket, sőt voltak olyanok is, akikben még ismételt kérésünk sem volt képes nagyobb érdeklődést kelteni. Akik azonban nem restelték ezt a kis fáradságot, észlelhették is eredményét, mert csak a szülői ház és az iskola teljes összhangja és egy úton járása biztosíthatja a nevelés sikerét. A szülőkkel *négyszemközt* való érintkezés minden irányban nagy haszonnal jár s nem egy esetünk akadt, hogy a szülő csak általunk ismerte meg teljesen gyermekének lényeges hibáit, míg viszont a szülők felkeltett bizalma juttatott bennünket egyes növendékeink olyan tulajdonságainak megismeréséhez, amelyeket tudni az iskolának nagyon szükséges. Ennek az *individuális* és a szülői házzal egyetértő nevelő eljárásunknak sok örömét is élvezzük, részint a növendékeink körében tapasztalt sikereink szemlélésében, részint pedig azokban az elis-

merő, hálás szavakban, a melyekkel a szülők fáradságos munkánkat jutalmazzák.

Szemléltető oktatás. Az elméleti tanítás támogatására a lefolyt iskolaévben is tettünk tanulmányi látogatásokat. A megfelelő osztályokkal voltunk a Nemzeti Színház több klasszikus előadásán, a Művészházban, a Műcsarnokban, a Szépművészeti Muzeumban, az Ernst-féle Muzeumban, a Ráth-Muzeumban és Aquincumban. Az Uránia tudományos színházban az iskolaév folyamán háromszor vettek részt összes növendékeink a számunkra délelőtt 10—12-ig rendezett külön előadásokban. Ide sorozhatjuk azokat a szimfonikus ifjúsági előadásokat is, amelyeket serkentésünkre növendékeink családi felügyelet mellett mindig tömegesen látogattak.

Mindazoknak, akik a fentemlített érdekes és tanúlságos kirándulásokat szives jóakaratukkal támogatták, hálás köszönetet mondunk.

Iskolai ünnepeink a következők voltak: szeptember 9-én az iskolai év megnyitása; október 6-án az osztályfők méltatták az egyes osztályokban a nap emlékét; november 19-én Erzsébet királyné emlékezetét nagy sikerű ünneppel ültük meg, melyen Borosnyay Szeréna tartott emelkedett szellemű emlékbeszédet, növendékeink pedig Mészölyné Fehér Elza és Szekeres Margit tanítónők vezetése mellett ünnepi daljátékot adtak elő; Március Idusának jelentőségét dr. Lehotay Mária fejtegette szép beszédben; május 18-án az igazgató részletes utasítása szerint az egyes osztályokban az osztályfők emlékeztek meg a békenapról; május 24-én nagy siker kíséretében *Mészölyné Fehér Elza* énektanítónőnk mutatta be az énektanitás módszerét és eredményét.

Az ifjúsági énekkar szabatos, szép éneke minden alkalommal kellemes időtöltést szerzett szépszámú közönségünknek. Utolsó hivatalos ünnepségünket június 15-én tartottuk az iskolaév bezárásával, melyen Révy Ferenc főigazgató a nagy számmal egybegyűlt szülők előtt beszámolt az iskolaév eredményéről és figyelemreméltó tanácsokat adott a szülőknek arról, hogy hogyan támogassák a maguk részéről is az iskola nevelő munkáját.

Egészségügyi állapot. Az ifjúság egészségének ápolása kiváló gondunk tárgya. Osztálytermeinket minden óra után szellőztetjük, mialatt növendékeink télen az osztályok előcsarnokát képező, jól fűtött, tágas üdülőhelyeken és folyosókon, a jobb idő beálltával pedig itt és a szép udvarkertben töltik idejüket. A központi fűtés-

nél fogva összes termeinkben és folyosóinkon egyenlő a hőmérsék. Osztályaink rendes hőmérséke 15 fok R A levegő túlságos kiszáradását a fűtőtestekre alkalmazott viztartókkal akadályoztuk meg. Padlóink dustless-olajjal vannak beeresztve, ami a por képződését lehetetlenné teszi. Emellett minden osztályunkban van még külön Pick-féle szellőztető-készülék is. Növendékeink ennélfogva állandóan tiszta és jó levegőben vannak. Az intézet összes helyiségeiben a legnagyobb tisztaság uralkodik.

A *második himlő-védőoltás tekintetében* az igazgatóság szigorú ellenőrzést gyakorolt. Ragadós betegségbe csak kevesen estek, de mégis több növendéket kellett a hatóság megkeresésére hosszabb-rövidebb időre az iskola látogatásától eltiltanunk azért, mert a családban ragadós betegség fordúlt elő.

A ragadós betegség miatt kitiltott növendékeket csak akkor bocsátottuk újra iskolába, ha hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolták, hogy a fertőzés lehetősége megszűnt.

A szemvizsgálatot iskolaorvosunk dr. Győri Bella szeptember havában végezte. Ragadós szembetegséget nem észlelt, de felhasználtuk a vizsgálat eredményét arra, hogy a lehetőség szerint minden osztályban ennek megfelelően ültettük el növendékeinket.

A tanári testület ügyei. Testületünk körében ebben az iskolaévben is nagy változások történtek.

1. *Özv. Bockelberg Ernőné-Zimmermann Ilka* rendes tanítónőt, aki egészségi állapota miatt már az elmúlt iskolai évben is szabadságon volt, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr saját kérésére nyugalmazta és neki ez alkalommal sok évi lelkiismeretes és eredményes munkásságáért elismerését nyilvánította. Testületünk és a nagy közönség osztatlan tisztelete s tanítványai ezreinek hálája kíséri nyugalmába az érdemes tanítónőt.

2. *Vargha Ilona* rendes tanár férjhez menetele miatt lemondott állásáról. Távozása veszteség ránk és iskolánkra, de nagy nyereség arra a családi körre és társadalomra, amely ezentúl őt magáénak vallhatja. A jó Isten bőséges áldása kísérje új és áldásos hivatásának útjain!

3. Helyére *Barta Dezsőné, dr. Büchler Rózsát*, az aradi áll. felsőbb leányiskola rendes tanárát helyezte át a vallás- és közoktatásügyi miniszter hasonló minőségben.

4. Megváltak még iskolánktól *dr. Keil Alajos, Kolbenheyer Blanka* és *dr. Reibner Márton* is, kik mint óraadók éveken át

buzgó munkásai voltak iskolánknak. Fogadják buzgó támogatásukért itt is hálás köszönetünket.

5. Részben e változások következtében támadt szükségletek fedezésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr intézetünkhöz helyezte át *Borosnyai Szerénát*, a szegedi áll. felsőbb leányiskola rendes tanítónőjét és *dr. Lersch Ernőt*, a pozsonyi áll. felsőbb leányiskola rendes tanárát. Mindakettőben kiváló erőt nyert intézetünk.

6. *Décsei Janka* rendes tanárt, aki évek hosszú során oly kiváló eredménnyel oktatta növendékeinket a természetrajzi ismeretekre, megrongált egészségének helyreállítása céljából a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr egész évre felmentette a tanítástól. Óráit

7. *dr. Lehotay Mária* látta el, akit a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr e célból helyettes tanári minőségben megbízott.

8. Egészségi állapotukra való tekintettel többen nyertek még a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól az iskolai év folyamán hosszabb-rövidebb szabadságot és pedig:

Beller Ilona rendes tanítónő, az iskolai év elejétől február végéig,

Incze József felsőbb leányiskolai igazgató, február 1-től március 15-ig,

Kerner Margit rendes tanítónő, január 15-től március 15-ig,

dr. Pécsy Béláné-Kutlik Etelka rendes tanítónő, november 15-től február végéig és végül

dr Visnya Aladár rendes tanár, az iskolai év kezdetétől január végéig.

Helyettesítésüket részben a testület tagjai, részben pedig *dr. Friml Aladár, Fröhlich Károly, Kiss Erzsébet, Mika Klára, dr. Romwalter Alfréd, Roseth Arnold, Samu István és Somogyi Kálmán* látták el mint óraadók. Hálásan köszönjük szíves támogatásukat.

9 Nem személyi változás ugyan, de mégis ide tartozik annak megemlítése, hogy hasznos munkásságuk elismeréseképen a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *Incze József* rendes tanárt felsőbb leányisk. igazgatóvá léptette elő és megbízta a főigazgatói munkakörében gyakran távollevő igazgató állandó helyettesítésével is;

Bak Elza segédtanítónőt, okl. középiskolai tanárt pedig

rendes tanárrá, s végül *dr. Pécsy Béláné Kutlik Etelka* segédtanítónőt rendes tanítónővé nevezte ki.

A tanárok irodalmi működése. *Dr. Fritz József* hivatalos bírálatokat készített és szaklapokba jogi cikkeket írt.

Hermann Róza szociális cikkeket irt a Katholikus Háziasszonyok Országos Szövetsége hivatalos lapjába.

Incze József tanügyi cikkeket irt a Középiskolai Tanáregyesületi Közlönybe, a Magyar Középiskolába s a budapesti Philológiai Társaság megbízásából készülő nagy görög szótár sajtó alá kerülő íveit revideálta.

Dr. Lehotay Mária az Adria Egyesület „Tenger" című folyóiratába írt irodalmi ismertetéseket és más dolgozatokat.

Özv. Makoldyné-Molnár Ilona sajtó alá rendezte Filtsch Juliával együtt irt Német nyelv- és olvasókönyve III. részének 2. javított kiadását.

Mantél Armand az Echo de Paris, a Revue de France, a Nouvelle Revue, a Revue de l'Enseignement, a Réforme Sociale, a Mouvement (Revue de critique sociale, litteraire et artistique), a Revue Musicale S. I. M., a Cité, a Foyer és az Urania című napilapokba és folyóiratokba irt irodalmi, kritikai, tanügyi, társadalmi és politikai cikkeket.

Dr. Prónai Lajos irt cikkeket, könyvismertetéseket, hivatalos bírálatokat.

Dr. Sebestyén Károly a Budapesti Hirlap belső munkatársa volt.

Szekeres Margit a szépirodalom terén fejtett ki sikeres működést. Egyik elbeszélésével a Szent István-Társulat szépirodalmi pályázatán dícséretet nyert. Fodor Veron lakodalma című elbeszélésevel pedig a Csekó Gábor-féle pályázat 300 koronás első díját nyerte el.

Dr. Takáts György az Orsz. Paedagógia Könyvtár és Tanszermúzeum megbízásából a Kogutovicz-féle Történelmi Atlaszok térképeiből megbírált 43 darabot; tanügyi cikkeket és könyvismertetéseket írt az Orsz. Középisk. Tanáregyesületi Közlönybe és a Magyar Középiskolába; történeti tárgyú cikkeket az Ország-Világ-ba.

Jótékonyság. Nagy gonddal ápoljuk és irányítjuk tanulóink lelkében az igazi jótékonyság iránt való helyes érzéket. Feljegyzésre méltó eredményei ennek ebben az iskolaévben a következők:

Ifjúságunk gyűjtése:

1. A Gyermek Szanatorium-Egyesület számára	198	kor.	71	fill.
2. A József Kir. Herceg Szanatorium-Egyesület számára	82	„	38	„
3. Az *Adria* tengerkutató hajó javára . . .	48	„	64	„
4. Az osztályok jótékony perselyeiből . . .	49	„	70	„
5. A gimn. VI. osztálya dr. Bacher Vilmosné születése napján, virágmegváltás címén a Nyomorék Gyermekek Otthonának . .	38	„	—	„
6. Zárai Ilona IV. b) oszt. tanuló adománya	10	„	—	„
Összesen:	427	kor.	43	fill.

Ebből eljuttattuk rendeltetése helyére a Gyermek-Szanatorium-Egyesület, a József kir. Herceg Szanatorium-Egyesület, a Nyomorék Gyermekek Otthona, az Adria hajó számára gyűjtött összeget, a többit pedig felosztottuk különféle jótékony egyesületek közt.

Jutalmazások. Az „Odor Emilia“ személyes alap kamataiból Odor Emilia úrnő intézkedése szerint két tanulónk kapott 50—50 K jutalmat, nevezetesen: *Gyulai Márta* a VI. a) és *Lángh Aranka* a gimn. VII. oszt. tanulói.

A „Bacher Ilona“ személyes alap ez isk. évi kamatát 40 K-át Bacherné úrnő *Zambra* Szidónia IV. a) és *Péterfi* Margit gimn. VII. oszt. tanulóknak adta.

A „Berecz Antal“-féle felsőbb leányiskolai jutalomdíj alapítvány kamatainak f. isk. évben iskolánkra eső részét, 44 koronát a tanári testület Katona Julianna II. b) osztályu növendéknek ítélte oda.

Tandíjkedvezmény. Iskolánk szegénysorsú tanulói, amennyiben a követelményeknek megfeleltek, kisebb-nagyobb fokú kedvezményekben részesültek a tandíjfizetés körül. Tanulóink létszámának 26 százaléka élvezett ez iskolai év folyamán tandíjkedvezményt, azonfelül egyes méltánylandó esetekben a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr is több növendéknek adott rendkívüli fél-, illetőleg egész tandíjmentességet. A tanítás terén működő szülők gyermekei, ha rá méltóknak bizonyultak, a megszabott százalékon felül is teljes tandíjmentességben részesültek.

Alapjaink gyarapodása. *a) „Gimnáziumi ösztöndíjalap.“* Az alap vagyona ezidő szerint 4855 korona 21 fillér.

Ezen összegből koronajáradékban van 4000 korona (névér-

tékben), 855 korona 21 fillér pedig a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban gyümölcsözik.

Az alapot egyelőre csak gyarapítjuk. Mihelyt annyira felszaporodik, hogy 400 korona évi kamatot hoz, a jövedelmet iskolánkban gimnáziumi irányban tanuló szegényebb sorsú növendékek, első sorban tanárok gyermekei fogják élvezni. Az alapot Szuppán Vilmos kezdeményezte 1898-ban.

b) „*Odor Emilia-alap.*" Ezt az 1903—1904. iskolai évben létesítették Odor Emiliának, iskolánk rendes tanárának volt tanítványai, 25 éves működésének jubileuma alkalmával, valamely, Odor Emilia által meghatározandó jótékony célra. Odor Emilia iskolánknak adta az alapot, azzal a céllal, hogy kamatait jó magaviseletű és szorgalmas növendékeink élvezzék.

Az alap vagyona ez idő szerint 3121 korona 88 fillér.

c) „*Bacher Ilona-alap.*" Bacherné jubileuma alkalmára gyűjtötték régi tanítványai, arra a célra, hogy évi kamatát az ő kijelölése szerint egyik olyan tanítványa kapja, aki a francia nyelvben, mint az ünnepelt tanár kedves tárgyában, a legjobb haladást tanúsitja.

Az alap vagyona ez idő szerint 2566 korona 76 fillér.

d) „*Révy Ferenc-alap.*" Az 1911—12. isk. év végén adták össze a gimn. VIII. osztályú tanulói érettségi vizsgálatuk után a bucsulakoma megváltása címén. Évi kamatát majd az iskola egy tanulója fogja kapni.

Az alap vagyona ez idő szerint 596 korona 33 fillér.

Látogatóink. *Dr. Erődi Béla* udv. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató úr, valamint helyettese *Fest Aladár* főigazgató úr az idén is több izben meglátogatták iskolánkat.

Évzáró vizsgálatok. A VIII. osztálybeli növendékek osztályvizsgálatai május 11-én (vallástanból) és 14—15-én (a többi tárgyból) voltak.

Évzáró vizsgálatainkat május 24-től június 10-ig tartottuk.

A róm. kath. növendékek hittan-vizsgálatát méltóságos és főtisztelendő Rott Nándor, prelátus-kanonok, érseki főbiztos és nagyságos és főtisztelendő Bakács János érseki biztos, Budapest-belvárosi apátplébános urak, az ág. ev. vallástani vizsgálatot nt. Kaczián János esperes, a ref. vallástani vizsgálatot nt. Haypál Benő lelkész, az izr. vallástani vizsgálatot pedig dr. Ádler Illés és dr. Fischer Gyula rabbik, dr. Fényes Mór szakfelügyelő és dr. Rosenák Miksa, Hazai Hugó, Herzman Jenő, Ladányi Zoltán, dr.

Balog Sándor és dr. Stamberger Salamon urak vezették, mint kiküldött hitközségi elnökök. Köszönetet mondunk mindnyájuknak szíves fáradozásaikért.

Június 15-én d. u. záróünnepséget tartottunk, 16-án d. e. pedig hálaadó istentisztelettel befejeztük az iskolai évet és kiosztottuk az évvégi bizonyítványokat.

A vizsgálatok ideje alatt a növendékek rajzaiból és női kézimunkáiból kiállítást rendeztünk, melyet a közönség nagy érdeklődéssel látogatott.

V.

A tanári kar az 1913—1914. isk. évben.

A) Igazgató.

Révy Ferenc, felsőbb leányiskolai kir. főigazgató, az állami, községi, róm. kath. és magán felsőbb leányiskolák m. kir. miniszteri biztosa, a József kir. herceg Szanatórium-Egyesület alelnöke, a Mária Dorottya-Egyesületnek választmányi, a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósági tagja, az Országos Paed. Könyvtár és Tanszermuzeum igazgatóságának s az Orsz. Közoktatási Tanács tagja. Lakik: VI., Andrássy-út 65.

B) Tanárok és tanítónők.

1. **Özv. dr. Bacher Vilmosné-Goldzieher Ilona**, rendes tanár. Lakik: VII., Erzsébet-körút 9.

2. **Bak Elza**, rendes tanár, a gimn. V. osztály feje. Lakik: V., Lipót-körút 13.

3. **Barta Dezsőné-dr. Büchler Rózsa**, bölcseletdoktor, rendes tanár, a VI. B) osztály feje. Lakik: VII., Rákóczi-út 76.

4. **Beller Ilona**, rendes tanítónő, a II. B) osztály feje a II. félévben. Február végéig szabadságon volt. Lakik: IX., Lónyai-utca 25.

5 **Borosnyay Szeréna**, rendes tanítónő, az Orsz. Kath. Nővédő-Egyesület választmányi tagja. Az I. B) osztály feje. Lakik: I., Csaba-utca 12.

6 **Décsei Janka**, rendes tanár. Szabadságon volt. Lakik: VIII., Gyulai Pál-utca 1.

7. **Egan Lujza**, rendes tanár, a Gyermekbarát-, Klotild- és

Mária Dorottya-Egyesületnek választmányi tagja. A továbbképző II. osztályának feje. Lakik: I., Bors-utca 17.

8. **Dr. Friml Aladár**, bölcseletdoktor, a VIII. ker. áll. főgimn. r. tanára, az Orsz. Közoktatási Tanács tagja. Tanította a görögpótló irodalmat a gimn. VII. és VIII. osztályban. Lakik: VII., Ilka-utca 32.

9. **Dr. Fritz József**, a jog- és államtudományok doktora, ügyvéd, a Kereskedelmi Akadémia tanára. Előadta a továbbképző I. és II. osztályában a jogi ismereteket. Lakik: V., Alkotmány-utca 8.

10. **Fröhlich Károly**, az V. ker. áll. főreáliskola r. tanára. Tanította február 15-ig a természettant a gimn. VIII. osztályban. Lakik: II., Eszter út 6/b.

11. **Dr. Győri Bella**, a Charité poliklinika főorvosa, iskolaorvos és az egészségtan tanára. Lakik: VI., Andrássy-út 33.

12. **Hermann Róza**, áll. felsőbb leányiskolai igazgatónő, a Kath. Háziasszonyok Orsz. Szövetségének választmányi tagja, Cselédképzőjének elnöke, a Magyar Háziasszonyok Orsz. Gazdasági Szövetsége alkoholellenes szakosztályának előadója. A gimn. VIII. osztály feje, a történelmi szertár őre. Lakik: V., Váci-körút 78.

13. **Hermann Teréz**, rendes tanítónő, a Kath. Háziasszonyok Orsz. Szövetségének s a Magyar Védő-Egyesületnek választmányi tagja, a Magyar Háziasszonyok Orsz. Gazdasági Szövetsége hazai ipari szakosztályának elnöke. A III. A) osztály feje. Lakik: V., Váci-körút 78.

14. **Incze József**, áll. felsőbb leányiskolai igazgató, az intézet igazgatójának és a felsőbb leányiskolák m. kir. miniszteri biztosának helyettese, a Budapesti Philologiai Társaság választmányi tagja. Lakik: VII, Király-utca 103.

15. **Józan Miklós**, unit. esperes-lelkész. Tanította az unit. vallástant. Lakik: II., Zivatar-utca 8.

16. **Kerner Margit**, rendes tanítónő, a II. B) osztály feje az I. félévben. Lakik: VIII., Aggteleki-utca 8.

17. **Kiss Erzsébet**, okl. kézimunka mesternő. Mint óraadó tanította a kézimunkát a II. B), III. A), V. A), B), VI. A), B) osztályban és a továbbképzőben november 15-től február végéig, illetőleg a II. B) osztályban január 15-től március 15-ig. Lakik: VIII., József-utca 27.

18. **Kovács Emil**, a VI. és VII. ker. ref. parochiális kör lelkipásztora. Tanította a ref. vallástant és végezte az istentiszteletet. Lakik: VII., Városligeti-fasor 5—7.

19. **Özv. dr. Kurtz Gusztávné-Zelles Etelka**, rendes tanitónő, a Mária Dorottya-Egyesület választmányi tagja. Lakik: VII., István-út 11.

20. **Laczkovich Ilona**, rendes tanítónő, a II. B) osztály feje. Lakik: II., Kacsa-utca 21.

21. **Dr. Lehotay Mária**, bölcseletdoktor, helyettes tanár, a Magyar Földrengési Számoló Intézet asszisztense, a Magyar Adria-Egyesület Adriakutató bizottságának tagja. Az I. A) osztály feje, a természetrajzi szertár őre. Lakik: I., Csörsz-utca 15.

22. **Dr. Lersch Ernő**, bölcseletdoktor, rendes tanár, a tanári értekezletek jegyzője. Lakik: III., Zsigmond-utca 38.

23 **Lyka Károly**, a Művészet szerkesztője, mint óraadó tanította a művészettörténetet a továbbképző I—II. osztályában. Lakik: VI, Nagy János-utca 12.

24. **Özv. Makoldy Józsefné-Molnár Ilona**, rendes tanítónő, az Uránia Tud. Egyesület rendes, a Fővárosi Gyermekkert-Egyesület választmányi tagja, a brassói Prot. Jótékony Nőegylet tiszteletbeli alelnöke, a magyar korona országainak Vörös Kereszt-Egylete brassói osztályának alelnöke, a József kir. herceg Szanatórium-Egyesület brassói fiókjának alelnöke. Lakik: VII., Damjanich-utca 12.

25. **Mantel Armand**, a francia nyelv óraadó tanára. Tanította a francia nyelvet és irodalmat a továbbképző I—II. osztályában, továbbá a II. A), III. A), IV. B) és VI. B) osztályban Lakik: VII., Kertész-utca 39.

26. **Mauritz Matild**, rendes tanítónő, a IV. A) osztály feje. Lakik: IX., Ferencz-körút 3.

27. **Mészöly Kálmánné-Fehér Elza**, rendes tanítónő, az V. B) osztály feje, a hangszerek (ének- és zeneművek) őre. Lakik: V, Vigadó-tér 2.

28 **Mika Klára**, okl középisk. tanár. Mint óraadó tanította február végéig a francia nyelvet a III. B) és V. A) osztályban. Lakik: VI., Nagy János-utca 2.

29. **Dr. Molnár Evelin**, bölcseletdoktor, rendes tanár, a gimn. VI. osztály feje. A méréstani szertár őre. Lakik: VIII, Népszinház-utca 40.

30. **Odor Emilia**, rendes tanár, a továbbképző I. osztályának feje. Az ifjúsági könyvtár őre és a segitő könyvek kezelője Lakik: VI., Szív-utca 17.

31. **Odor Henrietta**, rendes tanítónő, a gimn. VII. osztály feje. A földrajzi szertár és a gazdaságtani szertár őre. Lakik: VI., Szív-utca 17.

32. **Dr. Pécsy Béla**, bölcseletdoktor, rendes tanár. Lakik: VI., Bulyovszky-utca 21.

33. **Dr. Pécsy Béláné-Kutlik Etelka**, rendes tanítónő, az V. A) osztály feje. A női kézimunka eszközök és gyűjtemény őre. Lakik: VI., Bulyovszky-utca 21.

34. **Dr. Prónai Lajos**, bölcseletdoktor, rendes tanár. Lakik: X, Simor-utca 7.

35. **Rácz Adorjáné-Buzogány Ágnes**, rendes tanítónő, a IV. B) osztály feje. Lakik: VI., Hunyadi-tér 12.

36. **Schlatter Alfrédné-Juhász Krisztina**, rendes tanítónő. Lakik: V., Váci-út 72.

37. **Schmid Gyula**, a hittudományok borostyánosa, a Kath. Nővédő-Egyesület választmányi tagja. Tanította a római kath. vallástant és végezte az istentiszteletet. Lakik: VII., Damjanich-utca 10.

38. **Dr. Schwarcz Jakab**, okl. rabbi. Tanította az izr. vallástant és végezte az istentiszteletet. Lakik: VI., Szív-utca 14.

39. **Dr. Sebestyén Károly**, bölcseletdoktor, az Orsz. szinművészeti akadémia tanára, tanította az esztétikát a továbbképző I—II. osztályában és az egyetemes irodalomtörténetet a továbbképző II. osztályában. Lakik: VIII, Népszinház-utca 19.

40. **Somogyi Kálmán**, okl. középiskolai tanár. Mint óraadó tanította február 15-ig a vegytant a III. A) és B) osztályban. Lakik: VIII, Eszterházy-utca 20.

41. **Steuer Lajos**, VI—VII. ker. ev. lelkész. Tanította az ev. vallástant és végezte az istentiszteletet. Lakik: V., Katona József-utca 17.

42. **Szekeres Margit**, rendes tanítónő, a III. B) osztály feje. Lakik: VI., Andrássy-út 88.

43. **Szerémi Alajos**, rendes tanár, a rajzszertár őre. Lakik: I., Alma-utca 9.

44. **Dr. Takáts György**, bölcseletdoktor, rendes tanár. A Kath. Tanáregyesület igazgató-tanácsának tagja. A tanári könyvtár őre. Lakik: II., Tudor-utca 5/c.

45. **Dr. Takáts Györgyné-Kistenmacher Emilia**, rendes tanítónő, Officier d'Académie, a VI. A) osztály feje. Lakik: II., Tudor-utca 5/c.

46. **Urbányi Emilia**, rendes tanitónő, a tornaszertár őre. Lakik: VIII., Rákóczi-út 5.

47. **Dr. Visnya Aladár**, bölcseletdoktor, rendes tanár, a természettani és vegytani szertár őre. Az I. félévben szabadságon volt. Lakik: I., Maros-utca 20.

C) Gyakorló tanárjelöltek.

1. **Csemez Mária**, okl. középiskolai tanár. Hallgatta dr. Lehotay Mária és dr. Visnya Aladár előadásait az I. A), II. B), III. B), V. A), B) és a gimn. V. osztályban Vezetésük alatt tanított az I. A), III. B), V. A), B. és a gimn. V. osztályban.

2. **Gaal Laura**, okl. középiskolai tanár. Hallgatta dr. Molnár Evelin és dr. Visnya Aladár előadásait a gimn. VII és VIII. osztályban Vezetésük alatt tanított a gimn. VII. osztályban.

3. **Huszti Józsefné-dr. Révhegyi Rozália**, okl. középiskolai tanár. Hallgatta dr. Bacher Vilmosné és dr. Prónai Lajos előadásait a gimn. VI., VII és VIII. osztályban. Vezetésük alatt tanított a gimn. VI. és VII. osztályban.

4. **Komor Juliska**, okl. középiskolai tanár. Hallgatta dr. Molnár Evelin és dr. Visnya Aladár előadásait a gimn. VI., VII. és VIII. osztályban. Vezetésük alatt tanított a gimn. VI. osztályban.

5. **Kullmann Jolán**, szakvizsgálatot tett tanárjelölt. Hallgatta a II. félévben dr. Prónai Lajos és dr. Takáts György előadásait a gimn. VI és VII. osztályban. Vezetésük alatt tanított a gimn. VII. osztályban.

6. **Mika Elza**, okl. középiskolai tanár. Hallgatta dr. Lehotay Mária és dr Visnya Aladár előadásait az I. B), II. A), III. A) és a gimn. VI osztályban. Vezetésük alatt tanított ugyanazokban az osztályokban.

7. **Dr. Schulz Irén**, okl. középiskolai tanár. Hallgatta dr. Bacher Vilmosné és dr. Takáts György előadásait a gimn. VI. osztályban és tanított vezetésük alatt ugyanott.

8. **Dr. Szentirmai Imréné-Endreffy Vilma**, szakvizsgálatot tett tanárjelölt. Hallgatta dr. Prónai Lajos és dr. Takáts György előadásait a gimn. VII. és VIII. osztályban. Vezetésük alatt tanított ugyanazokban az osztályokban.

D) Házgondnoknő.

Özv. Horváth Lajosné. Lakik: VI., Andrássy-út 65.

Kimutatás a tanári testület elfoglaltságáról tárgy és heti óraszám szerint.

Sorszám	Név	Tárgy	Felsőbb leányiskolai osztályok												Továbbképző		Gimnáziumi				Heti óra		
			I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		I.	II	V.	VI.	VII.	VIII	tanítás	felügyelet	összesen
			a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*									
1	**Révy Ferenc** főigazgató, az iskola igazgatója .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	**Özv. dr. Bacher Vilmosné, Goldzieher Ilona** . . .	német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	2	2	17	2	19
		francia nyelv	—	—	4	—	—	—	4		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
3	**Bak Elza**	mennyiségtan	—	—	2	2	—	—	—	2	2	2	2	—	—	—	4	—	—	—	16	4	20
4	**Barta Dezsőné, dr. Büchler Rózsa**	magyar nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	4	—	—	—	—	—	—	15	7	22
		német nyelv	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
5	**Beller Ilona**	francia nyelv	—	—	—	4	—	4	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	9	20
6	**Borosnyay Szeréna** . .	mennyiségtan	—	4[1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	6	22
		geom. rajz	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		rajz	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2[2]	—	2[2]	—	—	—	—	—	—			
		kézimunka	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		torna	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
7	**Egan Lujza**	mennyiségtan	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	17	2	19
		természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—			
		csill. földr.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
8	**Dr. Friml Aladár** . . .	görögpótló irod	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	—	6
9	**Dr. Fritz József** . . .	jogi ismeretek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	2
10	**Fröhlich Károly** . . .	természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	4
11	**Dr. Győri Bella**	egészségtan	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	6	—	6
12	**Hermann Róza**	tört.-földr.	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	3	3	—	—	—	—	—	—	16	3	19
		neveléstan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—			
13	**Hermann Teréz**	magyar nyelv	5	—	—	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	2	19

[1] Február 15-ig. [2] Február 15-től I.

Sorszám	Név	Tárgy	Felsőbb leányiskolai osztályok												Tovább képző		Gimnáziumi				Heti óra		
			I		II.		III.		IV.		V.		VI.		I	II.	V.	VI.	VII	VIII	tanítás	felügyelet	összesen
			a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*									
14	**Incze József**	latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	19	—	21
		görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5			
		gyorsirás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	2	—	
15	**Józan Miklós**	unit. vallástan	–	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	–	–	—	1	—	1
16	**Kerner Margit**	történelem	—	—	—	2	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	–	—	14	5	19
		földrajz	2	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
17	**Kiss Erzsébet**	kézimunka	—	—	—	—	2	–	–	–	2		2		4		—	—	—	—	10	—	10
18	**Kovács Emil**	ref. vallástan	1		1		1		1		1		1		—	—	1[1]	1[1]	1	1	8	—	9[2]
19	**Özv. dr. Kurtz Gusztávné Zelles Etelka**	német nyelv	—	3	3	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	8	20
		földrajz	—	—	—	—	2[3]	2[3]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		magyar nyelv	—	5	4	4[4]	–	–	–	–	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	6	21
20	**Laczkovich Ilona**	kézimunka	—	—	2	—	—	—	2[5]	2	—	–	—	–	—	—	—	—	—	—			
		szépirás	1	1	—	—	—	—	—	—	—	–	—	–	—	—	—	—	—	—			
21	**Dr. Lehotay Mária**	természetrajz	2	2	2	2	—	—	—	—	2		2		—	—	3	3	—	—	18	2	20
22	**Dr. Lersch Ernő**	magyar nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	3	3	—	—	—	18	—	18
		német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	-	3	—	—	—			
23	**Lyka Károly**	művészettört.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	2
24	**Özv. Makoldy Józsefné Molnár Ilona**	német nyelv	-	—	—	3	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	5	19
		kézimunka	2	—	—	—	—	—	–	–	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
25	**Mantel Armand**	francia nyelv	—	—	4	—	4	—	4		—	—	2	—	2	2	—	—	—	—	18	—	18
26	**Mauritz Matild**	német nyelv	3	—	—	3	—	3	3		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	6	20
		földrajz	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—			
27	**Mészöly Kálmánné, Fehér Elza**	ének	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		—	—	—	—	—	—	11	5	18[6]
28	**Mika Klára**	francia nyelv	—	—	—	—	—	4	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7

[1] A gimn. V—VI. osztály a megfelelő felsőbb leányiskolai osztályokkal tanult együtt a vallástant. — [2] 1 órai istentisztelet. — [3] Helyettesítés jan. 1-től márc. 15-ig. — [4] Helyettesítés ápr. 22-től. — [5] Helyettesítés nov. 15-től jan. végéig. — [6] Karének a II—III. és IV—V. osztályokban 1—1 órában.

Sorszám	Név	Tárgy	Felsőbb leányiskolai osztályok I. a	I. b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI. a	VI. b	Tovább képző I.	Tovább képző II.	Gimnáziumi V.	Gimnáziumi VI.	Gimnáziumi VII.	Gimnáziumi VIII.	Heti óra tanítás	Heti óra felügyelet	Heti óra összesen
29	Dr. Molnár Evelin	mennyiségtan	—	4[1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	3	15	4	19
		természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4[2]	—			
30	Odor Emilia	mennyiségtan	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	8	20
		neveléstan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	—	—			
		gazdaságtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—			
31	Odor Henrietta	német nyelv	—	—	3	—	3	—	—	3	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	17	3	20
		háztartástan	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
32	Dr. Pécsy Béla	latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	18	—	18
		görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—			
		filozófia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2			
33	Dr. Pécsy Béláné, Kutlik Etelka	kézimunka	—	—	—	2	2	2	2	—	2		2		4		—	—	—	—	16	4	20
34	Dr. Prónai Lajos	magyar nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	21	—	21
		latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—			
		ókori irod.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—			
35	Rácz Adorjánné, Buzogány Ágnes	magyar nyelv	—	—	—	4	4	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	4	20
36	Schlatter Alfrédné	francia nyelv	—	—	—	4[6]	4	—	4		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	3	17
		angol nyelv	—	—	—	—	2				2		2		—	—	—	—	—	—			
37	Schmid Gyula	r. k. vallástan	2		2		2		2		2		2		2[4]	1[4]	2[3]	2[3]	2	1	15	—	16[5]
38	Dr. Schwarcz Jakab	izr. vallástan	2		2		2		2		2		2		2[2]	1[2]	2[3]	2[3]	2	1	15	—	16[5]
39	Dr. Sebestyén Károly	esztétika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	6	—	6
		egy. irod. tört.	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—			
40	Somogyi Kálmán	vegytan	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
41	Steuer Lajos	ág. h. ev. vall.	1		1		1		1		1		1		—	—	1[3]	1[3]	1	1	8	—	8

[1] Február 15-től. — [2] Február 15-ig. — [3] A gimn. V—VI. osztály a megfelelő felsőbb leányiskolai osztályokkal tanulta együtt a vallástant. — [4] A továbbképző I—II. osztálya a gimn. VII—VIII. osztályival a vallástant együtt tanulta. — [5] 1 órai istentisztelet. — [6] Március 1-ig.

Sorszám	Név	Tárgy	Felsőbb leányiskolai osztályok												Továbbképző		Gimnáziumi				Heti óra		
			I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		I.	II.	V.	VI	VII.	VIII	tanitás	felügyelet	összesen
			a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*									
42	**Szekeres Margit** . . .	történelem	—	—	2	—	2[1]	2	2	2[1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	6	20
		földrajz	—	—	2	2[1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		geom. rajz	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		rajz	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
43	**Szerémi Alajos**	rajz	—	—	—	—	2	—	2	2	2		2		2[2]	2[2]	2	2	2	2	18	—	18
44	**Dr. Takáts György** . .	történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	3	3	3	3	19	—	19
		görögp. irod.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—			
45	**Dr. Takáts Györgyné Kistenmacher Emilia** .	francia nyelv	—	—	—	4	—	4	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	15	5	20
		német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—			
46	**Urbányi Emilia**	testgyakorlat	2	—	2	2	2	—	2	—	2		2		—	—	2	1	–	—	17	4	21
47	**Dr. Visnya Aladár** . . .	természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4[3]	4	—	–	—
		vegytan	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1] Helyettesitès jan. 15-től márc. 15-ig. — [2] A továbbképző I—II. osztálya a gimn. VII—VIII. osztályával tanulta együtt a rajzot. — [3] Február 15-től.

VII.

Az 1913—14-ik iskolaévben használt könyvek jegyzéke.*

A) Felsőbb leányiskola.

I. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:	Korona
Bogisich. A gyermek szent fohászai. 13. kiad.	1.20
Róm. kath. nagyobb katechizmus (új). Középkiadás	—.64
Ágost ev. vallásuak számára:	
* *Bereczky S.* Ó-testamentomi jellemképek	1.20
Uj testamentom zsoltárokkal	—.36
Református vallásuak számára:	
Hamar I. Az isteni kijelentés az ó- és uj-testamentomban	1.20
Közönséges énekeskönyv reformátusok számára, zsebkiadás	1.20
Murányi János. Bibliai szemelvények könyve	3.—
Izraeliták számára:	
Dékány Géza dr. Bibliai olvasmányok. I. A Tóra öt könyve	2.50
Héber imakönyv, 28. kiadás	1.—
Énekeskönyv	—.50
*	
Révy. Magyar olvasókönyv, I. rész, 6. javított kiadás, fűzve	2.—
Révy. Kis magyar nyelvtan, I. rész	1.20
Markovics-Hegedüs. Német nyelv-, olvasó s gyakorlókönyv, I. rész, 5. kiadás. Átdolgozta dr. Bacher Vilmosné	2.40
Simonyi. Földrajz felsőbb leányisk. I. oszt. számára, 3. kiadás	1.60
Kogutowicz K. Földrajzi iskolai atlasz, 11. kiadás	2.50
Décsei-Szécskay. Természetrajz, 2. kiadás	2.40
Szuppán-Krammer. Számtan felsőbb leányiskolák számára, I. füzet, 7. kiadás	2.60
Szuppán-Krammer. Mértan, 9. kiadás	2.—
Vajda Pál. Szépirási minták	—.80

* A csillaggal jelölt könyvek helyett a jövő iskolai évben más könyvet használunk L. az új iskolakönyvek jegyzékét.

Hackl N. Lajos. Énektan. I. rész, 3. kiadás 1.50
* *Harrach-Hackl.* Arany lant. I. füzet, 2. kiadás . . . . . 1.—

II. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:

Bogisich. A gyermek szent fohászai, 13. kiadás 1.20
Gerely József. Képes biblia. Külön kiadás polg. isk. részére, kötve . . . 1.60

Ág. ev. vallásuak számára:

Bereczky S. Uj testamentomi jellemképek 1.20

Református vallásuak számára: mint az I. osztályban.

Izraeliták számára:

Héber imakönyv, 28. kiadás . . . . . 1.—
Weisz Miksa dr. Bibliai olvasmányok. II. A szentírás tört. könyvei . . . 2.50
Énekeskönyv . . . . . —.50

*

Révy. Magyar olvasókönyv felsőbb leányisk. számára, II. rész, 7. kiadás . 2.20
Révy. Kis magyar nyelvtan, II. rész felsőbb leányiskolák számára . . . . 1.—
Markovics-Hegedüs. Német nyelv-, olvasó és gyakorlókönyv, II. rész, 4. kiadás. Átdolgozta dr. Bacher Vilmosné 2.40
Theisz. A francia nyelv elemi tanfolyama, 9. kiadás, fűzve . . . . . 2.—
Takáts. A magyar nemzet története felsőbb leányisk. számára, 3. kiadás 1.80
* *Kogutowicz.* 10 térkép a hazai történelem tanításához . . . . . 2.—
Simonyi J. Földrajz felsőbb leányiskolák II. osztálya számára, 3. kiadás . 1.60
Kogutowicz K. Földrajzi iskolai atlasz, 11. kiadás 2.50
Somosi-Szuppán. Ásványtan és vegytan elemei, I. rész, 2. kiadás 1.40
Szuppán-Krammer. Számtan felsőbb leányiskolák számára, I. füzet, 7. kiadás 2.10
Szuppán-Krammer. Mértan, 9. kiadás . . . . . 2.—
Hackl N. Lajos. Énektan, I. rész, 3. kiadás 1.50
Harrach-Hackl. Arany lant, I. füzet, 2. kiadás . . . . . 1.—

III. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:

Bogisich. A gyermek szent fohászai, 13. kiadás 1.20
Demkovics Ágoston. Római kath. szertartástan, kötve 1.40

Ágost. ev. vallásuak számára:

* *Bereczky S.* Keresztyén hit- és erkölcstan . . . . . 1.—
Uj testamentom . . . . . —.36

Református vallásuak számára:

Közönséges énekeskönyv reformátusok számára, zsebkiadás 1.20
Murányi J. Bibliai szemelvények könyve . . . . . 3.—
* *Szöts F.* Reform. ker. hittan . . . . . 1.—

Izraeliták számára:

Héber imakönyv 28. kiadás . . . . . 1.—
Schön Dávid. A zsidók tört. I. A babil. fogságtól a Talmud befejezéseig 2.—
Énekeskönyv . . . . . —.50

*

Révy-Tolnai. Stilisztika, 2. javított kiadás . . . . . 3.—
Markovits-Hegedüs. Német nyelv- és olvasókönyv, III. rész, 3. kiadás. Átdolgozta *dr. Bacher Vilmosné* . . . . . —.—
Theisz. A francia nyelv középső tanfolyama, 5. kiadás 2.60
Theisz. Petite grammaire française nouvelle édition, 4. kiadás . . . . . 2.—
Takáts. Az ó-kor története, 3. kiadás 2.20
* *Helmár Á.* Iskolai atlasz az ó-kor történetéhez . . . . . —.80
Simonyi. Földrajz felsőbb leányiskolák III. osztálya számára, 2. kiadás . . 1.40
Sáringer-Szuppán. Fizikai földrajz felsőbb leányiskolák számára, 2 kiad. 1.20
Kogutowicz K. Földrajzi iskolai atlasz, 11. kiadás 2.50
Somosi-Szuppán. Ásványtan és vegytan elemei, II. rész 1.40
Szuppán-Krammer. Számtan felsőbb leányiskolák számára, II. füzet, 6. kiadás 2.60
Szuppán-Krammer. Mértan, 9. kiadás . . . . . 2.—
Hackl N. Lajos. Énektan, II. rész, 4. kiadás 1.40
Harrach-Hackl. Arany lant, I., II. füzet, 2. kiadás (karénekben a III. is) . 2.40
Gourio. La classe en Anglais. 1. année . . . . . 3.—

IV. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:

Bogisich. A gyermek szent fohászai, 13. kiadás 1.20
Aubermann Miklós. Egyháztörténelem felsőbb leányok számára . . . . 1.—

Ágost. ev. vallásuak számára:

* *Bereczky.* Keresztyén hit- és erkölcstan . . . . . 1.—
Uj testamentom . . . . . —.36

Református vallásuak számára:

Közönséges énekeskönyv reformátusok számára, zsebkiadás 1.20
Murányi J. Bibliai szemelvények könyve . . . . . 3.—
Szőts F. Református keresztyén erkölcstan . . . . . 1.—

Izraeliták számára:

Büchler Sándor dr. A zsidók tört. II. A Talmud korától napjainkig . . 2.20
Héber imakönyv, 28. kiad. . . . . 1.—
Énekeskönyv . . . . . —.50

*

Révy-Lengyel. Retorika és poetika I. rész 3.20
Arany. Toldi. (Jeles irók 11.) 14. kiadás 2.40
Markovics-Hegedüs. Német nyelv- és olvasókönyv, IV. rész, 3. kiadás. Átdolgozta *dr. Bacher Vilmosné* . . . . . 3.—
Theisz. A francia nyelv középső tanfolyama, 5. kiadás 2.60

Theisz. Petite grammaire française nouvelle édition, 4. kiadás . . . . . 2.—
Contes populaires de France, Magy. Klimó M. (Francia könyvtár 19.) —.70
Gourio. La classe en Anglais. 2. annee 4 20
Takáts. A középkor története 3. kiadás . . . . . 2.—
* *Helmár Á.* Iskolai atlasz a középkor történetéhez 1 20
Bársony János. Csillagászati földrajz 1.20
Siklóssy. Egészségtan felsőbb leányiskolák számára 2 50
Sebestyénné. Háztartástan, 10. kiadás 1.40
Szuppán-Krammer. Számtan felsőbb leányiskolák számára, II. füzet, 6. kiadás 2.60
Szuppán-Krammer. Mértan, 9. kiadás . . . . . 2.—
Hackl N. Lajos. Énektan, II. rész, 4. kiadás 1.40
Harrach-Hackl. Arany lant, I., II. füzet, 2. kiadás (karénekben a III. is) 2.40
† *Forrai.* A magyar gyorsirás tankönyve, I. 13. kiadás 1.40

V. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:

Bogisich. A gyermek szent fohászai, 13. kiadás 1.20
Pokorny. Kath. Hittan 1.40

Ágost. ev. vallásuak számára:

* *Thomay.* Bibliai bevezetés 1.60
Uj testamentom . . . . . —.36

Református vallásuak számára:

Bátory. A keresztyén egyház története 1.60
Közönséges énekeskönyv reformátusok számára, zsebkiadás 1 20
Murányi J. Bibliai szemelvények könyve . . . . . 3.—

Izraeliták számára:

Héber imakönyv, 28. kiadás . . . . . 1.—
Neumann Ede dr. Bibliai olvasmányok. III. Az asszir korszak prófétai könyvei s a zsidók története az állami élet megszűntétől az újkorig 2.40
Énekeskönyv . . . . . —.50

*

Révy-Lengyel. Retorika és Poetika II. rész 3.20
Arany Buda halála . . . . . 1.—
Kisfaludy. Csalódások. (Jeles irók 26.) 3. kiadás . . . . . —.60
Sophokles. Antigone. Fordította Csiky Gergely. (Jeles irók 20.), 3. kiadás 1.—
Vörösmarty. A két szomszédvár, 6. kiadás. (Jeles irók 29.) . . . . . 1.—
Szemák István. Német olvasókönyv felsőbb leányisk. és leánygimn. számára, 2. kiadás 3.60
Goethe. Hermann u. Dorothea (Jeles irók 14.), 8. kiadás . . . . . —.80
Theisz. A francia nyelv felső tanfolyama, 2. kiadás . . . . . 3.—
Theisz. Petite grammaire française, 4. kiadás . . . . . 2.—
Contes populaires de France. Magy. Klimó M. (Francia Könyvtár 19.) . —.70
Daudet-Ballenegger. Lettres de mon moulin (Francia könyvtár 18.) . . —.70

† Csak azoknak, akik gyorsirást tanulnak.

Gourio. La classe en Anglais. 3. année 4.20
Takáts. Az újkor története, politikai földrajzzal, 2. kiadás 3.40
* *Helmár A.* Iskolai atlasz az újkor történetéhez 1.20
Kogutowicz. Földrajzi iskolai-atlasz, 11. kiadás 2.50
Szterényi. Állattan középisk. felső oszt. számára, 5. kiadás . . . . . 4.—
Greguss-Berecz-Strasser. Természettan, 12. kiadás . . . . . 3.—
Horti-Szuppán. Algebra és geometria, 2. kiadás 2.40
Hackl N. Lajos. Énektan, III. rész 2 30
Harrach-Hackl. Arany lant, III. füzet (karénekben a II. is) 2. kiadás . . 1.60
† *Forrai.* A magyar gyorsirás tankönyve, I. rész, 13. kiadás 1 40

VI. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:

Bogisich. A gyermek szent fohászai, 13. kiadás 1.20
Matuska M. Erkölcstan, 3. kiadás 1.20

Ágost. ev. vallásuak számára:

* *Thomay.* Bibliai bevezetés 1 60

Református vallásuak számára: mint az V. osztályban.

Izraeliták számára:

Héber imakönyv, 28. kiadás . . . . . 1.—
Dr. Frisch Ármin. A babiloniai és asszir korszak prof. könyvei . . . . —.—
Énekeskönyv . . . . . —.50

*

Révy-Lengyel. Magyar nemzeti irodalom történet felsőbb leányiskolák VI. osztálya számára . . . . . 4.—
Arany. Toldi estéje, 4. kiadás . . . . . 1.—
Gyulay. Vörösmarty életrajza, 5. kiadás 2 80
Shakspere. Coriolanus, ford. Petőfi. 5. kiadás (Jeles irók 2.) 1.40
Szemák István. Német olvasókönyv felsőbb leányisk. és leánygimn. számára, 2. kiadás 3 60
Schiller. Wilhelm Tell. Magyar. Heinrich Gusztáv, 7. kiadás (J. i. 21.) . 1.20
Theisz. A francia nyelv felső tanfolyama, 2. kiadás . . . . . 3.—
Theisz. Petite grammaire française. 4. kiadás . . . . . 2.—
Feuillet. Le village (Francia könyvtár 12.) . . . . . —.70
Takáts. A magyar nemzet története politikai földrajzzal 3.20
* *Kogutowicz.* 10 térkép a hazai történet tanításához . . . . . 2.—
Szterényi. Növénytan a gimnázium IV. oszt. számára, 7. kiadás 3.40
Szitnyai. Lélektan és neveléstan 1.20
Horti-Szuppán. Algebra és geometria, 2. kiadás 2 40
Greguss-Berecz-Strasser. Természettan, 12. kiadás . . . . . 3 —
Hackl N. Lajos. Énektan, III. rész 2 30
Harrach-Hackl. Arany lant, III. füzet (karénekben a II. is) 2. kiadás . . 1.60

† Csak azoknak, akik gyorsirást tanulnak.

B) Gimnázium.

V. OSZTÁLY.

Vallástani könyvek ugyanazok, mint a felsőbb leányiskola V. osztályában.

*

Bartha-Prónai. Retorika, 2. kiadás 3.20
Arany J. Toldi estéje . . . . . - .70
Csengeri J. Latin olvasó- és gyak. könyv, I. rész, 5. kiadás 2.60
Csengeri J. Latin nyelvtan, I. rész, alaktan, 4. kiadás 1.80
Szemák-Haitsch. Német olvasókönyv, III. rész, a középiskolák V. és VI. osztálya számára, 6. kiadás 3.80
Goethe. Hermann u. Dorothea, 7. kiadás (Jeles irók 14.) . . . . . —.80
Mika. Világtörténet I., 2. kiadás 2.60
* *Helmár Á.* Iskolai atlasz az ókor történetéhez . . . . . —.80
Szterényi. Növénytan a gimn. IV. oszt. számára, 7. kiadás 3.40
Szterényi. Ásványtan és chémia a gimn. VI. oszt. számára, 5. kiadás . 2.50
Wagner. Algebra, 9. kiadás . . . . . 4.—
Walther-Kaufmann. Geometria a középisk. felsőbb osztályai számára, I. kötet, 11. kiadás 3.20
† *Forrai.* A magyar gyorsirás tankönyve, II. r. } 4. kiadás } 1.40
† *Forrai.* Fokozatos gyorsirási olvasókönyv } haladóknak } 1.20

VI. OSZTÁLY.

Vallástani könyvek ugyanazok, mint a felsőbb leányiskola VI. osztályában.

*

Bartha-Prónai. Poetika. 3.80
Badics. Magy. irod. olvasók., II. köt., 6. kiadás (Görögpótló) 2.20
Prónai L. Drámai olvasmányok a középisk. VI. osztálya számára 2.40
Molière. A tudós nők, 2. kiadás (Jeles irók 9.) 1.40
* *Atkinson-Geréb-Morvay.* Kis latin nyelvkönyv nyelvtani függelékkel . 3.20
* *Roseth.* Latin nyelvtan, I. rész, 4. kiadás. II. rész. 3. kiadás . . . . . 3.—
Cserép J. Szemelvények Ovidius műveiből. (Görög és latin remekírók gyüjt.) 3. kiadás . . . . . 2.—
* *Dávid.* Titi Livi ab urbe condita libri I—IV. 1.60
Incze. Római naptár . . . . . —.20
Maywald J. Görög nyelvtan, 6. kiadás . . . . . 3.—
Maywald J. Görög olvasókönyv I. r., 5. kiadás 1.80
Maywald J. Görög olvasókönyv II. r. 4. kiadás 2.50
Geréb. Szemelvények Herodotosból. 3. kiadás. (Görögpótló) 1.50
Kempf. Homeros Iliasa, 3. kiadás. (Görögpótló) 3.20
„ „ Odysseája. 2. kiadás. (Görögpótló) 3.60
Schill. Görög irodalomtörténet, 4. kiadás. (Görögpótló) 2.80
„ „ régiségtan, 4. kiadás. (Görögpótló) 2.80
Szemák-Haitsch. Német irodalomtört. olv.-könyv, III. rész, a középisk. V—VI. oszt. számára, 6. kiadás 3.80
Schiller. Wilhelm Tell, 7. kiadás. (Jeles irók 21.) 1.20

† Csak azoknak, akik gyorsirást tanulnak.

Mika Világtörténet II., 2. kiadás 2 60
* *Helmár Á.* Iskolai atlasz a középkor és újkor történetéhez 2.40
Szterényi. Állattan, 5. kiadás . . . . . 4.—
Wagner. Algebra, 9. kiadás . . . . . 4.—
Walther-Kaufmann. Geometria a középisk. felsőbb osztályai számára, I. kötet, 11. kiadás 3.20
Lutter. Ötszámjegyű logarithmus-táblák, 16. kiadás 2.40
† *Forrai.* Magyar gyorsirás tankönyve, II. Vitairás (haladóknak) 4. kiadás 1.40
† *Forrai.* Fokozatos gyorsirási olvasókönyv (haladóknak) 1.20

VII. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:

Bogisich. A gyermek szent fohászai, 13. kiadás 1.20
Aubermann Miklós. A katholikus hit védelme (Apologetika) 1.80

Ágost. ev. vallásuak számára:

Uj testamentom . . . . . —.36
* *Páifi J.* Keresztyén egyháztörténet . . . . . 2.—

Református vallásúak számára:

Közönséges énekeskönyv 1.20
Murányi J. Bibliai szemelvények könyve . . . . . 3.—
* *Szőts F.* Református keresztyén hit- és erkölcstan 1.50

Izraeliták számára:

Héber imakönyv, 28. Kiadás . . . . . 1.—
Dr. Fényes Mór A biblia . . . . . 3.—
Énekeskönyv . . . . . —.50

*

Prónai A. A magyar nemzeti irodalom története, olvasókönyvvel, I. köt. 2. kiad. 3.60
Szinnyei. A magyar nyelv, 6. kiadás . . . . . 1.—
Pirchala. Vergilius Aeneise I—XII. (Athenaeum), 6. kiadás 3.60
Pirchala. Jegyzetek Vergilius Aeneiséhez (Athenaeum) 1.60
Roseth A. Latin nyelvtan, II. rész, 3. kiadás 1.80
Incze. Cicero in Verrem IV. . . . . 2.—
Incze. Demosthenes válogatott beszédei (Görögpótló) 1.80
Incze. Római naptár . . . . . —.20
Hittrich. Sallustius Jugurtha-ja, 3. kiadás (Jeles irók 51.) . . . . . 1.—
Hittrich. Római régiségek, 2. kiadás 2.50
Maywald J. Görög nyelvtan, 6. kiadás . . . . . 3.—
Maywald J. Görög olvasókönyv, II. rész, 4. kiadás 2.50
Kempf. Szemelvények Homeros Iliasából, 2. kiadás (Jeles irók 59.) . . . 2.80
Aeschylus. Oresteia. Ford. Csengeri J., 2. kiadás (Görögpótló) . . . . . 3.—
Euripides. Iphigenia Taurisban. Ford. Kempf J. (Görögpótló.) (Jeles irók 49.) 1.40
Schill. Görög irodalomtörténet, 4. kiadás. (Görögpótló) 2.80
Schill. Görög régiségek, 4. javított kiadás. (Görögpótló) 2.80
Sophokles. Elektra. Ford. Csiky G., 2. kiadás. (Görögpótló) (Jeles irók 52.) 1.20

† Csak azoknak, akik gyorsírást tanulnak.

Vietórisz J. Szemelv. Herodotosból (gör. nyelvet tanulóknak) (Jeles irók 88.) 1.50
Szilasi. Szemelvények Thukydidesből, 2. kiadás (Görögpótló) 2.80
Szemák I. Német irodalomtört. olv.-könyv, IV. r., a középisk. VII—VIII. oszt. számára, 5. kiadás 3.20
Lessing. Minna von Barnhelm, 3. kiadás (Jeles irók 32.) 1.50
Mika. Világtörténet, III. rész, 2. kiadás 3.60
* *Helmár.* Iskolai atlasz az újkor történetéhez 1.20
Kogutowicz. Földrajzi iskolai atlasz, 11. kiadás 2.50
Wagner. Algebra, 9. kiadás . . . . . 4.—
Walther-Kaufmann. Geometria a középisk. felsőbb osztályai számára, II. kötet, 11. kiadás 2.20
Lutter. Ötszámjegyü logarithmus-táblák, 16. kiadás 2.40
Szijártó Miklós. Kisérleti természettan a középisk. VII. osztálya számára, 2. kiadás 3.80
† *Forrai.* Magyar gyorsirás tankönyve II. Vitairás (haladóknak) 4. kiadás 1.40
† *Forrai.* Fokozatos gyorsirási olvasókönyv (haladóknak) 1.20

VIII. OSZTÁLY.

Katholikusok számára:

Bogisich. A gyermek szent fohászai, 13. kiadás 1.20
* *Pokorny.* Katholikus hittan . . . . . 2.—

Ágost. ev. vallásuak számára:

Uj testamentom . . . . . —.36
* *Pálfi J.* Keresztyén egyháztörténet . . . . . 2.—

Református vallásuak számára:

Farkas F. A magyarországi prot. egyház története 1.60
Közönséges énekeskönyv 1.20
Murányi J. Bibliai szemelvények könyve . . . . . 3.—

Izraeliták számára:

Fényes Mór dr. Rendszeres zsidóvallástan 2.40
Héber imakönyv . . . . . 1.—
Énekeskönyv . . . . . —.50

*

Prónai A. A magyar nemzeti irodalom története, olvasókönyvvel, II. köt. 4.40
Roseth. Latin nyelvtan, II. rész. 3. kiadás 1.80
Bartal-Malmosi. Horatius, I., II. füzet, 3. kiadás 3.40
Boros G. Szemelvények Cicero bölcseleti műveiből 1.60
Gyomlay. Szemelvények Tacitus műveiből. 3. kiadás 3.20
Hittrich. Római régiségek, 2. kiadás 2.50
Incze. Római naptár . . . . . —.20
Maywald. Görög nyelvtan, 6. kiadás . . . . . 3.—
Péterfy J.-Gyomlai Gy. Platon és Aristoteles-szemelvények, 5. kiad. (Gör. pótló) 3.—

† Csak azoknak, akik gyorsirást tanulnak.

Kempf. Szemelvények Homeros Odysseiájából, 2. kiadás (Jeles irók 53.) 2.40
Simon J. S. Platon-szemelvények, 2. kiadás (Jeles irók 63.) 2.40
* *Csengeri J.* Sophokles Antigoneja, 2. kiad. 2.80
Zsámboki Gy. A gör. művészet kiválóbb alkotásainak ismertetése 2. kiadás 2.20
Schill. Görög irodalomtörténet, 4. kiadás (Görögpótló) 2.80
Schill. Görög régiségek, 4. kiadás (Görögpótló) 2.80
Szemák I. Német irodalomtört. olvasókönyv, IV. rész, a középiskolák VII—VIII. oszt. számára, 5. kiadás 3.20
Goethe. Iphigenie auf Tauris (Jeles irók 13.) 2. kiadás 1.50
Takáts. A magyar nemzet története a VIII. oszt. számára 3.20
* *Kogutowicz.* Tiz térkép a hazai történet tanításához . . . . . 2.—
* *Szitnyai.* Lélektan és logika, 6. javitott kiadás 3.20
Wagner. Algebra, 9. kiadás . . . . . 4.—
Walther-Kaufmann. Geometria a középisk. felsőbb oszt. számára, II. kötet, 11. kiadás 2.20
Lutter. Ötszámjegyü logarithmus-táblák, 16. kiadás 2.40
Szijártó Miklós. Kisérleti természettan a középisk. VIII. osztálya számára, 2. kiadás 2.80
† *Forrai.* Magyar gyorsirás tankönyve II. Vitairás (haladóknak) 4. kiadás 1.40
† *Forrai.* Fokozatos gyorsirási olvasókönyv (haladóknak) 1.20

† Csak azoknak, akik gyorsirást tanulnak.

Uj iskolakönyvek az 1914/15. isk. évre.

FELSŐBB LEÁNYISKOLA.

I. oszt. *Geszler.* Uj magyar daloskönyv 1.50
II. oszt. *Kogutowicz K.* Atlasz a magyar történelem tanításához . 2.—
III—V. oszt. *Kogutowicz K* Atlasz a világtörténelem tanításához . . . 3.—
VI. oszt. *Kogutowicz K.* Atlasz a magyar történelem tanításához . 2.—

Ágost. ev. számára :

I—II. oszt. *Bereczky S.* Uj testamentomi jellemképek 1.20
III—IV. oszt. *Bereczky S.* Keresztyén egyháztörténet . . . . . —.80
V—VI. oszt. *Pálfi J.* Keresztyén egyháztörténet . . . . . 2.—

Reformátusok számára :

III. oszt. *Kovács-Székely.* Ref. keresztyén hittan . . . . . 1.—

GIMNÁZIUM.

V—VII. oszt. *Kogutowicz K.* Atlasz a világtörténelem tanításához . . . 3.—
VI. oszt. *Csengeri J.* Latin olvasó- és gyakorlókönyv, II. rész, 2. kiad. 2.—
Csengeri J. Latin nyelvtan, II. rész, mondattan, 4. kiadás. 1.80
Kalmár E. Szemelvények Titus Livius római történetéből, 4. kiadás 3.60
VIII. oszt. *Kogutowicz K.* Atlasz a magyar történelem tanításához . 2.—
Kornis Gy. A pszichológia és logika elemei, 2. kiadás . , 3.—
Csengeri J. Sophokles Antigoneja, 2. kiadás. Nem kell.

Katholikusok számára:

VIII. oszt. *Dr. Schütz A.* Egyháztörténet 1.80

Ágost. ev. számára:

VII-VIII. oszt. *Bancsó A.* Keresztyén hit- és erkölcstan . . . . . —.—

Reformátusok számára:

VII. oszt. *Rácz Kálmán.* Reform. keresztyén hit- és erkölcstan . . 1.60

VIII.

A felsőbb leányiskola, továbbképző-tanfolyam és gimnázium általános óraterve.

Tárgy	Felsőbb leányiskola						Továbbképző tanf.		Gimnázium			
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	I.	II.	V.	VI.	VII	VIII
	osztályában											
Vallástan	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1
Magyar ny. s irod.	5	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3
Német nyelv . .	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	2	2
Francia nyelv .	—	4	4	4	3	2	2	2	—	—	—	—
Latin nyelv . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	7	7
Görög nyelv. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	5
Görögpótló irod.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3[1]	3[1]	3[1]
Ókori irodalom .	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—
Egyet. irod. tört. .	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Angol nyelv[2] . .	—	—	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—
Történelem . . .	—	2	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3
Földrajz	2	2	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Művészettörténet	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Természetrajz . .	2	2	—	—	2	2	—	—	3	3	—	—
Egészségtan . . .	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—
Természettan . .	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	4	4
Vegyt. és ásványt.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan . .	4	2	2	2	2	2	—	—	4	4	4	3
Rajz	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2[1]	2[1]	2[1]
Psychologia és neveléstan . .	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—
Filozófiai propedeutika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Esztétika	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—
Szépirás	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlás . .	2	2	2	2	2	2	—	—	2	1	—	—
Jogi ismeretek .	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Háztartástan . . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gazdaságtan . . .	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Kézimunka . . .	2	2	2	2	2	2	4	4	—	—	—	—
Ének	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Gyorsirás[2]	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

[1]) Csak azoknak, akik görög nyelvet nem tanulnak.
[2]) Rendkivüli.

IX.

Az 1913—14. iskolai évben végzett tanítási anyag.

Vallástan.

Róm. kath. *I. oszt. Katekizmus.* A kinyilatkoztatás, a Hiszekegy tárgyalása, Isten és az Anyaszentegyház parancsolatai, a kegyelem-eszközök. *II. oszt. Biblia.* Ószövetség: a világ teremtésének története, Ábrahám és Izrael népének története, Saul, Dávid, Salamon története, Zsidóország története, különös tekintettel a Megváltó eszméjének kialakulására. Újszövetség: Jézus Krisztus élettörténete, szenvedése, halála, föltámadása, az egyház első elterjedése, az apostolok működése, néhány példabeszéd tárgyalása. *III. oszt. Szertartástan.* A szent helyek, eszközök és ruhák ismertetése, a szt. cselekmények különös tekintettel a szt. mise áldozat; a szt. idők és egyházi ájtatosságok ismertetése. *IV. oszt. Egyháztörténelem. Ker. ókor.* Az egyház megalapitása, elterjedése a római birodalomban, az egyház valláserkölcsi hatása a népvándorlás idején, a szerzetesrendek; *ker. középkor*, vallás-erkölcsi állapotok a IX—X. sz.-ban, VII. Gergely, III. Ince, VIII. Bonifac pápák; a magyarok megtérése, magyar egyházi állapotok, a ker. háborúk; *ker. újkor*, a hitújitók, az új hit elterjedése a különféle országokban, főként hazánkban. Pázmány Péter a trienti szt. zsinat, a kath. hit terjedése az új világrészben, Jézus társasága, Napoleon viszonya a pápasághoz, legújabb egyházi állapotok, különös tekintettel hazánkra. *V. oszt. Hittan (dogmatika).* Isten, a Szt. Háromság, a világ teremtése; az első emberpár teremtése, bűnbeesése, a megváltás fogalma, a Megváltó és működése, a Szt. Lélek Uristen a megszentelés műve; az anyaszentegyház, a szentségek és szentelmények. *VI. oszt. Erkölcstan.*

Az erkölcs fogalma, törvény, erény, bűn; bűn szülőoka és ellenszerei. A különféle erkölcsi kötelességek tárgyalása az Isten tízparancsolata és az egyház öt parancsolata alapján. *VII. oszt. Apologetika.* A főbb hitigazságok apologetikus tárgyalása. *VIII. oszt. Hittan.* Az egyháznak és szervezetének bővebb ismertetése, a csalatkozhatatlanság, a primatus, a szentségek bővebb tárgyalása.

Ág. ev. *I—II. oszt.* Bibliai történetek. *III—IV. oszt.* Az apostoli hitvallás magyarázata és erkölcstan a 10 parancsolat alapján. *V—VI. oszt.* Az ó- és új szövetségi könyvek ismertetése. *VII—VIII. oszt.* A magyar protestáns egyház története.

Reform. *I—II. oszt.* Bibliai történetek. *III. oszt.* Református ker. hittan. *IV. oszt.* Református ker. erkölcstan. *V—VI. oszt.* A keresztyén egyház története. *VII. oszt.* Református ker. hit- és erkölcstan. *VIII. oszt.* A magyar prot. egyház története.

Izraelita. *I. oszt.* Mózes öt könyvének történeti tartalma a világ teremtésétől Mózes haláláig és a törvények. *II. oszt.* A Szentirás történeti könyveinek és pedig Josua, Birák, Ruth, Sámuel és Királyok könyveinek tartalma a honfoglalástól a babiloniai számüzetésig. *III. oszt.* A zsidók története a második állam megalapításától a talmud lezárásáig. *IV. oszt.* A zsidók története a közép- és újkorban. *V. oszt.* Amosz, Hosea, Mikha és Jezsájás próféták élete és tanításaik. A zsidó vallásos élet vezérei az ó- és középkorban. *VI. oszt.* Jeremias, Ezekiel, II. Jezsájás és Maleakhi próféták élete és tanitásaik. A zsidó vallásos élet vezérei az újkorban. *VII. oszt.* A biblia tartalma és tanításai. *VIII. oszt.* A zsidó vallás forrásai, tanításai, törvényei, intézményei és erkölcstana.

A) Felsőbb leányiskola.

I. A) és B) OSZTÁLY.

Magyar nyelv. *Olvasmányok: a) Mesék, elbeszélések és leirások:* A légy és a kis fiú. A telhetetlen. Az oroszlán és az egér. A róka és a gólya. A sas és a csóka. A nyúl és a teknősbéka. A fiatal daru. A furfangos szamár. A szél és a nap. A kivánságok. A róka, medve és a szegény ember. A kis balta. Krisztus és a szegény juhász. A három testvér. A Szentirás. Szeresd szüleidet. Az asztali imádság. Ha szegény vagy is, légy becsületes. Az első napom az iskolában. Az ősz. A tél. Tavaszi kép. *b) Tör-*

téneti és néprajzi olvasmányok: Hunor és Magyar. Attila király. A hadisten kardja. Budavárának építése és Buda halála. Lakoma Attilánál. A húnbirodalom bomlása. Székely mondák. A fehér ló mondája. Árpád szobra. Lehel kürtje. Botond. A magyar asszony mulatsága. A Balaton. A Csorba tónál. A székely asszony. Karácsony.

Szavalmányok: Petőfi: Füstbe ment terv. Szülőimhez. Tompa: A pók versenye. Gyulai: A vándor fiu. Pósa: A szegény özvegyasszony. Kisfaludy K.: Szülőföldem szép határa. Rákosi szántó. Vörösmarty: K. Matild dala. A párjavesztett gerlice (népköltemény).

Nyelvtan: A mondat és részei. Egyszerű és összetett mondatok megkülönböztetése. Alaktan; hangtan; a helyesirás főszabályai.

Irásbeli dolgozatok: Másolás szótagolással és anélkül; tollbamondás; mesék és elbeszélések az olvasmányok alapján, kérdések segítségével és anélkül; kisebb leírások az olvasmányok után.

Német nyelv. *Beszédgyakorlatok* szemléltető alapon. Szemléltető kép: Der Frühling.

Olvasmányul a beszédgyakorlatok szolgálnak.

Szavalmányok: A beszédgyakorlatok közt előforduló versecskék. Berbig: Viel Lärm auf dem Hofe. Wiedemann: Der Nutzen der Tiere. Frühlings-Ankunft (Volkslied)

Nyelvtan: A tőmondat és a bővített mondat. A beszédrészek közül az ige és a névszók.

Irásbeli dolgozatok: A második félévben másolás, nyelvtani gyakorlatok, mondatszerkesztések kérdések alapjan.

Földrajz. *Alapismeretek:* tájékozódás, világtájak. A térkép. A földgömb, a föld mozgása. Vizek; tenger, szárazföldi vizek. A szárazföld; a föld talaja, növényzete és állatai. Az ember.

Magyarország földrajza.

Számtan. A négy alapművelet egész és tizedes számokkal. A hazai pénzrendszer. Az összes mértékek s alkalmazásuk a gyakorlati életből vett példákra.

Természetrajz. Az élő természet főbb jellemvonásai és megkülönböztetése a holt természettől. Az emlősök és madarak közül bővebben a házi állatok és a hazaiak. Hüllők, kétéltűek és halak. Az ízelt lábúak, különös tekintettel hasznosságukra, illetve kártékony voltukra. Lágytestűek, tüskés bőrűek, férgek és tömlősök.

Közönségesebb tavaszi növények. Fenyők, fontosabb kül-

földi növények (narancs, citrom, kávé, tea, gyapot). Hazai fák, cserjék. A gyümölcsös- és konyha-kert. Gabonaneműek. Röviden a virágtalanok.

Irás. Magyar nagy és kis betűk, folyóirás. Német nagy és kis betűk, folyóírás.

Ének. $^2/_4-^3/_4-^4/_4$ ütem. Egész, fél, negyed, nyolcad értékű hangok és címjelek. A pont értéke. Előjegyzések, az időméret meghatározására vonatkozólag is vokalizálás. C-G-D dur a-e-h moll. Lapról éneklés kezdettől fogva, lehetőleg kiséret nélkül. Canon.

Geometria és geometriai rajz. Szemléltető alaktan: a legegyszerűbb síkidomok (háromszög, négyszög, sokszög, kör, ellipszis) bemutatása és leirása. Ezen az alapon a szögek és mérésök; merőleges és párhuzamos egyenesek. Az idomok egybevágóságának, hasonlóságának és szimmetriájának bemutatása. A tárgyalt idomok és belőlük alakított egyszerű síkdiszítmények rajzolása körzővel és vonalzóval, azután szabadkézzel is, vonatkozással a tanuló tapasztalati körére.

Női kézimunka. Horgolás, kötés; különféle egyszerű öltések. Betűjegyzés portörlőn.

Testgyakorlás. *Rendgyakorlatok.* Arc- és oldalsoralakítás. Alapállás. Pihenő állás. Igazodás. Födözés. Negyed- és félfordulatok. Fél és egész távolságvétel. Sorbontás. Sorzárás.

Lábgyakorlatok. Lábzárás. Lépőállások előre és oldalt. Terpeszállások. Lábujjállások. Térdhajlítások.

Nyakgyakorlatok. Nyakhajlítás hátra, előre. Fejfordítás balra és jobbra.

Kargyakorlatok. Karhajlítások csipőre, vállhoz, tarkóra és fejtetőre. Karlökések. Karlendítések. Karemelések.

Törzsfeszítő gyakorlatok, bordásfal mellett és szabadgyakorlatok alakjában.

Függési gyakorlatok, bordásfalon és mászókötélen.

Egyensúlyozó gyakorlatok. Lábemelések. Lebegőjárások.

Oldalizomgyakorlatok. Törzsfordítások, törzshajlítások oldalt.

Hasizomgyakorlatok. Törzshajlítások hátra, szabadgyakorlatok alakjában, páros térdelésben és padon ülésből. Függésben váltogatott térdemelések.

Hátizomgyakorlatok. Mérsékelt térdhajlítások előre. Mély törzshajlítások előre.

Járási gyakorlatok. Rendes járás. Járás lábujjon. Járás

helyben. Járás oldalt. Járás hátra. Tagolt járás hármas ütemben. Járás lépésváltással. Futólépések.

Ugrási gyakorlatok. Ugrások helyben. Ugrás előre egy-két lépés rohammal. Magasugrás helyből.

Légzési gyakorlatok. Nyakhajlítással hátra. Páros karemelés oldalt középtartásba. Páros karemelés mellső középtartáson át magastartásba.

Játékok. Futójátékok. Labdaversenyek.

A tél folyamán hat héten át az összes osztályok *korcsolyáztak* torna helyett.

II. A) és B) OSZTALY.

Magyar nyelv. *Olvasmányok*: a) *Mesék, elbeszélések, leírások:* Az ifjúkor. A méh és a galamb. A gyermek és a szivárvány. A cinkotai kántor. Egyszer volt Budán kutyavásár. Szegény özvegyasszony. A jó falusiak. Egy pár kis csizma. Deák Ferenc és az özvegyasszony. Szapáry Péter nemes bosszúja. Hogyan fogott a huszár ellenséget? Bede Anna tartozása. A süket bíró. A fülemile. b) *Képek a magyar történetből*: A magyar nemzet ősi műveltsége. A magyarok a szent-galleni kolostorban. Széchy Dezső hősi feláldozása királyáért. Losonczyné. Az egri nők. Rozgonyiné. Lórántffy Zsuzsánna. Zrinyi Ilona. II. Rákóczi Ferenc. Kossuth Lajos kora. Erzsébet királyné. c) *Rajzok a magyar földről és népéletből*: A puszta. A puszta télen. Diósgyőr vidéke. Fiume és vidéke. Onuc a kecskepásztor.

Szavalmányok: Petőfi Sándor: István öcsémhez. A tintás üveg. A jó öreg korcsmáros. Lévay József: Szüretünk. Kis János: A méh és a galamb. Vörösmarty Mihály: Szózat. Kölcsey Ferenc: Himnusz. Torkos László: Zeng az ének. Arany János: Itthon.

Nyelvtan: Szóképzés. Összetett mondat.

Irásbeli dolgozatok: Tollbamondás helyesírás céljából: A czinkotai kántor. Az ifjúkor. Egy pár kis csizma. A magyar nemesember a középkorban. Hunyady János. Néhány mondat az őszről. Mese elmondás után: A méh és a galamb. A három aranyhalacska. Elbeszélés olvasás alapján: A jó falusiak. Leírás olvasás alapján: A puszta. A tavasz.

Német nyelv. *Beszédgyakorlatok* szemléltető alapon. Szemléltető képek: Der Sommer. Der Herbst.

Olvasmányok: Der lügenhafte Hirtenknabe. Der Schmetter-

ling. Die Kornähren. Der Knabe im Walde. Das Gewitter. Der Apfelbaum. Der Rhein. Die Pfirsiche. Der Fisch.

Szavalmányok: Hoffmann v. Fallersleben: Der grosse Hund. Hey: Knabe und Schmetterling. Kamp: Der gute Mäher. Ortlep: Die grüne Stadt. Dieffenbach: Vom fleissigen Bächlein. Simrock: Das faule Hänschen. Hey: Kind und Zugvögel. Reinick: Vom schlafenden Apfel

Nyelvtan: Az egyszerű bővített mondat. A beszédrészek mondattani alapon. Deklináció, konjugáció.

Írásbeli dolgozatok: Der lügenhafte Hirtenknabe. Übung im Rechtschreiben: Die Geschichte vom grossen Hunde. Nach gestellten Fragen erzählt: Was seht Ihr im Vordergrunde des Sommerbildes? Wie entsteht ein Schmetterling? Auf Grund des Lesestückes: Die Kornähren. Frei erzählt: Der gute Mäher. In kurzen Sätzen erzählt: Der Knabe im Walde. In die erste Person gesetzt: Die Windmühle. Auf Grund des Bildes: Vom fleissigen Bächlein. Aus dem Gedächtnisse: Beschreibet den Weinberg auf Grund des Bildes! Der Acker. Setzet das Lesestück aus dem Präsens in das Imperfektum! Vom Rheine. Übung im Rechtschreiben.

Francia nyelv. *Beszédgyakorlatok és olvasmányok*: 45 módszeresen feldolgozott gyakorlat, figyelemmel a szerzett szókincs folytonos ébrentartására és gyarapítására.

Szavalmányok: Tic! Tac! Le calendrier de l'aveugle. L'école buissonnière, etc.

5 kisebb méretű *írásbeli gyakorlat* a helyesírás és a nyelvtani alakok begyakorlása céljából.

A legszükségesebb tudnivalók az *alaktanból.*

Történelem. *A magyar nemzet. története* kor- és jellemképekben.

Földrajz. *Európa földrajza.* (Ausztria részletesebben.) *Ázsia általános ismertetése* a nevezetesebb országok és gyarmatok kiemelésével.

Számtan. A számok oszthatósága, legnagyobb közös mérték és legkisebb közös többszörös. A négy alapművelet közönséges törtekkel. Közönséges és tizedes törtek egymásra való átváltoztatása. Az egyenes és fordított arányosság fogalma és alkalmazása kettős tételű feladatok megoldásánál. *Geometria*: A kocka, négyzetes oszlop és téglaalakú test felületének és térfogatának kiszámítása. Az oszlop, gúla, kúp és gömb bemutatása és leírása.

Természetrajz. *Ásvány- és kőzettan*: A holt természet fontossága az emberre. A víz és a sóféle ásványok. Mészkő, kova, üveggyártás. Agyag-, porcellán- és cserépedénygyártás. Kőféle ásványok, drágakövek. Fémek és ércek; vaskohászat. Éghető ásványok. Az ásványok főbb tulajdonságai.

Tűzi és üledékes kőzetek. Földfelületi változások (vulkánosság, földrengés, erozió). A Föld története: őskor, első-, másod-, harmadkor, diluvium, alluvium.

Ének. $^6/_8$ ütem és a dupla gyorsítások. $^1/_{16}$ $^1/_{32}$ értékű hangok és szünetjelek. Triola. 2 szólamú éneklés. A hangsorok továbbvétele.

Rajz. Kézügyesítő gyakorlatok. Különböző fekvésű ívek, kettősen hajlott vonalak, függőleges és vízszintes vonalak, ellipszisek, körök, tojásvonalak.

Egyszerű levél- és virágformák. A rajzoltaknak sorokká, rozettákká és szalagdiszítésekké való összefűzése. Egy-egy tárgynak (tálcakendő, kis terítő stb) diszítése.

Női kézimunka. Horgolás, kötés, beszegés és betűjegyzés további gyakorlása kenyérruhán; különféle himzőöltések kis terítőn.

Testgyakorlás. Mint az I. osztályban.

III. A) és B) OSZTÁLY.

Magyar nyelv. *Olvasmányok:* a) *Mondák és elbeszélések a görög és római történetből:* Deukalion és Pyrrha. Danaos leányai. Tantalos és Sisyphos. Demeter és Persephone. Niobe. Orpheus és Eurydike. Arion. Krőzus és Solon. Az olympiai versenyek. Perikles. Róma s a rómaiak eredete. Sibylla könyvei. Horatius Cocles. Cornelia, a Gracchusok anyja. Coriolanus. b) *Egyéb elbeszélések és leírások:* Lószőr-vitéz. Melyiket a kilenc közül? Mit csinál a gólya? A mákos kalács. Hogy lettem én iró? A furfangos csizmadia. Részletek János vitéz-ből. Az alföldi ház. Az elveszett paradicsom. Szalonta égése. Rodostó. Március. Róka az udvarban Uti rajzok.

Szavalmányok: Tompa: A madár fiaihoz. Lévay: Mikes. Petőfi: Szülőföldemen. Részletek János vitéz-ből. Arany: V. László. Vörösmarty: Szózat. Magyarország címere. Gyulai: Erdély. Kölcsey: Hymnus.

Nyelvtan és stilisztika. A nyelvtani ismeretek rendszeres

összefoglalása. Az olvasmányokkal és irásbeli dolgozatokkal kapcsolatosan stilisztikai magyarázatok (különösen a magyarosságra és népies kifejezésekre vonatkozólag). A tanult költeményekkel kapcsolatban verstani magyarázatok. A közéleti fogalmazványok megismertetése példák alapján.

Irásbeli dolgozatok: Deukalion és Pyrrha. (Elbeszélés olvasmány után.) Szalonta égése. (Tollbamondás.) Hulló falevelek. (Leirás.) A furfangos csizmadia. (A költemény rövid meséje.) Hogy töltöttem a vasárnapot? (Leirás.) Petőfi Pestre gyalogol. (Elbeszélés barátjához irt levele nyomán.) Melyiket a kilenc közül? (Az olvasmány rövid meséje.) Vachott Sándorné gyermekeinek karácsonya. (A mákos kalács cimü olvasmány nyomán.) János vitéz az óriások országában. (Petőfi költeménye nyomán.) Folyamodvány, nyugtatvány, bizonyitvány, postautalvány, szállitólevél és bizalmas levél.

Német nyelv. *Beszédgyakorlatok:* Die Wohnung, der Winter die Stadt szemléltető képek alapján.

Olvasmányok: Alte Geschichten. Rübezahl. Rotkäppchen. Das Rotkelchen. Es ist Winter. In der Schmiede. Der heilige Nikolaus. Das brave Mütterchen. Meister Hämmerlein. Die alten Deutschen. Das deutsche Reich. Kaiser Friedrich, der Rotbart. Am Rheinstrome. Paul macht eine Reise in die Stadt.

Szavalmányok: Reinick: Wie ist doch die Erde so schön! Hoffmann von Fallersleben: Mein Vaterland. Rückert: Die Riesen und die Zwerge. Kletke: Winters Ankunft. Anschütz: Der Tannenbaum. Geibel: Rheinsage. Rückert: Barbarossa. Kopisch: Die Zwerge auf dem Baume.

Nyelvtan. A II. osztály anyagának kibővítése, figyelemmel a magyar nyelvtől eltérő sajátságokra. A szótan; a szóképzés.

Irásbeli dolgozatok: Rübezahl. Übung im Rechtschreiben. Wie ist doch die Erde so schön! Aus dem Gedächtnisse. Erzählet kurz den Inhalt des Gedichtes. Die Riesen und die Zwerge. Beschreibet die Küche auf Grund des Bildes! Das Rotkehlchen. Auf Grund des Lesestückes erzählt. Beschreibet den zugefrorenen Teich auf Grund des Bildes. Wie rettete einst ein braves Mütterchen die Einwohner der Stadt Husum? Erzählet die Geschichte vom Meister Hämmerlein! Rheinsage. Aus dem Gedächtnisse. Wie lebten die alten Deutschen? Auf Grund des Lesestückes. Erzählet die Sage von Barbarossa! Paul macht eine Reise. Übung im Rechtschreiben.

Francia nyelv. *Olvasmányok és beszédgyakorlatok:* Notre classe. Les 4 règles. La monnaie. La véritable richesse. Louise écrit une lettre. Le cahier d'une mauvaise élève. Le corps humain. L'histoire d'une maison. Le printemps. Le village. Les animaux.

Szavalmányok: A' un enfant. (V. Hugo.) Le fuseau de la grand' mère. Le corbeau et le renard. (La Fontaine.) Le petit pastoureau.

Nyelvtan: Az egyszerű mondat részei és az alaktan elemei. Főnév, melléknév, névmás, névelő, számnév, határozó szó és ige.

Irásbeli dolgozatok: L'enfant difficile (au féminin.) Décrivez votre chambre. A' la table de toilette (à l'imparfait.) La journée de Charlotte (dans la 1. pers. du sing). Notre classe. (D'après un quest.) La véritable richesse. (D'après un quest.) Mon portrait (Description.) Notre maison. (Imitation.) Le printemps. (D'après l'image.) L'été. (D'après l'image.)

Történelem. *Az ókor története a nyugatrómai birodalom bukásáig.* Különös figyelemmel (Perikles és Augustus korában) a görög és római műveltség ismertetése.

Földrajz. *Afrika, Amerika, Ausztrália* a nevezetesebb országok és gyarmatok kiemelésével.

A fizikai földrajz alapismeretei, vonatkozással a már megszerzett földrajzi ismeretekre.

Számtan. Az arányosság fogalmának további fejtegetése és alkalmazása az összetett hármasszabályhoz tartozó feladatokra; az arányos osztás. Ötvényszámítás. A legfontosabb pénzrendszerek. Pénzek átszámítása.

Egyenes vonalú idomok területe. Síklapú testek felszíne és térfogata. (Kocka, oszlop, hasáb, gúla.)

Vegytan. Égés. Szén és foszfor égés termékei. A levegő és a viz alkotórészei. Fémoxidok és fémszulfidok. Savak, lúgok, sók. Ezekkel kapcsolatban az elem, vegyület és keverék fogalma és az egyszerűbb vegyi folyamatok tárgyalása. Szerves vegyületek: a legfontosabb szénhydrogének, széndhydrátok, alkoholok, szerves savak, zsiradékok, festőanyagok, alkoloïdok és proteïn anyagok leirása és készítésmódjuk megbeszélése.

Ének. Különböző könnyebb rithmusok és dallamok lapról való rithmizálása, illetve éneklése. Az egyszerűbb modulációk. Hangsorok kibővitése.

Rajz. Térformák rajzolása. A henger, doboz, szita, edény, virágcserép. Gömb. Öblöstárgyak, mázatlan agyag edények. A koczka. Téglaalakú hasáb. Négyoldalú oszlopból és koczkákból alakított összeállítások. Görög és római síkékítmények.

Női kézimunka. Lukacsos szegély, hurkolás, himzés pamuttal terítőn; a varrás elemei kötényen; point-laçe terítő.

Testgyakorlás. Mint az I—II. osztályban.

IV. A) és B) OSZTÁLY.

Magyar nyelv. *Olvasmányok*: a) *Prózai olvasmányok:* Alföldi korcsmáros. A hazátlan zsöllér. Wesselényi Miklós. Erzsébet királyné. A hizelkedő. A konstantinápolyi hadjárat és Botond bajvívása. II. Rákóczi Ferenc vallomásaiból. Mikes Törökországi leveleiből. A mi karácsonyunk 1848-ban. Mátyás király és udvara. Milyen volt a török világ? Zrinyi Ilona. A tatárok támadása. A virágok színének jelentősége. Deák Ferenc levele Vörösmarty Ilonához. b) *Verses olvasmányok*: Nép- és tanító mesék. Terebélyes nagy fa. A rab oroszlán és egyéb allegoriák. A bojtár. Szt. László. Eposzrészletek az olvasókönyvből. Románcok és balladák: Megy a juhász; Éji látogatás; Rákócziné; Bújdosó Rákóczi; Tetemrehívás; Családi kör; Téli esték és egyéb költői leirások; Arany Toldija.

Házi olvasmány: Kedves atyafiak.

Szavalmányok: Tóth E.: Három madár. Arany: A rab gólya. Szondy két apródja. Tompa: Jávorfáról. Szabolcska: Hortobágyon. Petőfi: Vándorélet. Vörösmarty: Szép Ilonka. Részletek Deák Ferenc Vörösmarty Ilonához irt leveléből és Toldiból.

Retorikai (leginkább a történetirásra vonatkozó) *és poetikai* (főleg az epikus költészetre vonatkozó) magyarázatok az olvasmányokkal kapcsolatosan.

Irásbeli dolgozatok, felváltva iskolaiak és háziak: Szombati, a mi zsöllérünk, Eötvös K. után. Mily hatással van Lacfi serege Toldi Miklósra? A nyár örömei, elbeszélés levélalakban. Csodás elem Arany Szt. László című költeményében. Téli est, leirás Petőfi költem. u. Egy kis történet gyermekkoromból. Csárdai jelenet Arany Toldijából. Milyen hatással vannak reánk sétáink a szabadban?

Német nyelv. *Szemléltető képek*: Das Gebirg. Die Ritterburg. Németország térképe.

Olvasmányok: Die Fahrt ins Gebirge. Die Sennhütte Der Senne. Die Bergpartie. Das Alpenhorn. Der Pilger. Frau Holle und der treue Eckart. Das Nibelungenlied. Die Gründung Frankfurts. Die Sagen vom Schweizer Befreiungskampfe. Die Ritterburg. Der Sängerkrieg auf der Wartburg. Der Sänger. Deutschland.

Szavalmányok: Schiller: Lied des Hirten. Lied des Jägers. Uhland: Des Knaben Berglied. Bechstein: Elisabeths Rosen. Schiller: Die Teilung der Erde. Thüringisches Volkslied. Heine: Lorelei. Frühlingsbotschaft. Lenau: Die drei Zigeuner.

Nyelvtan. Az I—III. osztály nyelvtani anyagának ismétlése és kibővítése. Az összetett mondatok. A német verstan elemei.

Irásbeli dolgozatok: Die Sennhütte. Beschreibung auf Grund des Bildes. Des Knaben Berglied. Aus dem Gedächtnisse. Der Pilger. Frei erzählt Elisabeths Rosen. Erzählet den Inhalt des Gedichtes. Siegfried und der Drache. Übersetzung aus dem Ungarischen. Erzählet die Sage von der Gründung Frankfurts am Main! Siegfrieds Tod. Übung im Rechtschreiben. Erzählet die Sage von der Frau Holle und dem treuen Eckart! Wie kam Tell dazu, den Apfel vom Kopfe seines Kindes abzuschiessen? Die Ritterburg. Beschreibung auf Grund des Bildes. Kriemhildens Traum. Übersetzung aus dem Ungarischen. Die Sänger des Mittelalters. Übung im Rechtschreiben.

Francia nyelv. *Olvasmányok*: Je veux faire comme papa. Les bourgeois de Falaise. Les trois souhaits de Polichinelle. La fée. L'enfant prodigue. Les quatre points cardinaux. La France. Une grande ville. Je pars pour Paris. Paris. Fondation de Marseille. La Conquète de la Gaule. Occupation de la Gaule par les Germains. Attila en Gaule. Clovis. Charlemagne. La vie seigneuriale. Jeanne d'Arc.

Szavalmányok: L'enseigne de cabaret. Cendrillon. L'enfant de la Montagne. Le menteur puni. Le laboureur et ses enfants. La cigale et la fourmi. Le loup et l'agneau. Sainte Geneviève. Quand nous habitions tous ensemble . . .

Nyelvtan. A névszók, a rendes és rendhagyó igék. A participiumok.

Irásbeli gyakorlatok: L'enseigne de cabaret. Dictée. Cendrillon. Raconté! Notre maison. Traduction. Le menteur puni. Fable en prose. Exercice de grammaire sur certaines formes irrég. des verbes de la I. conj. La terre. Questions données. Ma ville natale. Lettre à une amie. La laitière et le pot an lait. La cigale et la

fourmi. Dialogue. La fondation de Marseille. Exercice de grammaire sur le part. passé. Jeanne d'Arc. D'après lecture.

Történelem. *A középkor története kapcsolatban a magyar nemzet történetével.* (1492) Nagy Károly korával kapcsolatban a ker. államok szervezése (hübériség.) A keresztes hadjáratok korával kapcsolatban a lovag világ és a középkori ker. műveltség. A pápaság és a császárság küzdelme Az olasz renaissance.

Földrajz. *A csillagászati földrajz elemei.* A Föld alakja. Az éggömb s az égboltozat mindennapi látszólagos mozgása. A Nap látszólagos évi mozgása. Időszámítás A Föld forgása és keringése. A nappalok változó hossza. Évszakok. Földövek. A Hold keringése a Föld körül. A Hold fényváltozásai. A Nap és a Hold fogyatkozása.

Számtan. Százalékszámítás és alkalmazása, kamatszámítás és alkalmazása. Értékpapírszámítás. Váltó és lerovatolás. *Geometria*: A kör kerülete és területe. Henger, kúp és gömb felülete és térfogata.

Egészségtan. Az emberi test és működésének ismertetése. Ama természeti erők ismertetése, amelyek a test fejlődésére és az egészségre befolyással vannak. Nevezetesen: betegség, halál; betegségek elháríthatósága; táplálkozás; egészséges és egészségtelen élelmiszerek és gyakorlati fölismerésük. A lakás egészséges voltának tényezői. Ruházat és testápolás. Munka és foglalkozás. Betegségek, különösen a fertőző betegségek okai, elterjedésük módjai, elhárításuk eszközei. Betegápolás, különösen a beteg gyermek ápolása. Balesetek. Az életmentés alapismeretei.

Háztartástan. Háztartási javak; a leltár; jövedelem; szükséges és szükségtelen kiadások; a takarékosságról; a költségvetés; a háztartási napló.

A lakás megválasztása; a bútorzat; rend és tisztaság; fűtés, világítás.

A célszerű ruházat; ízlés, divat; a felsőruhák; a fehérnemű; mosás; pecséttisztítás; szappanfőzés.

Táplálkozási anyagok; nitrogén- és széntartalmú élelmiszerek. A hús különböző értéke; a húsfélék eltartása; tej és vaj; tojás; növényi élelmiszerek; a kenyérsütés; a gyümölcs eltartása.

A nők munkássága; a háztartási munkák megosztása; gyermeknevelés; betegápolás. A bevásárlások; a cselédekről; a háziipar. A nők befolyása a családra és a társadalomra.

Ének. Nehezebb rithmusok és dallamok vétele prima vista;

nehezebb modulációk. Diatonikus és chromatikus fél hangok biztos felismerése hallás után.

Rajz. Egyszerű használati tárgyak. Agyagedény, dézsa, ládaféle. Térformák csoportosítása. Színes és fényes felületű tárgyak. Román, gótikus, arab és magyar díszítmények.

Kézimunka. Varrókendő készítése; szegő varrás, szélvarrás, szövés, foltozás; felszegés; gomblyukvarrás. Asztalfutó hímzése selyemmel.

Testgyakorlás. Az előző osztályok anyaga fokozatos bővítéssel.

V. A) és B) OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* A Révy—Lengyel: Retorika és poétika II. részében közölt összes dalok, elégiák, ódák, gondolati költemények, szatirák, epigrammák, drámai szemelvények. Sophokles: Antigone. Shakspere: Coriolanus. Kisfaludy K.: Irene. Szigligeti: Fenn az ernyő nincsen kas. Kisfaludy K.: Csalódások. Tóth E.: A falu rossza. Kossuth beszéde a haza megmentéséről. Endrődi: Kossuth Lajos. Gyulai: Emlékbeszéd Arany Jánosról. Beöthy: Petőfi Sándor jellemzése. Salamon: Buda halála. Beöthy: A magyar léleknek néhány ős vonása. Salamon: Levél a szépről. *Házi olvasmányok:* Vörösmarty: A két szomszédvár. Arany: Buda halála.

Szavalmányok: Petőfi: Szeptember végén. Tompa: Ikarusz. Vörösmarty: A merengőhöz. Arany: Emlékezés. Csokonai: A Reményhez. Vörösmarty: Kis gyermek halálára. Petőfi: Egy gondolat bánt engemet. Tompa: Forr a világ.

Elmélet: Retorika és poetika.

Irásbeli dolgozatok: 1. A magyar népdal jellemző sajátságai. (Olvasmányok alapján.) 2. Berzsenyi „A magyarokhoz" című ódájának gondolatmenete. 3. Gyöngyvér és Krimhilda. (Összehasonlítás.) 4. A költészet viszonya a valósághoz „Vojtina ársz poetikája" alapján. 5. Melyek azok a vonásai Antigonenak, amelyek kedvessé és szeretetreméltóvá teszik előttünk? 6. Helyzetkomikum a „Csalódások"-ban. 7. Miért értékesek a népszínművek és mit tanulhatunk belőlük? 8. „A két szomszédvár" tartalmi ismertetése. 9. Kossuth Lajos beszédének gondolatmenete.

Német nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* Goethe: Hermann und Dorothea. Aus dem Nibelungenliede. Aus Gudrun. Inhalt von Tristan und Isolde. Die Artussage Die Gralsage. Inhalt des

Parzival. Lohengrin. Die Karlssage. Aus dem Rolandsliede. Aus dem Volksbuche des Doktor Faust. Braun, der Bär und Reinecke Fuchs. Aus Lessings Fabeln. Chamisso: Aus Peter Schlemihl. Aurbacher: Froher Mut geht über grosses Gut. Schmid: Der Widerhall.

Szavalmányok: Walther von der Vogelweide: Mahnung. Goethe: Gefunden. Der Sänger. Uhland: Bertran de Born. Des Sängers Fluch. Chamisso: Schloss Boncourt. Geibel: Wanderlust.

A nyelvtani ismeretek ébrentartása. Az olvasmányokkal kapcsolatosan *a szóban levő írók rövid ismertetése.*

Írásbeli dolgozatok: Aus dem Nibelungenliede. Übung im Rechtschreiben. (Iskolai.) Wie erging es Gudrun in der Fremde? (Házi.) Das Elend der Vertriebenen. Auf Grund des 1. Gesanges aus Hermann und Dorothea. (Iskolai.) Der Sänger. Inhaltsangabe des Gedichtes (Házi.) Lohengrin. Frei erzählt. (Iskolai.) Aus Doktor Fausts Leben. (Házi.) Aus Peter Schlemihl. Übung im Rechtschreiben (Iskolai.) Dorothea in Goethes „Hermann und Dorothea." Charakteristik. (Házi.)

Francia nyelv. *Olvasmányok:* Le Cid. Scènes choisies. (Corneille.) Le XVII. siècle. Les Femmes savantes. Scènes choisies. (Molière.) Athalie. Scènes choisies. (Racine.) La représentation d'Esther. (Madame de Sévigné.) Antiope. (Fénelon.) Curiosité des habitants de Paris. (Montesquieu.) Portrait de Madame de Sévigné. (Madame de La Fayette.)

Szavalmányok: Le Cid: acte I, sc. 5. (Corneille.) Les Femmes savantes: acte II, sc. 7. (Molière.) Le Savetier et le Financier. (La Fontaine.) Athalie: acte II, sc. 5. (Racine.) Tristesse. (Alfred de Musset.)

Az olvasmányokkal kapcsolatosan *a XVII. század legkiválóbb íróinak* és ezek irodalmi munkásságának rövid ismertetése. A XVII. század irodalmi iránya. *A nyelvtani ismeretek* ébrentartása és kiegészítése.

Írásbeli dolgozatok: Compte rendu du I. acte du Cid. Dictée. (Iskolai.) Contenu des II., III., IV. et V. actes du Cid. Traduction. (Házi.) La vie de Corneille. (Iskolai.) Lettre à une tante pour la remercier d'un cadeau. (Házi.) Molière. Dictée (Iskolai.) Athalie. Extrait. (Házi.) La représentation d'Esther. Dictée. (Iskolai.) Une jeune fille modèle. (Házi.) Madame de Sévigné. Portrait littéraire. (Iskolai.)

Történet-földrajz. *Az új-kor története* kapcsolatban a magyar nemzet történetével.

A renaissance fénykora Olaszországban, Magyarországban, Spanyolországban és Németalföldön. A felfedezések és következményeik. A Habsburgok világuralma. A reformáció kora. Az ellenreformáció és vallásháborúk kora. XIV. Lajos kora. Az északkeleti államrendszer kifejlődése. Ausztria és Poroszország versengése. A felvilágosult abszolutizmus kora. A francia forradalom. A szent szövetség és a forradalmak kora. A XIX. század második fele napjainkig. Mindenütt feltüntetve az újkori műveltség fejlődését, a természettudományok térfoglalását, a felvilágosodást a gazdasági, társadalmi és állami alakulás terén.

Befejezésül a főbb modern államok és ezek gyarmatai.

Mennyiségtan. *Algebra*: Positiv és negativ egész és törtszámok keretében végezett alapműveletek. Nevezetesebb szorzatalakok és képleteik. Kéttagúak négyzete. Közönséges számok négyzete. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel.

Geometria: Algebrai ismeretek alkalmazása a területszámításra.

Természetrajz. *Állattan:* Az állati sejt. Szövetek. Szervek (bőr, mozgási, emésztési, keringési, légzési, kiválasztó szervek). Idegrendszer és érzékszervek. Szaporodás. Biologiai jelenségek. Rendszertan. Az emlősök osztálya rendenkint tárgyalva. A madarak általános és főleg a hazaiak részletes jellemzése. Csúszó-mászók és rendjeik. Kétéltűek (farkosak és farkatlanok). Csontos, vértes, porcos és tüdős halak. A legalsóbbrangú gerincesek. Izeltlábúak általában A rovarok rendjei. Pókok. Rákok. Százlábúak. Lágytestűek általános, és osztályainak részletes ismertetése. Gyürűs-, lapos- és fonálférgek. Tüskésbőrűek és osztályaik. Tömlősök: szivacsok, meduzák, polipok, korallok és a szigetképződés. Véglények.

Természettan. *A testek általános tulajdonságai*; halmazállapotuk; nehézség; testek súlya.

A mozgás és nemei. Szabad esés. Mozgások összetétele és szétbontása. Az erők felosztása, összetétele s szétbontása. A testek súlypontja s egyensúlya. Egyszerű gépek és törvényeik. Ingamozgás, hajítás, középponti mozgás és ütközés. Mozgás akadályai.

A cseppfolyós testek tulajdonságai. A nyomás egyenletes terjedése. Közlekedő edények. Hajcsövesség Archimedes törvényei; úszás; sürűség meghatározása.

A levegő súlya, nyomása. A levegő egyoldalú nyomásán alapuló eszközök. A léghajó.

A hő okozta kiterjedés. Hőmérők. A hő vezetés, áramlás s sugárzás. A gázok feszitőerejének változása. A gőz és gőzgép.

Ének. A tanultak kibővitése. Hangközök biztos eltalálása. Nehezebb modulációk. Ékítések. 2—3 szólamú dalok à capella éneklése.

Rajz. Térformák rajzolása. Két-három tárgyból alakított csoportok. Virágok, gyümölcsök, kitömött madarak rajzolása és festése.

Női kézimunka. Fehérnemű szabásminták használati módjának begyakorlása; fehérneműek átrajzolása és leszabása papirosból; női ing szabása és varrása, hurkolással, madeira vagy lapos himzéssel és monogrammal.

Testgyakorlás. Mint a IV. osztályban.

VI. A) és B) OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* A Révy—Lengyel-féle magyar irodalomtörténeti olvasókönyvben közölt és egyéb szemelvények a magyar irodalomból. Gyulai: Vörösmarty életrajza. *Házi olvasmányok:* Petőfi: Bolond Istók. Arany: Toldi estéje. Balladái. Jósika: Abafi. Kemény: A nővérek.

Szavalmányok: Berzsenyi: Búcsúzás Kemenesaljától. Kölcsey Zrinyi dala. Vörösmarty: A merengőhöz. Petőfi: Dalaim. Arany: Enyhülés. Tompa: A gólyához. Uj Simeon.

A magyar irodalom történetének áttekintése az olvasmányokkal kapcsolatban.

Irásbeli dolgozatok: 1. Nyári emlékeim. 2. Tompa: Fiam születésekor, Petőfi: Fiam születésére, Arany: Fiamnak c. költ. összehasonlítása. 3. Mikes Kelemen lelkülete. (Az olvasott Levelek alapján.) 4. Szabad téma. 5. Legkedvesebb olvasmányom. 6. Az arany középszerről. (Berzsenyi, Vörösmarty és Arany költeményei alapján.) 7. Petőfi és édesanyja. (Idevágó költeményei alapján.) 8. Visszapillantás.

Német nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* Wieland: Aus Oberon. Herder: Der Cid. Lessing: Aus der Hamburgischen Dramaturgie. Inhalt des Dramas: Nathan der Weise. Bürger: Das Lied vom braven Mann. Goethe: Aus Wahrheit und Dichtung. Aus Werthers Leiden. Schiller: Wilhelm Tell. Aus der Geschichte des 30-jährigen Krieges. Die Bürgschaft. Der Taucher. Die

Kraniche des Ibykus Das Lied von der Glocke. Scheffel: Aus Eckehard. Baumbach: Aus Trug-Gold. Heine: Aus den Reisebildern. Lenau, Uhland, Heine, Eichendorff: lyrische Gedichte.

Szavalmányok: Schiller: Drei Lieder aus Wilhelm Tell. Goethe: Mignons Lieder. Lieder des Harfenspielers. Der Zauberlehrling. Heideröslein. Johanna Sebus. Schiller: Der Handschuh. Monolog aus „Wilhelm Tell." Das Lied von der Glocke. (Szemelvények.) Lenau: Die drei Zigeuner.

Az olvasmányokkal kapcsolatosan *a kiválóbb írók* — különösen Goethe és Schiller — *irodalmi munkásságának* rövid ismertetése.

Írásbeli dolgozatok: Brief an eine Tante: Danksagung. Mignons Lebensgeschichte. Der Cid. Übersetzung aus dem Ungarischen. Wie führt uns Schiller im ersten Akte des Dramas „Wilhelm Tell" die Schweizer vor? Der Taucher. Inhaltsangabe des Gedichtes. Gertrud Stauffacher. Charakteristik. Brief an eine Freundin: Wie stelle ich mir meine Beschäftigung im kommenden Jahre vor? Das Lied von der Glocke. Übersicht.

Francia nyelv. *Olvasmányok*: Le village, comédie en 1 acte. (O. Feuillet.) La présomption de la jeunesse. (Lesage.) Courage de Marie Thérèse. (Voltaire.) La conversation dans les salons de Paris. (J. J. Rousseau.) Jeannot et Colin. (Voltaire.) Si j'étais riche. (J. J. Rousseau.) Le vieil âne. (G. Sand.) La poupée de Cosette. (V. Hugó) Derniers instants de Louis XVI. (Mignet.)

Szavalmányok: La jeune captive. (André Chénier.) Les souvenirs du peuple. (Béranger.) Rappelle-toi. Tristesse. (A. de Musset.) A Petőfi. (Coppée.)

Az olvasmányokkal kapcsolatban az olvasott írók irodalmi munkásságának rövid ismertetése. *A XVIII. és XIX. század irodalmi irányai. A nyelvtani ismeretek* ébrentartása.

Írásbeli dolgozatok: Le village. Contenu de la première scène. (Traduction.) La présomption de la jeunesse. (Narration.) La conversation dans les salons de Paris. (Dictée.) Le village. (Résumé de toute la pièce.) Lettre à une amie. Une excursion à la campagne. (Composition.) La poupée de Cosette. (Narration.) Quelques mots sur la vie et les oeuvres de Musset. (Composition.)

Történelem. *A magyar nemzet története* oknyomozólag, különös tekintettel a műveltség, alkotmány és társadalmi élet fejlődésére a mai napig. Az utolsó harmadban Magyarország alkotmányának gazdasági és műveltségi állapotának ismertetése.

Mennyiségtan. *Algebra*: Elsőfokú egyenletek több ismeretlennel. Kéttagúak és közönséges számok köbe. Négyzetgyökérvonás. Arithmetikai és geometriai haladvány. Kamatos kamat. Évi betétek. Évjáradékok. Amortizációs kölcsönök törlesztési terve.

Geometria: Pythagoras tétele és alkalmazásai.

Természetrajz. *Növénytan*: Az őszi flóra ismertetése, egyes dudvák részletes tárgyalása. A növények szerveinek alaktana. Növényi sejt és szövetek. Edénnyalábok. A növények életfolyamatai, a táplálkozás. Szerves vegyületek. Összefüggés az állat- és növényország között. Szaporodás.

Mesterséges rendszerek és a természetes rendszer. Moszatok, gombák, zuzmók, mohok. Edényes virágtalanok és a kőszénképződés. Átmenet a virágtalanoktól a virágosakhoz. Fenyők. Egyszikűek és kétszikűek részletes tárgyalása. Fontosabb családok és különösen a hazai növények.

Természettan. *A hang* keletkezése, terjedése, visszhang. A hang magassága. Zenehangok. Rezgő húrok, pálcák, táblák és légoszlopok. Együtthangzás. A hallás.

A fény terjedése. A világítás ereje. A fény visszaverődése, sík és gömbtükrök. A fény törése. Színkép. A testek szine. Lencsék. A látóeszközök, nagyítók és messzelátók. A sötét kamara és fényképezés.

A mágnes és tulajdonságai. A mágnestű. A föld mágnessége.

Az elektromosság gerjesztése dörzsölés által Influentia. Winter és Holzgép. A feszültséget fokozó készülékek. Légköri elektromosság. Az elektromos áram és hatásai. Ohm törvénye. Az inductio. Telefon. Elektromos vasút és világítás.

A Nap látóképe és fizikai tulajdonságai. Kopernikus, Kepler és Newton törvényei.

Pszichologia és neveléstan. *Test és lélek.* Idegrendszer. Érzékszervek.

Értelem: érzetek, képzetek, eszmetársulás, tudat, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, nyelv. Paedagogiai utmutatás az értelem fejlesztésére.

Érzelem: értelmi, erkölcsi, vallási és aesthetikai érzelmek. Játék. Művészet. Paedagogiai utmutatások az érzelmek nevelésére.

Akarat: ösztön, vágy, szenvedély. Tudatos cselekvés, jellem. Egyéniség. Erkölcsi nevelés. Jellem fejlesztés. A társadalom lelki életének főbb jelenségei.

Ének. Mint az V. osztályban.

Rajz. Mint az V. osztályban.

Női kézimunka. Különböző finomabb himzések, kisebb munkák montirozása Zubbony szabása és varrása.

Testgyakorlás. Mint a IV—V. osztályban.

B) Továbbképző.

I. OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. *Lirai költészetünk fejlődése* (kezdeteitől a legújabb időkig), főleg Balassa Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi Sándor, Kiss József, Vajda János, Reviczky Gyula, Komjáthy Jenő, Ady Endre.

Német nyelv és irodalom. *A német irodalom története Lessingig,* megfelelő olvasmányok kapcsán.

Külön olvasmányok: Goethe: Egmont, Torquato Tasso, Iphigenie auf Tauris.

Francia nyelv és irodalom. *Irodalomtörténeti korképek* a XVI századtól máig. Az olvasott művekkel kapcsolatosan irodalmi és az irók munkásságáról szóló tanulmányok.

Olvasmányok: Corneille: Le Menteur. Voltaire: Zaïre. Scribe: Le Verre d'Eau.

A Gábor-féle könyvben foglalt szemelvények. Ch. d'Orléans, François Villon, Clément Marot, Ronsard, Malherbe, Régnier, Regnard, Delille és Chénier műveiből.

Szavalmányok: Egyes költemények a fentirt költők műveiből.

Írásbeli dolgozatok: 1. Qu'est-ce qu'un classique? (Extrait.) 2 Le caractère de Dorante. Corneille a-t-il vraiment peint le Menteur. (Dissertation.) 3. Expliquer et commenter cette pensée: „Le mensonge décèle une âme faible, un esprit étroit, un caractère vicieux." (Composition.) 4. Zaïre, Orosmane et Nérestan. Traits principaux de leurs caractères. (Composition.) 5. Développer ces deux vers de Delille: „Heureux ou malheureux, l'homme a besoin d'autrui; Il ne vit qu'à moitié, s'il ne vit que pour lui." (Dissertation.)

Ókori irodalom. *A görög költészet áttekintése.* Homeros: Ilias és Odysseia. Aischylos: Oresteia. Sophokles: Oedipus király. Euripides: Iphigenia Aulisban. Aristophanes: A gazdagság. Szemelvények a görög lirikusokból.

Esztétika. Bevezetés. Lélektani alapvetés. A szép jelenségei és fokozatai. Esztétikai határkérdések. A művészetek osztályozása. A művészi alkotás főbb momentumai. Olvasmányok: Byron Manfrédje. Shakespeare: Macbeth és Szentivánéji álom. Magánolvasmány: Macaulay tanulmányaiból és Lessing Laokoonja.

Történelem. *Az Újkor története* a westfáleni békekötéstől a francia forradalomig. Főbb pontok: Miként alakítja a westfáleni békekötés a hatalmi viszonyokat? A francia hegemónia (XIV. Lajos kormánya, az abszolutizmus) Udvari élet, tudomány, irodalom (écrivains mercenaires), művészet. Gazdasági viszonyok. Colbert Merkantilizmus. A Habsburgok politikája a XVII. század második felében. Kisérlet centralizált Habsburgi monarchia alapítására. A nagyhatalmak az utrechti békekötés után. Az északi nagyhatalmak megalakulása. A felvilágosult abszolutizmus. A felvilágosodás irodalma. Ausztria és Poroszország versengésének kezdete. Anglia és Franciaország versengése a gyarmatokért.

Művészettörténet. A művészeti formák és diszítmények eredete. A művészet anyagai: szövés-fonás anyaga, fa, agyag, kő, fémek, üveg, festék, az ezekből eredt formák, díszek, szerkezetek. A különböző technikák. A stilus. A stilusra ható körülmények. Őskor. Babilonia és Assziria, Egyptom, Görögország, Itália építészete, szobrászata, művészi ipara. Rajzok és vetített képek bemutatása.

Neveléstan. A nevelés fogalma, célja és eszközei. A testi nevelés eszközei: a táplálás, a ruházás, a tisztántartás, a foglalkoztatás, az edzés, a felügyelet. A fegyelem eszközei: szoktatás, példa, parancs, jutalmazás, büntetés. A nevelő egyénisége. A tanítás eszközei: a tanítás menete, tanítási alakok, tanítási modor. Nevelési elvek.

Közgazdasági ismeretek. Alapfogalmak: szükségletek, javak, érték, gazdálkodás, gazdasági főelv. Magángazdaság, közgazdaság. Termelés: természet, munka, tőke. Termelési költségek. A munka szervezése. Vállalat. A forgalom jelentősége. Kereslet-kínálat. Áralakulás. A pénz. A hitel nemei. A jövedelem megoszlása: földjáradék, munkabér, tőkekamat, vállalkozói nyereség. Őstermelés. Földbirtokrendszer. Jószágkezelés. Földmívelési rendszerek. Hazánk őstermelése. Az ipar jelentősége és osztályozása. Az ipar szervezése. A munkáskérdés: munkásvédelem, munkásbiztosítás. Munkásszervezetek. Hazánk ipari viszonyai. A kereskedelem jelentősége és osztályozása. Kereskedelmi intézmények. A valuta.

Papirospénz. Bankok: bankügyletek. Takarékpénztárak, biztosítóintézetek. Börzék. Vám. Hazánk kereskedelmi viszonyai. A közlekedésügy jelentősége. Szárazföldi utak, hidak. Vizi utak. Vasút. Posta, táviró, távbeszélő. Hazánk közlekedési viszonyai.

Jogi ismeretek. A jog fogalma és felosztása. A közjog legfontosabb részeinek vázlatos ismertetése. (Az állam fogalma, a honosság; a törvényhozás, törvények végrehajtása és bíráskodás; Horvát-Szlavonországok közjogi helyzete; Magyarország és Ausztria egymáshoz való viszonya.) — A magánjog felosztása. A személyek és a dolgok.

Egészségtan. *Cél: az egyéni egészség ápolásához szükséges ismeretek terjesztése. I. Bevezető előadások* (4 óra): Az egészség értéke. A betegségek okai. A betegségek ellen való védekezés. Egészséges életmód.

II. Az emberi test ápolása (12 óra): Az izomzat edzése. A nők sportolása (2 óra). A bőr edzése és ápolása (1 óra). A leányélet hygienéje (2 óra). Az idegrendszer és érzékszervek ápolása (4 óra). A vérkeringési, légzési és emésztő szervek ápolása (3 óra).

III. Az egészséges és hibás táplálkozás (7 óra). A táplálékokról, emészthetőségük és táplálóértékük szempontjából (2 óra). A szeszes italokról (1 óra). Az ember napi táplálékszükséglete. A táplálék helyes megválasztása és elkészítése (2 óra). Hibás táplálkozás (1 óra). Az étvágyról (1 óra).

IV. A helyes ruházkodás (2 óra).

V. A meghűlés és jelentősége (1 óra).

A leggyakoribb fertőző betegségek (4 óra): a kanyaró, vörheny, diphtheria, szamárköhögés, tuberculosis, typhus, cholera terjedésmódja s az ellenük való védekezés.

VI. Első segitségnyújtás (4 óra): Eszméletlenség, sebzés, vérzés, fagyás, égés, fulladás és mérgezés esetében.

Női kézimunka. Felső ruhavarrás. Himzések. Bársonyvasalás és festés. Fa- és bőrégetés.

Rajz. Mint a gimn. VII. osztályában.

II. OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. Nagyobb *Petőfi-tanulmány. Drámairodalmunk fejlődése* kezdetétől a legújabb időkig. *Olvasmányok*: Sztáray Mihály: Az igaz papságnac tikoere. Bessenyei György:

A philosophus. Csokonai: Gerson du Malheureux. Kisfaludy Károly: Pártütők. Irene. Vörösmarty: Marót bán. Teleky László: A kegyenc. Nagy Ignác: Tisztújítás. Szigligeti: A csikós. Liliomfi. Hugó Károly: Báró és bankár. Rákosi Jenő: Aesopus. Dóczi Lajos: A csók. Tóth Ede: A falu rossza. Csiky Gergely: A nagymama. Herceg Ferenc: Bizánc. Dériné ifjasszony. Lengyel: Taifun. Molnár Ferenc: Az ördög.

Német nyelv és irodalom. Mint a gimn. VIII. osztályban.

Francia nyelv és irodalom. *Korképek az újkori francia irodalomból*, különös tekintettel a XIX. századbeli irodalom történetére. Az olvasott művekkel kapcsolatosan irodalmi és az irók munkásságáról szóló tanulmányok.

Olvasmányok: Racine: Mithridate. Chateaubriand: Atala. Victor Hugo: Cromwell.

A Binder és Gábor-féle könyvekben foglalt szemelvények Chateaubriand, Lamartine, T. Gautier, Delavigne, Brizeux, Leconte de Lisle, Sully Prudhomme, F. Coppée, Heredia, Soulary, Banville, Lacaussade műveiből.

Szavalmányok: Egyes költemények a fentirt költők műveiből.

Irásbeli dolgozatok: 1. En vous servant des pièces étudiées montrez combien Racine excellait dans ce qu'on appelle l'exposition d'une tragédie. (Dissertation). 2. Commentez cette maxime de la Rochefoucauld: „Tout le monde se plaint de sa mémoire, et personne ne se plaint de son jugement". (Composition). 3. Pascal a dit: „La vraie morale se moque de la morale". Expliquer et apprécier cette pensée (Dissertation). 4. Vous expliquerez comment Rousseau a pu écrire: „Tout est bon, sortant des mains de l'auteur des êtres, tout dégénère entre les mains de l'homme". (Composition) 5. Donner pour correctif au proverbe „La parole est d'argent et le silence d'or" le second de ces vers de la Fontaine: „Il est bon de parler et meilleur de se taire. Mais tous deux sont mauvais alors qu'ils sont outrés". (Dissertation).

Ókori irodalom. *A görög történeti próza és filozófia történetének áttekintése. Olvasmányok*: Herodotos, Thukydides, Demosthenes, Platon és Aristoteles műveiből. *A római költészet fejlődésének áttekintése. Olvasmányok*: Plautus, Terentius, Lucretius, Vergilius, Catullus, Tibullus, Propertius, Ovidius, Horatius. Lucanus, Juvenalis, Martialis műveiből.

Egyetemes irodalomtörténet. Taine: Philosophie de l'art. (Franciául.) Shakespeare: Hamlet. Lear király. Victor Hugo: Ruy

Blas. (Franciául.) Ibsen: Peer Gynt. Byron: Manfred. Björnson: A király. Az egyes olvasmányok esztétikai és irodalomtörténeti elemezése szolgált az irásbeli dolgozatok és irásbeli colloquiumok tárgyául.

Esztétika. A formaérzés elvei. Esztétikai megérzés. Szimpátia és antipátia. A szép módosulásai. Humor, szatira, irónia. Esztétikai ideálitás és reálitás A művészetek esztétikája. Esztétikai negáció. Az anyag és technika hatása. A művészetek különböző fölosztásai. Aforizmák az egyes művészetekről. Technikai művészetek esztétikája. Stilizálás. Dekorativ művészetek A lira, dráma és epika esztétikája. A művészetek esztétikai és etikai értékelése. Az esztétika keletkezése, fejlődése és föladata a jövőben. A művészetek helye az emberiség szellemi és erkölcsi javai közt. A pszichologia alaptörvényei. A nyelv, a vallás, a jog, az erkölcs, a művészetek pszichológiája. Erkölcsi javak, kötelességek és erények tana. Általános erkölcsi törvény. A jog és erkölcs dogmatikus és evolucionisztikus fölfogása Ösztön, lelkiismeret. Formalisztikus és teologikus etika. A cselekvés objektiv és szubjektiv értékelése. Determinizmus. Hipotézisek a jótett jutalmának elnyeréséről. Egoizmus, altruizmus, az egyéniség feláldozása Etika és metafizika. Világnézet, az egyén filozófiája. Olvasmány: Diderot tanulmányai. Alexander B.: A művészet.

Történelem. *A legújabb kor története* a francia forradalomtól máig; különös tekintettel a politikai, művelődési és közgazdasági viszonyokra. A szociálizmus történeti fejlődésének áttekintése.

Művészettörténet. A művészi stilusra ható körülmények: a megrendelő, a mecénás szerepe (a római egyház befolyása az építészetre az V. századtól a XVII. századig Ókeresztény, román, gotikus, renaissance, építés, festészet, szobrászat) A művészegyéniség (Dürer és Holbein, Velasquez és Murillo, Rembrandt és Rubens.) Az iskolák. Az irányok, a renaissance festészete és szobrászata. A modern művészet. Az örökség, a modern művészet anyaga, technikái az új társadalmi viszonyok, az új szükségletek és új lelkület befolyása a modern stilus alakulására. Építészet, szobrászat, festészet, művészi ipar.

Neveléstörténet. Az ókori nevelés. Kina, Japán, India, Perzsia, Egyptom nevelési rendszere. Görög nevelés. A római nevelés. A középkori nevelés. Kolostori, székesegyházi és alapítványi, városi iskolák keletkezése és szervezete. A magyar oktatásügy a középkorban. Az újkori nevelés. A reformáció pedagógusai: Luther,

Melanchton, Sturm, Trotzendorf, Neander. A kath. iskolák a reformáció idejében: Calasanca. Loyola. A magyar nevelésügy a reformáció idejében: Dévay, Erdősi, Stöckl, Honter. A realizmus: Montaigne, Bacon. Descartes, Locke, Rattich, Coménius, Deizmus, pietizmus: Franke. Rousseau. A filantropinismus: Basedow.

Állami iskola szervezés. Ausztria (Felbiger), Poroszország (Rochow.)

Magyarország közoktatásügye a XVIII. században. A Ratio educationis.

A nevelésügy fejlődése a XIX. században: Pestalozzi, Herbart, Diesterweg. Emberbaráti intézetek. A magyar oktatásügy legújabb fejlődése.

Jogi ismeretek. A vagyoni jog, a házassági, családi és örökösödési jog fontosabb részeinek vázlaatos ismertetése, illetve ismétlése. Néhány szó a sommás perről, a végrehajtási eljárásról és a csődről.

Egészségtan. *Cél: azon ismeretek terjesztése, melyek a család egészségének ápolásához szükségesek. I. Bevezető előadások* (7 óra.) A testi és szellemi munka hatása a szervezetre. A különböző női foglalkozások egészségi szempontból. Az anyaság.

II. Gyermekápolás (elméletileg és gyakorlatilag). (12 óra). Az újszülött. A csecsemő szervezete és fejlődése. A csecsemő ápolása és táplálása. A csecsemőkor betegségei. Az egészséges gyermek ápolása és edzése. Gyermekszoba. Gyermekruha. A beteg gyermek ápolása (egy gyermekkórházba való kirándulással kapcsolatban).

III. Betegápolás (elméletileg és gyakorlatilag). (12 óra). A betegszoba berendezése és gondozása. Az ápolónak a beteg körül való teendői. A beteg megfigyelése és a betegség tüneteinek észlelése. A beteg öltöztetése, emelése, szállítása. A beteg táplálása. Gyógyszerek beadása. Borogatások és fürdés. Sebkezelés és kötözés.

IV. Néhány súlyos megbetegedés lefolyása s ennek az ápolással való befolyásolhatósága. (4 óra.)

Női kézimunka. Mint az I. osztályban.

Rajz. Mint a gimn. VIII. osztályában.

C) Gimnázium.

V. OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. *Olvasmányok.* Arany Toldi estéje. A Bartha-Prónai-féle retorikai olvasókönyv szemelvényei, *Házi olvasmány*: Jókai: Az új földesúr.

Szavalmányok: Arany: Both bajnok özvegye. Szibinyáni Jánk. Mátyás anyja. V. László. Vörösmarty: Az élő szobor. Kossuth a haderő megajánlása végett mondott beszédének bevezető és befejező sorai. Deák Ferenc felirati beszédéből.

Retorika. Az inventio és dispositio rövid elmélete. *A prózai műfajok ismertetése.*

Irásbeli dolgozatok: 1. Egy szüneti kirándulásom. (Iskolai.) 2. Toldi alakja Toldi estéjének I. énekében. (Adott vázlattal.) 3. Szibinyáni Jánk. (A költemény tartalma.) (Isk.) 4. Deák Ferenc szobra. (Leirás közvetlen szemlélet alapján.) 5. Egy kedves olvasmányom. 6. Otthonom köréből, (Isk.) 7. Deák Ferenc politikája a fölirati beszédben. 8. Könyörüljünk a szerencsétleneken. (Buzdító beszéd Arany Koldús ének című költ. alapján.)

Latin nyelv. *Olvasmányok*: Egy-két bevezető olvasmány után a rómaiak története a királyok alatt. (De origine urbis Romae. De regibus Romanis). Vegyes olvasmányok. (Mesék, velős mondások, Cato verses mondásaiból.) Az olvasmányok alapján magyarból való fordítási gyakorlatok (Convertenda). Cursiv olvasás: Ulixes története, Szt. István élete (Hartvic püspök nyomán.)

Könyv nélkül: Egy-két mese, közmondások.

Elmélet: Alaktan teljesen; a mondattanból a legszükségesebb tudnivalók. Tárgyi és etimológiai szócsoportok. Az olvasmánnyal kapcsolatban állami régiségek.

Irásbeli dolgozatok: Kéthetenkint egy iskolai irásbeli dolgozat (összefüggő szövegek az olvasmányokkal kapcsolatban, magyarból latinra.)

Német nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* Solon und Krösus. Leonidas im Pass von Thermopylä. Einige Züge aus Cäsars Jugendleben. Kaiser Friedrich im Kyffhäuser. Ein Geizhals. Der kluge Richter. Schiller: Der Graf v. Habsburg. Der Handschuh. Goethe: Hermann und Dorothea.

Szavalmányok: Goethe: Wanderers Nachtlied. Beherzigung. Erlkönig. Geibel: Hoffnung. Chamisso: Das Schloss Boncourt. Goethe: Hermann und Dorothea I. 103—123. sor.

Elmélet. Az alaktan és mondattan ismétlése és kiegészítése.

Írásbeli dolgozatok: 1. Diktat. 2. Erlkönig. (Gedicht in Prosa.) 3. Diktat. 4. Das Schloss Boncourt einst und jetzt. (Nach dem Gedichte von Chamisso.) 5. Rudolph v. Habsburg in der Geschichte. (Im Anschluss an das Schiller'sche Gedicht Der Graf v. Habsburg.) 6. Ein Studientag. 7. Übersetzung aus dem Ungarischen ins Deutsche. 8. Der Zug der Vertriebenen. (Beschreibung.) 9. Übersetzung aus dem Ungarischen ins Deutsche. 10. Hermann und Dorothea am Brunnen.

Történelem. *Az ókor története* a nyugatrómai birodalom bukásáig (476 Kr. u.) Főbb pontok: a) Keleti népek. b) Görögök. c) Rómaiak. Főtekintettel mindenütt az intézményekre és a műveltség fejlődésére.

Természetrajz. *Növénytan. Ásvány- és kőzettan.* Néhány őszi durva ismertetése *anatomia* útján. Az egyes növények tudományos (internationális) neve és a binär nomenklatura. Külső *morfologia.* A növény szerveinek *biologiája.* Belső morfologia (sejt- és szövettan). Táplálkozás. Szerves és szervetlen anyagok. Szaporodás.

Rendszertan. A növények rokonsági kapcsolata. A rendszertani kifejezések tudományos neve. Telepesek mohok, edényes virágtalanok, különös tekintettel a szaporodási mód kialakulására: Ginkgo- és Cycasfélék. Tobzosak, egyszikűek, kétszikűek.

Fontosabb chemiai alaptörvények Földes és fémes ásványok. Ásványok elemekre bontása. Gyök, vegyérték. Sav, bázis, só. Asványokon a hat kristályrendszer ismertetése. Oxidok. Kőzetalkotó ásványok. Kőzetek. A vulkanizmus, erozió és defláció munkája. Geologiai korok.

Mennyiségtan. *Algebra:* Bevezetés az algebrába az ismert számítási eljárások képletbe foglalásával. Összeadás és kivonás egész számokkal. A negativ szám. A positiv és negativ számok összeadása, kivonása és sokszorozása. A hatvány. Kéttagúak négyzete és köbe. Osztás és a törtszámokra vonatkozó műveletek. Elsőfokú egyenletek egy-, két és több ismeretlennel. Arányok.

Geometria: A planimetria főbb tételei.

Rajz. Görbe felületű testek kombinációja szögletes testekkel Oszlop-, kocka- és hasábokból összeállított csoportok.

Síkékítmények. Antik és magyar díszítmények.

Testgyakorlás. Mint a felsőbb leányisk. V. osztályában.

VI. OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. *Olvasmányok*: A Bartha-Prónai-féle poetikai olvasókönyv összes szemelvényei. Külön: Sophokles Antigoneja, Shakespeare Coriolanusa.

Házi olvasmányok. Jókai: Az új földesúr. Kisfaludy Károly: A kérők. Molière: Tudós nők.

Szavalmányok: Az összes lirai fajokból egy-két költemény, a leíró és kisebb elbeszélő fajokból egy-egy, a nagyobb elbeszélő közleményekből egyes részletek.

Poetika. A költői műfajok ismertetése, kapcsolatban az esztétikai alapfogalmak rövid fejtegetésével.

Irásbeli dolgozatok. 1. Mit olvastam a nyári szünidőben? 2. Egy epizód rajza az olvasott époszokból. 3. Budapesti életkép. 4. A Szép Ilonka családi idillje. 5. Arany balladáinak erkölcsi tanulságai. 6. Egy kedves regényem. 7. Különféle tételek az olvasott lirai költeményekkel kapcsolatban. 8. Mire tanítja Vörösmarty a magyar nőket? 9. Két leány (Lidi és Máli) „A kérők" c. vigjátékban.

Latin nyelv és irodalom. A kis latin nyelvkönyv 52—77. fejezete. Liviusból: A Horatiusok és Curiatiusok harca Horatius Cocles és Mucius Scaevola. Coriolanus. Ovidius Metamorphosiséből: Az emberiség korszakai. Daedalus és Icarus. Philemon és Baucis. Orpheus és Eurydice.

Elmélet. Mondattan; etimológiai szócsoportok, kifejezések gyűjtése. Az olvasmánnyal kapcsolatban folytatólagosan állami régiségek.

Irásbeli dolgozatok: Kéthetenként felváltva fordítás magyarból latinra és viszont.

Görög nyelv. *Olvasmányok:* Az olvasókönyv I. részének 1., 5., 9., 13., 15., 17., 19., 23., 25., 27., 29., 35., 37., 39., 41., 43., 45., 51., 55., 57., 59., 61., 66., 73., 77., 81., 84., 87. sz. görög és megfelelő magyar fejezetei, továbbá a II. rész néhány fejezete a νυμι végű igék gyakorlására.

Nyelvtan Az attikai nyelvjárás alaktana.

Irásbeli dolgozatok: Kéthetenként fordítás magyarból görögre a tárgyalt olvasmányok alapján, a nyelvtani anyag begyakorlására.

Görögpótló irodalom. Homéros Ilias-a és Odysseia-ja. Herodotos történeti könyveiből bő szemelvények. A görög lira főbb

képviselői. Szemelvények Radó Görög Költők c. anthologiájából.

Görögpótló rajz. Egyes példák a közvetlen környezetből. Láda, asztal, szék, festőállvány, szoborállvány. Antik vázák és építészeti részletek.

Német nyelv és irodalom. *Prózai olvasmányok*: Die alten Deutschen. Das Rittertum im Mittelalter. Die Linde. Züge aus dem Leben Josef II. Goethes Vaterhaus. Venedig. Die Posaune des Gerichtes. Dr. Faust. Kannitverstan. *Verses olvasmányok:* Schiller: Wilhelm Tell. Der getreue Eckart. Die Kraniche des Ibykus. Johanna Sebus. Das Glück von Edenhall. Die nächtliche Heerschau. Chidher. Kassandra.

Szavalmányok: J. Kerner: Der reichste Fürst. Goethe: Erlkönig. Der Sänger. Chamisso: Das Schloss Boncourt. Geibel: Wanderlust. Hoffnung. Schiller: Der Handschuh. Die Worte des Glaubens. Uhland: König Karls Meerfahrt.

Elmélet: A költeményekre vonatkozó poetikai magyarázatok. A grammatikai ismeretek ébrentartása, ismétlése.

Írásbeli gyakorlatok: 1. Wie führt uns der Dichter in die Handlung von „W. Tell" ein? Isk. 2. Erlkönig. Nacherzählt. Házi. 3. Die Sage vom getreuen Eckhart. Isk. 4. Wie erzieht Tell seine Kinder? Házi. 5. Das Stadtwäldchen im Winter. Házi. 6. Johanna Sebus. Nacherzählt. Isk. 7. Die Träume des Veilchens. Nach Tompa. Házi. 8. Das Lied im Leben eines jungen Mädchens. Házi. 9. Wer war Kassandra? Isk.

Történelem. *A középkor és az újkor története* a westfáliai békekötésig (1648-ig). Főbb pontok: A népvándorlás és hatása. A középkori államalakulások. A középkori eszmék fejlődése és hatása. A császárság és pápaság küzdelmei. A keresztes hadjáratok és eredményei. A hűbériség hanyatlása. A ker. egyház egysége. A nagy reformzsinatok. A humanizmus és renaissance. A nagy fölfedezések. A reformáció és a vallásháborúk.

Természetrajz. *Állattan. Sejttan, szövettan.* A szervek tárgyalásánál *az emberi test megismerése,* az állatoké törzsenkint összehasonlítva. Az ember csont- és izomrendszere. Emésztő, keringési, légző és kiválasztó szervek. Idegrendszer és a centralizáció, cefalizáció törvénye. Érzékszervek és azok alkalmazkodása az életkörülményekhez. Egyéb biologiai jelenségek. Szaporodás. Az állatok rokonsága és *a természetes rendszer* felállítása. A rendszertani kifejezések és az egyes, legközönségesebb állatok

internacionalis neve. A gerincesek általános jellemzése, osztályainak rendenkint részletes tárgyalása, kiemelve az átmeneti alakokat. Izeltlábúak osztályai és ezek rendjei. Lágytestűek és szerepük a geologiában. Tüskésbőrüek és osztályaik. Tömlősök, külön az egyes osztályok és a korallszigetek képződése. Egysejtűek négy osztálya.

Mennyiségtan. *Algebra:* Négyzetgyökér és a másodfokú egyenlet megoldása, kapcsolatban a geometriában előforduló számításokkal. Köbgyökér. Számolás gyökérmennyiségekkel. A hatványozás általánosítása. (Negativ kitevők és alkalmazásuk a 10-es számrendszerre; törtkitevők.) Briggs-féle logarithmusok és alkalmazásaik.

Geometria: A kör; körmérés. Síkháromszögtan: a hegyes szög függvényei, kapcsolatban a derékszögű háromszög kiszámításával. A szögfüggvények általános értelmezése. Szögek összegének és különbségének függvényei. A sinus-tétel, cosinus-tétel és tangens-tétel, s alkalmazásuk a háromszög megoldására. Néhány egyszerűbb földmérési és magasságmérési feladat megoldása.

Testgyakorlás. Mint a felsőbb leányiskola VI. osztályában.

VII. OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* A Prónai Antal dr.-féle „Magyar irodalomtörténet" I. részének összes szemelvényei, azonkívül bővebb szemelvények Balassi költeményeiből, a kuruckölteszetből, Gyöngyösi Murányi Vénuszából, Csokonai lirai költeményeiből.

Házi olvasmányok: Zrinyi: Szigeti veszedelem, Kármán: Fanni hagyományai, Csokonai: Dorottya, Kisfaludy Sándor: Csobánc.

Szavalmányok: Balassi költeményeiből, a kuruckölteszet több darabja; Faludi: Forgandó szerencse, Csokonai, Kölcsey, Berzsenyi, Kisfaludy Sándor költeményeiből, Kölcsey Parainesiséből, Berzsenyi felett mondott emlékbeszédéből.

Irodalomtörténet. A magyar nemzeti irodalom fejlődésének ismertetése 1820-ig.

Irásbeli dolgozatok: 1. Egy középkori kolostorban. 2. Különféle tételek Balassival kapcsolatban. 3 Zrinyi és a szerencse. (A „Szigeti veszedelem" alapján.) 4. Gondolatok Zrinyi arcképének szemlélésekor. (Iskolai.) 5. Bujdosó Rákóczi. 6. Kőszeghy Zsuzsika

(Mikes levelei alapján.) 7. Különféle tétel Csokonaival kapcsolatban. 8. Tetszésszerinti tétel Kármán: „Fanni hagyományai"-val kapcsolatban. 9. Himfy és Liza regénye.

Latin nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* M. Tullii Ciceronis in C. Verrem acc. II. libri IV. 1—21, 32-39, 60—69, 79—81, 106—110, 117—119, 134—151. §§. — Vergilii Aeneid. I. 65—156; II. 1—265, 506—558, 634—804; IV. 1—53, 129—197, 305—330, 362—392, 590—671; VI. 450—476, 679—702, 756—886; VII. 354—372, 483—508; VIII. 306—368 554 584, 608—731; XI. 139—181, 570—596, 785—836; XII. 887—962. — Sallustii Bell. Jugurth. 1—17, 79—85.

Elmélet: Az olvasmánnyal kapcsolatos irodalomtörténeti és régiségtani (főkép hitéleti) ismeretek.

Írásbeli dolgozatok: Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat: fordítás latinból magyarra.

Görög nyelv és irodalom *Olvasmányok:* Szemelvények Xenophon Anabasisából és a görög lyrikusokból. Az Iliasból: I. 1—200, 428—611; III. 146—160; V. 327—380; VI. 390—502; XVIII. 468—617; XXIV. 478—595, 723—775. Herodotosból: Kroisos és Solon. Amasis és Polykrates. A marathoni csata. A thermopylaei csata.

Nyelvtan: Alaktan kiegészítése; legszükségesebb mondattani ismeretek; az ión nyelvjárás alaktani sajátságai.

Írásbeli dolgozatok: Kéthetenként fordítás, részint magyarról görögre, részint görögről magyarra.

Görögpótló irodalom. *Olvasmányok:* Szemelvények Thukydidesből. Módszere. Fölépítik a hosszú falakat. Perikles beszéde a háború ügyében. A halotti beszéd. A halálvész kitörése és a betegség leirása. Perikles utolsó beszéde és jellemzése. Demosthenes megerősíti Pylost. Sphakteria megvétele. A sziciliai hadjárat. Nikias és Alkibiades beszédei. Az athéni sereg megsemmisülése. Aischylos Oresteiája. Sophokles Elektrája. Euripides: Iphigenia Taurisban. Demosthenestől: A harmadik olynthosi beszéd, a koszorúról és a harmadik filippika.

Görögpótló rajz. Mint a VI. osztályban.

Német nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* Lessing: Minna v. Barnhelm. Részletek „Nathan der Weise"-ból. Aus der Hamburgischen Dramaturgie Aus dem Laokoon. Fabeln. Über die Fabel. Das Nibelungenlied (kihagyásokkal). Aus dem Parzival. Inhalt des Gudrunliedes, des Rolandliedes, des Armen Heinrich.

Házi olvasmány: Lessing: Der junge Gelehrte. Der Freigeist. Die Juden.

Szavalmányok: Uhland: Der blinde König. Bertran de Born. Des Sängers Fluch. Dahn: Krimhilde. Geibel Gudruns Klage. Lessing: Parabel von den drei Ringen. Heine: Die Grenadiere. Gedicht nach freier Wahl.

Elmélet: Az olvasmányokkal kapcsolatban képek a német irodalom történetéből.

Irásbeli gyakorlatok: 1. Wer war Mignon: 2. Unser Lesekränzchen. Brief. 3. Was macht Minna v. Barnhelm zum Nationallustspiel. 4. Der Wintersport und seine Berechtigung. 5. Ort, Zeit und Handlung in „Nathan der Weise." Übersetzung. 6. Nathan (oder eine andere der Personen) Charakterbild. 7. Krimhilde u. Gudrun. Vergleich.

Történelem. *Az új kor története* napjainkig s a főbb államok *politikai földrajza.* Főbb pontok: A Bourbonok és Habsburgok versengése. Francia- és Angolország küzdelmei a gyarmatokért. Az angol forradalom. Az északi nagyhatalmak kialakulása. A felvilágosodás irodalma. Gazdasági rendszerek. A nagy francia forradalom és következményei. A német és olasz egység kifejlődése. A keleti kérdés. Berlini kongresszus. A legújabb események. A főbb államok alkotmánya: földrajzi, gazdasági, művelődési viszonyai; külső birtokai.

Természettan. Anyagi pont, merev és rugalmas testek, folyadékok és gázok *mechanikája. Hangtan. Fénytan.*

Mennyiségtan. *Algebra:* Az arithmetikai és véges geometriai haladvány. A kamatos kamat- és járadékszámítás, lehetőleg kiterjeszkedve egyes fontosabb államkölcsönök ismertetésére. A végtelen geometriai haladvány, kapcsolatban a szakaszos tizedes törtekkel. A másodfokú egyenlet elmélete. A másdfokú függvény szélső értékei.

Geometria: A pont coordinátái. Két pont távolságának kiszámítása Egyszerűbb algebrai kifejezések grafikus ábrázolása. A stereometria legfontosabb tételei. A hasáb, gúla, henger, kúp és gömb felszine és köbtartalma.

VIII. OSZTÁLY.

Magyar nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* A dr. Prónai Antalféle „Magyar irodalomtörténet" II. részének összes szemelvényei,

azonkívül bővebb szemelvények Vörösmarty, Petőfi, Arany, Tompa költeményeiből.

Házi olvasmányok: Kisfaludy K.: Irene, A kérők, Csalódások. Katona: Bánk bán. Vörösmarty: Zalán futása, Két szomszédvár, Csongor és Tünde. Gyulai: Vörösmarty életrajza. Jósika: Abafi. Eötvös: Karthausi, A falu jegyzője. Kemény: Zord idő. Petőfi: János vitéz, Apostol. Arany: Toldi-trilógia, Buda halála. Jókai: Az új földesúr, Egy magyar nábob. Szigligeti: Csikós, Liliomfi. Tóth Ede: Falu rossza. Madách: Az ember tragédiája.

Szavalmányok: Kisfaludy Károly, Vörösmarty lirai költeményeiből, Zalán futásának Előhangja. Petőfi, Arany, Tompa költeményeiből (a nagyobb elbeszélő költeményekből egyes részek).

Irodalomtörténet: A magyar nemzeti irodalom fejlődésének ismertetése 1820-tól.

Irásbeli dolgozatok: 1. Széchenyi pályafutásának tanulságai. 2. A magyar élet képe Kisfaludy Károly vígjátékaiban. 3. Különféle Vörösmarty-tételek. 4. A korrajz Jósikánál, Eötvösnél, Keménynél (v. együtt, v. külön-külön). 5. A tárgyalt irók közül, melyiknek az egyénisége kapta meg leginkább figyelmemet? 6. Különféle Petőfi-tételek. 7. Különféle Arany-tételek. 8. Jókai- és Madách-tételek.

Latin nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* Horatiusból: Carm. I. 1, 3, 4, 11, 14, 19, 22, 24, 30, 34. II. 3, 7, 10, 14, 17, 18. III. 1, 2, 9, 23, 26, 29, 30. IV. 3, 7. Carm. saeculare; Epod. 1, 7, 10. Sat. I. 1, 6, 9. II. 6. Epist. I. 2, 16, 20. II. 3, bő részletekben. Tacitus Annaleséből: I. 1—15. II. 34—36. III. 8—12. V. 1—2. VI. 50—51. XV. 38—44. Historiaeből: V. 1—13. Agricolából: 43—46. Ciceroból: részletek Cato Maiorból, Laeliusból, De officisből.

Elmélet. A régiségtani és irodalomtörténeti ismeretek kiegészítése és összefoglalása. Prozódia.

Irásbeli dolgozatok: Kéthetenkint fordítás latinból magyarra.

Görög nyelv. *Olvasmányok:* Odysseia: I. 1—305. II. 88—145. V. 43—115, 148—224, 282—353. VI. 25—109, 149—197, 239—331. VII. 133—333. IX. 272—306. XIX. 203—604. XXI. 245—434. XXIII. 85—239. XXIV. 280—382. Sophokles Antigoneja a kardalok egy részének kihagyásával. Az Apologiából 1—3, 5—9, 32—33 fej.

Elmélet: A nyelvtani ismeretek összefoglalása. A főbb irodalmi műfajok fejlődésének rövid áttekintése az olvasmányok felhasználásával.

Írásbeli dolgozatok: Kéthetenkint fordítás görögből magyarra, olykor-olykor magyarból görögre.

Görögpótló irodalom. Platon Apológiája és Kritonja. Szemelvények az Államból. A görög művészet története. Építészet, szobrászat, festészet.

Görögpótló rajz. Koponyák, csontok, csontvázak, kagylók, csigák, madarak. Emberi testrészek, fejek.

Német nyelv és irodalom. *Olvasmányok:* Goethe: Iphigenie auf Tauris. Részletek: Die Leiden des jungen Werther. Egmont. Tasso és Faust I.-ből. Schiller: Wallenstein Tod. Részletek: Die Räuber. Kabale u. Liebe. Don Carlos-ból.

Házi olvasmány: Schiller: Wallensteins Lager. Die Piccolomini.

Szavalmányok: Goethe: Monolog der Iphigenie. Lied der Parzen. Zueignung. Der König in Thule. Schiller: Das Lied von der Glocke. Gedichte nach freier Wahl.

Elmélet: Az olvasmányokkal kapcsolatban képek a német irodalomtörténetből.

Írásbeli gyakorlatok: 1. Der blinde König. 2. Mein schönster Ferialtag. 3. Wallensteins Lager. 4. Das Volkshaus in Budapest. 5. Thekla und Max Piccolomini. 6. Egmont und Klärchen. 7. Das Lied von der Glocke. Übersicht. 8. Mein künftiger Beruf.

Történelem. A magyar nemzet oknyomozó történetének, különösen az állami élet fejlődésének összefoglaló áttekintése. Befejezésül: Magyarország politikai, gazdasági és műveltségi jelen állapotának ismertetése.

Természettan. Hőtan. Mágnesség. Elektrosztatika és elektrodinamika.

Mennyiségtan. *Algebra:* Kombinációk. Kéttagúak pozitiv egész hatványai és a Pascal-féle háromszög. Az algebra összefoglaló áttekintése.

Geometria: A gömbháromszögtan cosinus-tétele és alkalmazása geografiai helyek távolságának meghatározására. A geometria összefoglaló áttekintése.

Filozófiai propaedeutika. A filozófia és az egyes tudományok. A lélektan fogalma, feladata, módszere. Test és lélek. A lelki

tünemények főcsoportjainak ismertetése. A logika fogalma, feladata. A gondolkodás elemi formái, a rendszeres gondolkodás formái. A kutatás módszereinek áttekintése.

Rendkívüli tantárgyak.

Angol nyelv. Kezdő csoport. 35 módszeresen feldolgozott *gyakorlat*. Kisebb *írásbeli dolgozatok* a beszédgyakorlatok s a nyelvtani alakok begyakorlására.

Haladó csoport. I. *Olvasmányok:* The Market. The kitchen. The dinner-table. What I have left. Grape-gathering. The fox and the grapes. A village school in Brittany (in 1882.). The spider. Autumne. An anecdote. The swallows. A short speech. The merchant and the robber. Frank; a tidy boy. Robert's watch. An anecdote. My town. English money. Three anecdotes. Ploughing. The hedghog. About the future. No place like home. An old man's story. Sporting. The hare. Robinson Crusoe's clothes. Winter. Truth and lying.

Szavalmányok: The swallows. Apples. The mill. Autumne is gone. Welcome little robin. The noble boy. The spider and the fly.

Írásbeli dolgozatok: The kitchen. After questions. Dictation. The spider. The merchant and the robbes. After questions. Dictation. Anecdotes. Exercise about the adverbs. Describe your own figure. The noble boy. In prose.

Haladó csoport. II. *Olvasmányok:* Adream. Borks. The Mayor of Plymouth and the Lobster. The days of boyhood. No pay. no werk. Some rules and maxims. A just rebuke. A fisherman's house. Packing up. The other side of the question. Tea. The art of writing. I. Gulliver. Stivings. II. Gulliver. The value of knowledge. Some maxims and proverbs. The automaton. III. Gulliver. The giraffe. Three anecdotes. The young mouse. The wasp and the bee. My village. IV. Gulliver. Some more maxims and proverbs. How to cross rivers.

Szavalmányok: The erenings bells. T. Moore. The complaints of the poor. Southey. Tis the last rose of summer. T. Moore. The daffodils. Wordsworth. The village blacksmith. Longfellov.

Irásbeli dolgozatok: What do we learn by reading good books? Composition. The mayor of Plymouth and the Lobster. Put questions on the prose. Some rules and maxims. Dictation. Gulliver. Give a summary of the prose. Fire! Fire! Describe the picture. Write sentences with prepositions. Explain some proverbs.

Nyelvtan. Az I. csoportban a beszédgyakorlatokat megelőzőleg bevezető fonetikai gyakorlatok. Az alaktanból a főnév többesszáma, a melléknév fokozása, az igék különös tekintettel a szenvedő igékre, s a „to do" és a „to get" igék alkalmazása.

A II. és a III. csoportban beszédgyakorlatok az olvasmányok kapcsán. A nyelvtanból a rendhagyó igék, a névutók, a határozók; a gerundium. A nyelvi sajátságokat feltüntető mondatkötések.

Gyorsirás. Kezdő csoport. Levelezőirás a Gabelsberger-Markovits-rendszer szerint, Forrai Soma tankönyve alapján, heti 1 órában.

Haladó csoport. Vitairás Forrai Soma tankönyve alapján, heti 1 órában.

X.

A beirt rendes, rendkívüli és magántanulók névsora az 1913—1914. iskolaévben.

A) Felsőbb leányiskola.

I. A) OSZTÁLY.

Braun Erzsébet
Braun Katalin
Broszmann Erzsébet
Bund Irén
Csekme Erzsébet
Dán Alice
Eppinger Magdolna
Fekete Vilma
Fodor Mária
Füredi Klára
Hajnal Erzsébet
Heller Klára
Keller Mária
Kemény Éva sz.
Kenéz-Kurländer Amália
Klár Klára
Kovalovszky Valéria
Körmendi Erzsébet
Lakos Stefánia
Láng Erzsébet
Lovas Rózsa
Mihálka Ilona
Mocker Margit kim.
Nigrinyi Éva
Petrányi Klára
Pollák Erzsébet
Polóny Margit
Porzezinsky Hedvig
Rosemberszky Anna
Rosenák Margit
Sándor Erzsébet
Seiber Mária
Somogyi Katinka
Suránszky Pálma
Szunyog Magdolna
Takáts Sarolta
Toperczer Johanna
Török Klára
Varsághi Erzsébet
Várady Etelka
Vermes Magdolna
Weissberger Lili

Rövidítések magyarázata: *kim.* = kimaradt; *vm.* = vizsgálatlan maradt; *g.* = görög nyelvet tanult; *a.* = angol nyelvet; *gy.* = gyorsirást; *sz.* = rendk. szabadkézi rajzot tanult; akiknek neve dült betükkel van nyomtatva, példás magaviseletűek; akiké vastag betűkkel, általános kitünő (a gimnáziumban jeles) osztályzatuak; *m. t.* = magántanulóvá lett; *rendk.* = rendkívüli tanuló.

I. B) OSZTÁLY.

Balog Katalin kim.
Bárdos Alice
Buchwald Terézia
Bunyevcsevits Katalin
Dénes Ilona
Elek Magdolna
Elekes Klára
Feledy Sára
Forster Erzsébet
Friedmann Edit
Gábor Klára
Hammersberg Mária
Hann Eugénia
Jacobi Lili
Keitner Margit
Kerekes Ilona
Kőnig Theodóra
Kreutzer Lili
Kristek Ernesztin
Lázár Erzsébet
Mágocsy-Dietz Kornélia
Mihályi Magdolna
Muck Mária
Munkácsi Noémi
Pitter Etelka
Rábely Irma
Ranschburg Erzsébet sz.
Rott Margit
Schnell Edit
Schreyer Mária
Sipos Paula
Soós Paula
Szántó Magdolna
Szemes Rózsa
Szomaházy Ella
Szücs Klára
Töreky Ella
Török Rózsa
Varga Edith
Vida Gabriella
Wellanschitz Mária
Zárai Anna

II. A) OSZTÁLY.

Beöthy Szidónia
Böhm Klementina
Brachfeld Julianna
Csillag Piroska
Davidovics Magda
Dembitz Borbála
Deutsch Margit
Fenyves Ilona
Forst Margit
Grósz Erzsébet
Hammersberg Piroska
Hazai Juliska
Kádar Lili
Kármán Erzsébet
Kelety Eszter
Kereszturi Kamilla
Klucsik Etelka
Kovács Margit
Kőnig Borbála
Kramer Janka
László Piroska
Martin Mária
Marton Istvánka
Máteffy Ilona
Polgár Anna
Propper Lili
Reinitz Marianna
Reis Ilona
Solty Magdolna
Szakáll Erzsébet
Szilárd Rózsa
Taraiás Ilona
Töry Magdolna
Utry Hajnalka
Utry Juliska
Veró Boriska
Vertán Edit
Weinwurm Teréz

II. B) OSZTÁLY.

Bacher Jolán
Báthory Margit
Bede Ilona
Bernauer Ilona m. t.
Blaskovich Margit
Bodnár Erzsébet
Brichta Ilona
Csuka Erzsébet
Dénes Margit
Egger Mária
Erdei Anna
Fehér Klára

Fekete Melinda
Fischer Klára
Frommer Erzsébet
Gerenday Ilona
Gerenday Margit
Gerő Rózsa
Gervay Vilma
Glücklich Vilma
Gottl Anna meghalt
Hegedüs Piroska
Hudacsek Julia
Katona Julianna
Krudy Ilona
Mandel Karolina
Politzer Erzsébet
Polónyi Magdolna
Reinitz Laura Lili
Riesz Jolán
Rothschild Klára
Rotter Margit
Spitz Margit
Szegfy Fatime
Taksonyi Piroska
Tinschmidt Ida
Wellisch Klára
Windhager Viktória

III. A) OSZTÁLY.

Áldor Lujza
Barakonyi Rózsa a.
Braun Gabriella
Dániel Amália
Eppinger Kornélia
Erdélyi Mária
Friss Magdolna
Gál Lili
Grellneth Anna
Heitler Klára
Heltai Mária
Herzel Margit
Himmler Erzsébet
Hoffmann Gertrud gy.
Hornyák Vilma
Incze Sarolta
Keleti Lili
Kerner Lujza a.
Kirschner Berta
Konyovits Amália a.
Kostyál Judit
Mann Klára
Mágocsy-Dietz Erzsébet
Máthé Margit sz.
Mende Teréz
Mika Irén
Nagy Margit
Oláh Zsuzsánna
Osvald Mária
Pajor Klara sz.
Rauchbauer Gabriella
Roheim Adrien sz.
Rothberg Karola
Sarbó Sarolta gy.
Sándor Ágnes
Schick Irén
Schwarz Ilona
Sebők Klára
Soós Klára
Szitár Judit a.
Totiszer Lenke
Tóth Irén sz.
Tuzson Emma
Wiener Mariánna a.

III. B) OSZTÁLY.

Balásy Gizella vm.
Barna Anna
Bokor Katalin
Brichta Klára a.
Bund Margit
Buza Ilona
Fábri Izabella
Fleischl Magda
Gedai Gizella
Gellén Eszter gy. sz.
Gellén Ida gy.
Gerber Magda
Goldmann Klára a. sz.
Hajós Róza a.
Harsányi Ilona
Herzogh Margit
Hoepfner Eugénia
Hálmán Teréz
Kőszegi Jolán
Kún Agnes
Kún Erzsébet
Magyar Edit a.
Mandl Erzsébet
Mayer Lili
Medveczky Ilona gy.
Molnár Paula
Pajor Ilona
Paudler Éva

Paulheim Antónia a.
Politzer Lili
Prisänder Lili
Rappel Anna
Régner Ágosta
Réh Erzsébet gy.
Reichard Anna
Sommer Sarolta
Sturm Jozefin
Szendrei Sára
Szirmai Julia
Szuchy Anna
Thúry Zsuzsanna
Vajda Margit
Vita Matild
Wigner Berta
Zoltán Jolán

IV. A) OSZTÁLY.

Becsky Katalin
Biró Edit
Châtel Márta a. m. t.
Csoór Leona
Dárdai Magdolna
Faragó Eszter
Fernbach Eleonóra gy.
Glaser Irén
Hann Marianna
Heltai Erzsébet
Horn Jozefa
Hübner Renée
Hültl Marietta
Janovics Eleonóra
Kohn Erzsébet
Kurzer Jolán
Mallitza Lujza
Marton Erzsébet
Mazgon Róza
Mendl Olga
Nágel Erzsébet
Osvald Erzsébet a.
Pollák Klára
Ring Erzsébet
Sarbo Magdolna gy.
Schön Erzsébet a. sz.
Schranz Erzsébet
Schuster Hedvig a.
Sényi Valéria a.
Steffanits Mária gy.
Sümegi Mária
Takáts Ilona
Trauschenfels Edit sz.
Versényi Piroska
Wagner Jolán
Wilczek Lili gy.
Wilczek Magdolna gy.
Zambra Szidónia

IV. B) OSZTÁLY.

Blaskovich Márta
Brenndörfer Teréz a.
Bund Sarolta
Diószeghy Edit
Ehrenfeld Magda
Eppinger Franciska gy.
Fischhof Magda
Gyárfás Erzsébet
Herczeg Renée
Janovecz Mária
Kaczián Ilona
Kádár Erzsébet
Klein Erzsébet
Klein Rózsa
Kugler Mária
Ladányi Klára
Mártony Jolán
Mayer Ilma
Medveczky Julia gy.
Paul Piroska
Perényi Edit
Pollermann Gabriella
Ribári Olga
Roeszler Margit
Rotter Gertrud
Schnabel Klára
Scrobogna Felicia
Sennyey Erzsébet
Stern Margit
Szuchy Erzsébet
Takács Margit
Techert Margit
Wallent Erzsébet kim.
Wellisch Magda gy.
Widder Ilona
Zárai Ilona

V. A) OSZTÁLY.

Antalfi Erzsébet
Ács Klára
Balkányi Juliska
Benedicty Anna
Bodnár Ilona
Braun Erna
Csató Edit sz.
Czeisberger Janka
Eisele Mária
Gúthi Mária
Hann Klára
Havas Jolán kim.
Herczeg Erzsébet
Horvát Margit
Horváth Mártha
Jeszenszky Magdolna
Kis Marianna kim.
Laufer Erzsébet kim.
Laufer Olga
Nagy Erzsébet
Samu Mária
Sándor Magda
Schillinger Boriska
Scholtz Gertrud
Spitzer Margit
Szegvári Edit sz.
Thomán Lili

V. B) OSZTÁLY.

Barna Erzsébet
Csuka Jolán a.
Deutsch Mária
Elbogen Sarolta kim.
Henik Ilona
Hermann Valéria
Hölle Hermina
Király Róza
Kondor Erzsébet
Kurzer Erzsébet
Meister Klára
Mocsányi Magda
br. Ohrenstein Magda
Oswald Katalin
Pallós Klára
Planer Edith
Pollacsek Edith
Schnábel Celesztin
Siposs Irma
Totiszer Magda
Tóth Ilona rendk.
Weiss Edith
Wollner Johanna

VI. A) OSZTÁLY.

Bródy Zsuzsánna
Châtel Luigia
Doleschall Hedvig
Faragó Ilona
Feik Erzsébet
Fodor Friderika m. t.
Gutmann Lidia
Gyulai Márta
br. Herzog Erzsébet sz.
Hudacsek Paula
Jaeger Ilona
Jeszenszky Márta
Koch Teréz sz.
Kovács Mária
Láng Anna
Lengyel Boriska
Loránt Erzsébet
Lukács Erzsébet
Nagler Etelka
Révai Maria
Sándor Margit
Schönfeld Erzsébet kim.
Sichermann Franciska
Szegő Piroska
Szúnyog Erzsébet kim.
Tuzson Róza
Vajda Katalin
Wolfinger Teréz
Zoglauer Paula

VI. B) OSZTÁLY.

Baik Erzsébet
Bácskai Jolán
Bokor Ilona
Czeisberger Paula
Fleissig Ella
Haraszti Ernesztina kim.
Hirschler Alice
Horváth Mária
Kann Lili
Lánczi Magda
Láng Erzsébet
Löwinger Stefánia

Mayer Irén
Mayer Stella sz
Mészaros Erzsébet
Molnár Etelka
Molnár Margit
Nagel Rózsi sz.
Politzer Lili kim.
Renner Erzsébet
Róna Etelka
Spitz Franciska
Stern Katalin
Wagner Erzsébet
Weisz Margit
Zsiga Erzsébet

B) Továbbképző tanfolyam.

I. OSZTÁLY.

Bálint Blanka
Borovitz Margit
Bruck Friderika
Csató Margit Erzsébet
Farkas Aranka
Finn Lydia
Hertzka Alice
Hollós Piroska
Horváth Sarolta
Kaufmann Lenke
Sessler Aranka
Soltész Ágnes
Stignitz Kornélia
Vadász Margit
Varga Gizella kim.
Weidinger Erzsébet

II. OSZTÁLY.

Friedmann Renée
Gál Juliska
Haraszti Rózsi kim.
Kovács Piroska
Schwarcz Karolina
Strasser Edit kim.

C) Gimnázium.

V. OSZTÁLY.

Abeles Klára
Altai Magdolna a.
Bak Julia
Bakács Ilona
Balog Julia
Baranyi Jolán
gr. Bissingen Erzsébet gy.
Braun Erzsébet
Buday Julia a.
Csemez Ilona a.
Ehrenfeld Klára
Engel Erzsébet
Fábry Gabriella
Galotti Ilona gy.
Gellén Katalin gy. sz.
Glücklich Olga
Grünfeld Julia
Harsányi Teréz
Incze Mária gy. sz.
Jacobi Magdolna
Katona Viktória a. gy.
Koltai Ida kim.
Kováts Irén
Langh Flóra a.
Lenkei Piroska
Molnár Jolán gy.
Perczel Erzsébet a. gy.
Péterfy Mária a.
Rados Lujza
Rüblein Margit
Samu Erzsébet
Sándor Klára
Scholtz Erzsébet
Sebestyén Magdolna
Soltész Magdolna
Stark Izabella
Sternberg Erzsébet
Sulyok Helén gy.
Ullmann Ernesztin a.
Zilahi Julia kim.
Zoufaly Mária

VI. OSZTÁLY.

Adler Katinka
Bachmann Kornélia g. a. gy.
Baracs Éva g.
Baracs Margit
Bernauer Magdolna g.
Blaskovich Gizella
Brachfeld Ilona g.
Cserményi Istvánka g. gy.
Darvay Ilona g. a. gy.
Feltóthy Magdolna g.
Gégény Irma
Gresznaryk Margit g. gy.
Haász Ágnes g.
Hammersberg Ilona kim.
Herz Auguszta
Hlavács Erzsébet gy.
Horváth Boriska
Ivánka Irénke gy.
Kallhauser Anna g.
Katona Aranka g.
Katona Irén g.
Keller Ibolyka kim.
Koltai Mária
Kóla Margit
Krenner Kornélia
Kriesch Margit g.
Kuszka Lidia
László Juliánna
Magyar Ilona g.
Molnár Nóra gy.
Nágel Ida sz.
Nigrinyi Dalma
Otto Ilona
Parlagi Dorothea g.
Percs Margit
Pisztora Margit
Polgár Margit g.
Scheiber Mária
Sebestyén Erzsébet
Sternberg Mariánna
Szende Klára
Szirtes Borbála
Taksonyi Magdolna
Tauber Olga
Véress Róza
Weichherz Rózsa g.
Zentai Irma

VII. OSZTÁLY.

Aranyi Márta g.
Biber Sára
Darvai Piroska
Diószeghy Jolán
Epstein Klára g.
Erdélyi Irén g.
Farkas Mária g. a.
Freund Sarolta
Füzesséry Mária g. gy. sz.
Glaser Rózsa
Gleiman Anna g.
Gleiman Mária Vanda g.
Hann Erzsébet
br. Hatvany Mária g.
Kemény Erzsébet
br. Kohner Lujza g.
Konyovits Vera g. a.
Kovács Margit
Kozma Janka g.
Kramolin Alexandra
Lángh Aranka gy.
Lusztig Magdolna g.
Márkus Judit
Máthé Szerena g. sz.
Mindszenty Beatrix kim.
Ortutay Magdolna g.
Péterfi Margit a.
Strömpl Brigitta g.
Szabó Györgyi g.
Szegvári Lili
Szente Etelka g. gy.
Ungár Erzsébet
Vermes Klára
Végess Ilona gy.

VIII. OSZTÁLY.

Almássy Mária kim.
Balogh Ilona
Baracs Amália g.
Békéssy Éva g.
Bene Erzsébet g.
Blau Ilona g.
Bodnár Mária g.
Csoór Andrea g.
Cziner Alice
Entz Emma
Faludy Blanka
Fock Margit
Gerecze Jolán g.
Gerlóczy Márta
Gyárfás Juliska
Hertelendy Eleonóra
Hirsch Margit
Horváth Boriska kim.

Karvas Etelka g. gy.
Kossányi Edit g.
Kritsa Gábriella
Kulcsár Flóra
Ladányi Berta
Lantos Teréz g.
Lenkei Piroska
Lukács Lili
Maazsar Ilona
Magyar Márta g.
Poll Kata g.
Propper Leona
Raj Ilona
Róna Irén g.
Rosenzweig Rudolfina g.
Rotter Lili g.
Rupp Erzsi
Schlatter Ilona
Schultz Lili
Severlay Edit
Stamberger Erzsi g.
Sziklai Emma g.
Szilasi Boriska
Tolnai Margit g.
Ujhelyi Edit kim.
Ujlaki Ágnes
Várady Etelka kim.
Versényi Klára g.

A magántanulók névsora

I. osztály.

Beér Éva
Benedek Erzsébet
Bródy Rózsa
Elek Hanna
Gergely Márta
Kann Magdolna
Malmos Katalin
Nyári Rózsa vm.
Sőpkéz Margit

II. osztály.

Apaticzky Ilona
*Bernauer Ilona
Eppinger Alice
Gencsy Etelka
Gergely Magda
br. Harkányi Erzsébet
Kármán Lucy vm.
Neumann Marianna
Singer Edit
Szabolcsi Erzsébet
Visolyi Judit
Wahl Mária (a múlt iskolaévről)

III. osztály.

br. Korányi Erzsébet
Moller Boriska
Wahl Mária
Wodianer Mária

IV. osztály.

***Châtel Márta**
Eisler Sarolta
Frankl Magda
Haraszty Magda
Hoór Tempis Erzsébet
Tausz Erzsébet

* Előbb rendes tanuló volt.

III—IV. osztály (összevonással.)

Laufer Olga

V. osztály.

Buk Mária
Krausz Erzsébet
Nagy Olga
Wodianer Zsuzsanna

VI. osztály.

*Fodor Friderika
Kilényi Erzsébet
Nemes Erzsébet

V—VI. osztály (összevonással.)

Schäffer Olga

V. gimn. osztály.

Bezerédj Erzsébet
Csonka Mária
Ficker Mercedes
Gróf Julia
Hajós Lili mv.
Hevesy Klára
Jassniger Sarolta
Korb Erzsébet
Kunfalvi Erzsébet
Matolcsy Judit
Nagy Piroska vm.
Ráskai Margit (a múlt isk. évről)
Salgó Irén (a múlt isk. évről)
Scheidl Jolán vm.
Steiner Anna
Stieglerné-Weisz Teréz vm.
Szolnoky Margit
Török Gyöngyike
Vágó Anna

VI. gimn. osztály.

60 Haraszty Ernesztin
gr. Nákó Berta
Salgó Irén
Strebek Karolina vm.
Szerényi Lenke (a múlt isk. évről)

V—VI. gimn. osztály (összevonással.)

65 Nagy Ilona

VII. gimn. osztály.

Gelléri Klára
Papné-Boitner Antónia vm.
Stahl Margit vm.

VI—VII gimn. osztály (összevonással.)

Thierné-Szabó Mária

VII—VIII. gimn. osztály (összevonással.)

70 Szerényi Lenke

XI.

Az egész iskolaévben egy órát sem mulasztottak:

I. A) oszt. Rosemberszky Anna
Takáts Sarolta
Varságh Erzsébet

I. B) oszt. König Theodóra
Pitter Etelka
Rábely Irma
Wellanschitz Mária

II. A) oszt. Kármán Erzsébet
Kereszturi Kamilla
König Borbála
Mátéffy Ilona
Utry Hajnalka
Utry Juliska

II. B) oszt. Blaskovich Margit
Gerenday Ilona
Gervay Vilma

III. A) oszt. Friss Magda
Hoffmann Gertrud
Kostyál Judit
Mende Teréz
Tuzson Emilia

III. B) oszt. Kőszegi Jolán
Paudler Éva

IV. A) oszt. Faragó Eszter
Hann Marianna
Marton Erzsébet

IV. B) oszt. Schnabel Klára
Scrobogna Felicia

V. B) oszt. Deutsch Mária
Meister Klára

VI. A) oszt. Doleschall Hedvig
Gyulai Márta

VI. B) oszt. Zsiga Erzsébet

Gimn V. oszt. Engel Erzsébet
Gellén Katalin
Lenkei Piroska
Sulyok Helén
Ullmann Ernesztin

Gimn. VII. oszt. Epstein Klára
Kozma Janka

Gimn. VIII. oszt. Blau Ilona
Karvas Etelka
Magyar Márta
Stamberger Erzsébet

XII.

Érettségi vizsgálatok.

Az irásbeli érettségi vizsgálat f. évi május 18., 19. és 20. napjain folyt le, a szóbeli pedig június 5., 6., 8., 9. és 10. napjain dr. Cherven Flóris udvari tanácsos, kir. főigazgató úr elnöklete alatt.

Az irásbeli dolgozatok tételei a következők voltak:

1. *A magyar nyelvből:* A magyar nők és az irodalom.
2. *A latin nyelvből:* Livius XXX. 30, 3—9.
3. *A mennyiségtanból:*

a) az *algebra* köréből: Mekkora összeget tett az 20 éven át minden év elején a takarékpénztárba, aki gyermekének a további 15 évben évi 1500 koronás utólagos járadékot biztosított? A kamatláb $4^1/_2$%.

b) a *geometria* köréből: Mekkora annak a helynek a földrajzi szélessége, ahol a Napnak 20^0 7'-nyi deklinációja idején a nappal hossza 15^h 8^m 26^s ?

Az irásbeli érettségi vizsgálat eredménye:

A magyar nyelvből: 14 jeles, 13 jó, 14 elégséges.
A latin nyelvből: 8 jeles, 15 jó, 17 elégséges, 1 elégtelen
A mennyiségtanból: 13 jeles, 14 jó, 13 elégséges, 1 elégtelen.

Az érettségi vizsgálat eredményének áttekintése.

Teljes érettségi vizsgálatra jelentkezett	Kiegészítő érettségi vizsgálatra jelentkezett	Az irásbelin		Szóbeli vizsgálatot tett	A teljes érettségi vizsgálat eredménye					Az érettségi vizsgálatot tett növendékek közül												Nem tanul tovább
										tudom. egyetemre				művészpályára								
										készül												
		minden dolgozatát legalább elégséges eredménnyel készítette el	egy tárgyból elégtelen osztályzatot kapott		Jelesen érett	Jól érett	Egyszerüen érett	Javító vizsgálatra utasíttatott	Véglegesen visszautasíttatott	Tanári pályára	Bölcselet doktornak	Teologiára	Orvosi pályára	Gyógyszerészeknek	Rajztanárnak	Énektanárnak	Keresked. akadémiára	Építőmérnöknek	Fogtechnikusnak	
41	13	39	2	40	11	17	12	—	—	15	—	—	4	—	6	2	2	—	—	11

Jelesen érettek:* Baracs Amália, **Blau Ilona, Cziner Alice, Gerecze Jolán, Hertelendy Eleonóra**, Ladányi Berta, **Magyar Márta, Poll Kata**, Rotter Lillian, **Stamberger Erzsébet**, Tolnai Margit.

Jól érettek: Csór Andrea, Entz Emma, Fock Margit, Gyárfás Julia, Hirsch Margit, Karvas Etelka, Kossányi Edit, Lantos Teréz, Lenkei Piroska, Propper Lea, Raj Ilona, Róna Irén, Schlatter Ilona, Sziklai Emma, Szilasi Borcsa, Ujlaki Ágnes, Versényi Klára.

Egyszerűen érettek: Balogh Ilona, Bene Erzsébet, Faludi Blanka, Gerlóczy Márta, Kulcsár Flóra, Lukács Lili, Madzsar Ilona, Rozenzweig Rudolfina, Rupp Erzsébet, Schultz Lili, Severlay Edith, Szerényi Lenke.

Kiegészítő érettségi vizsgálatot tett a görög nyelvből: Baracs Amália, Blau Ilona, Csór Andrea, Gedeon Margit, Gerecze Jolán, Karvas Etelka, Magyar Márta, Poll Kata, Rozenzweig Rudolfina, Rotter Lillian, Róna Irén, Stamberger Erzsébet, Tolnai Margit.

* A vastagbetűsek minden tárgyból jelesek.

XIII.

Kimutatás a gimnáziumi tanítás eddigi fejlődéséről és eredményéről.

Iskolaév	V. osztályban a vizsgálatot tett tanulók száma	VI. osztályban a vizsgálatot tett tanulók száma		VII. osztályban a vizsgálatot tett tanulók száma		VIII. osztályban a vizsgálatot tett tanulók száma		Görög nyelvet tanult	Görögpótlót tanult	Az érettségi vizsg. eredm.			
	összesen	összesen	görög	összesen	görög	összesen	görög			jelesen érett	jól érett	érett	nem érett
1897/1898.	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1898/1899.	24	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1899/1900.	23	16	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1900/1901.	34	17	—	9	—	19	—	—	—	3	11	3	1
1901/1902.	33	32	—	18	—	9	—	—	—	2	5	—	—
1902/1903.	25	29	—	25	—	20	—	—	—	—	11	5	—
1903/1904.	38	22	10	24	14	25	—	24	—	5	5	6	2
1904/1905.	45	39	17	16	9	24	15	41	38	5	10	6	2
1905/1906.	43	33	12	21	10	12	6	28	38	7	2	2	—
1906/1907.	42	39	19	27	10	20	9	38	48	9	7	3	—
1907/1908.	37	39	14	29	13	26	10	37	57	14	9	2	—
1908/1909.	43	37	17	36	14	34	15	46	58	19	11	3	—
1909/1910.	43	38	20	32	17	33	16	53	50	8	14	5	3
1910/1911.	53	51	25	39	21	34	17	63	61	13	16	4	—
1911/1912.	45	47	18	45	21	38	20	56	76	11	14	12	—
1912/1913.	49	40	18	46	18	41	21	57	70	15	17	7	2
1913/1914.	54	51	19	36	17	42	18	54	75	11	17	12	—

XIV.

Az iskola felszerelései és gyűjteményei.

A) Az 1913/14. iskolaév gyarapodása.

1. A butorok gyarapodása. Különféle felszerelési tárgyak a díszteremben, könyvtárba, szertárakba, tantermekbe, fogadószobákba, igazgatói irodába, tanári szobákba, cselédszobákba, folyosókra: összesen 49 drb 2892 kor. — fill. értékben.

2. A tanári könyvtár gyarapodása. *Magyar nyelv és irodalom:* Reviczky Gyula: Összes költeményei. A magyar dráma fejlődése (A kolozsvári nemzeti színház sorozatos előadásainak bevezető beszédei.) Vértesy: A magyar romantikus dráma. Váczy: Tompa Mihály életrajza. Alexander—Madách: Az ember tragédiája. A magyar nyelv Etymológiai Szótára (füzetekben). Jánosi Béla: Szerdahelyi György aesthetikája. Petőfi Könyvtár I—XXX. köt. Komjáthy Jenő: A homályból. Kiss József: Összes költeményei. I—II. Szily Kálmán: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. (126·30 K).

Német nyelv és irodalom: Rehorn: Unterricht in der deutschen Gramatik. (2·66 K.)

Egyéb nyelvek és irodalmak: Kőrösi: Olasz—magyar és Magyar—olasz Szótár. Kaibel: Styl und Text der Politeia Athenaion. Hornyánszky Gy.: A classica philologia mint történetirás. Dr. Némethy Géza: Euhemeri Reliquiae. Némethy: Lygdami Carmina. Baksay: Lucanus Pharsaliája. (Utóbbi öt munka dr. Pécsy Béla tanár ajándéka). Koeppel: Byron. Kleine Texte für theologische und philologische Vorlesungen: 14., 26—28., 29—30., 38—40., 41—43., 56., 62., 65., 69.. 79. Gercke—Norden: Einleitung in die Alterthumswissenschaft I—III. Jurenka—Mesk: Römische Lyriker; Text u. Commentar. Schmidt: Az itáliai nyelvcsalád helyzete (Nyelvtud. Ért. XX. 2). (119·45 K.)

Történelem, művészet: Kempelen Béla: Magyar Nemes Családok VI. k. Németh: Tört. zsebszótár. Szekfü: A száműzött Rákóczi. Achille Bizzoni. Garibaldi nella sua epopea I—III. Berzeviczy: A cinquecento festészete, szobrászata és művészi ipara. U. a.: Beatrix királyné. Márki: Dózsa György. Kempelen: Magyar Nemes Családok VII. k. R. Kisss István: Az utolsó nemesi felkelés I—II. Forster: Magyarország műemlékei III. Békefi Emlékkönyv. Komlóssy Ferenc: Gróf Széchényi István élete. Brandt: Sehen und Erkennen. (Kunstbetrachtung). Swoboda: Griechische Geschiche (dr. Pécsy Béla tanár ajándéka). Hekler: Görög és római arcképszobrászat (a vall. és közokt. miniszter ajándéka). Erzsébet királyasszony emlékének (a vall. és közokt. min. ajándéka). Berzeviczy: Aragoniai Beatrix életére vonatkozó okiratok. (Magy. Tört. Eml. XXIX.) Freisingi Ottó: I. Frigyes császár tettei (Középkori krónikások XV. XVI.). (232·56 K.)

Földrajz, Statisztika: Harmos: Az Adria fenékviszonyai. Csánky Dezső: Somogyvármegye. Magyar Statisztikai közlemények: Az 1900. évi népszámlálás III—X. kötetei. A magyar szent korona országainak bűnügyi statisztikája az 1904—1908. évekről. (Kilenc kötet, a m. kir. stat hivatal ajándéka). (74·50 K).

Bölcselet: Schulze: Aus der Werkstatt der experimentellen Psychologie und Pädagogik. Höfler: Grundlehren der Psychologie. Höfler: Grundlehren der Logik. Gille: Philosophisches Lesebuch. Höfler: Zehn Lesestücke aus den philos. Klassikern. Höfler—Witasek: 100 Psychologische Schulversuche. Sistematische Philosophie. (Utóbbi dr. Pécsy Béla tanár ajándéka). Friml: Ratio educationis 1777. (A Paed. könyvtár I. kötete.) Montaigne Paedagógiai Tanulmányai. Erasmus. (Két utóbbi a Paed. Könyvtár II. és III. kötete.) Kajlós (Keller) Imre: Böhm Károly élete és munkái I—III. Böhm Károly: Az értékelmélet. (77·20 K.)

Természettudományok: Mikola: A physikai alapfogalmak kialakulása. Daday: Magyarország kagylós levéllábú rákjai. Hollós: Kecskemét vidékének gombái. (18·— K.)

Mathematika: Gajdeczka: Prüfungsfragen a. d. Mathematik. Lissák Jenő: A számtoló kézikönyve. (Szerző ajándéka). (2·60 K).

Vegyesek: Az E. M. K. E. megalapítása és negyedszázados működése. Az E. M. K. E. negyedszázados örömünnepének leirása. Révai Nagy Lexikonának VIII., IX., X. kötete (1-sö péld.) Ugyanannak VIII., IX., X. kötete (2-ik példány). Ugyanannak VII., VIII.

és IX. kötete a vall. és közokt. miniszter ajándékából (3-ik példány.) Ipari pályamutató (a vall. és közokt. miniszter ajándéka.) Magyarország helységnévtára (174·50 K).

Lapok, folyóiratok, évkönyvek. Akadémiai Értesítő. A Magy. Nemz. Múzeum néprajzi osztályának Értesítője. Archeológiai Értesítő. Állattani Közlemények. Berliner Philologische Wochenschrift. Bibliotheca Philologica Classica. Botanikai Közlemények. Budapesti Szemle. Deutsche Rundschau. Egyetemes Philologiai Közlöny. Ethnografia. Földrajzi Közlemények. Frauenbildung. Hivatalos Közlöny. Irodalomtörténet. Jó egészség. Középisk. Mathem. Lapok. Magyar Chemiai Folyóirat. Magyar Középiskola. Magyar Nyelv. Magyar Nyelvőr. Magyar Paedagógia. Magyar Társadalomtudományi Szemle. Mathematikai és Physikai Lapok. Mathematikai és Természettudományi Értesítő. Nemzeti Nőnevelés. Nyelvtudomány. Nyelvtudományi Közlemények. Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. Revue des deux Mondes. Revue Pedagogique. Természettudományi Közlemények. Történeti Szemle. Uránia. 335·50 K).

A gyarapodás értéke: 1163 K 27 fillér.

3. Az ifjúsági könyvtár gyarapodása. *Beszerzés.* Arany János balladái (6 példd), Toldi trilogiája (5 példd.), Berzsenyi ódái (5 példd.), Csokonai: Lilla (6 példd.), Kisfaludy K.: A kérők (5 példd.), Iréne (10 példd.), Csalódások (5 példd.), Kisfaludy S.: Kesergő szerelem (5 példd.), Boldog szerelem (5 példd.), Mikes: Törökországi levelek (2 példd), Széchenyi: Hitel (10 példd), Szigligeti: Csikós (5 példd.), Liliomfi (5 példd.) Vörösmarty: Csongor és Tünde (7 példd.), Zalán futása (2 példd.), Két szomszédvár (6 példd.), Zrinyi: A török áfium (5 példd.), Móra: Mindnyájunk Jánoskája, Gaál: Porcellán kisasszony, Csokonai: Dorottya (5 példd.), Zrinyi: Szigeti veszedelem (10 példd.), Garády: Kis világ, nagy világ, Havas: Bence-bácsi, Gaál: Mókus, Dánielné: A három galamb. Tábori: Csilicsali csalavári Csalavér. Faylné: Árva Margit (3 példd.), Vámbéry utazása Ázsiában (3 példd.), Jankó: Stanley utazása Afrikában (3 példd.), Jókai: Fekete gyémántok (3 példd.), Névtelen vár (3 példd.), Kedves atyafiak (3 példd), Magyar nábob (3 példd.), Kárpáthy Zoltán (3 példd.), Herczeg: A pogányok (3 példd.), Kisfaludy S.: A Dárday-ház (3 példd), Lamb: Shakespeare-mesék (3 példd.), Gárdonyi: A láthatatlan ember (6 példd.), Isten rabjai (3 példd.), Dickens: Dombey és fia (3 példd.), Copperfield Dávid (3 példd.).

A beszerzés értéke: 871 kor. 60 fillér.

Ajándék: Blau M.; Tutsek: Cilike viszontagságai. Mallot: Otthon. Gömbösné: Fehér regény levelekben. Rosenzweig R. g. VIII. oszt. növ.; Dr. Prónai: Futó csillagok. Herzel Margit III. a) oszt. növ.; Jókai-Bródy: A rózsák szigete. Widder Ilona IV. a) oszt. növ.; Cervantes: Don Quijote. Gyökösi: A hazavándorlók, Tóth: Szöcske kisasszony. Ehrenfeld Magda IV. a) oszt. növ.; Gaál: Az utolsó mentsvár. Tábori: A vasember. Rhoden: Makrancos Erzsike. Fábri J. III. b) oszt. növ.: Magyar lányok 1910. évfolyam. Bak Elza tanár; Földes: A magyarságért. Herman Róza igazgató; Földes: A magyarságért.

Az ajándékozott könyvek értéke: 45 korona.

4. A történelmi szertár gyarapodása. Művészet 1914. évf. Szent László pénze. (Vertán Edit II. a) oszt. növ. ajándéka.) Achilles pajzsa magyarázattal. Régi ezüst- és rézpénzek, képek, térképek. Összesen 43 drb.

A gyarapodás értéke: 40 korona.

5. A földrajzi és idegen nyelv tanítási szertár gyarapodása. Kogutovicz: Magyarország térképe (3 példány). Európa térképe (2 példány). Az Osztrák és Magyar birodalom térképe. Der Frühling, der Sommer, die Wohnung. Összesen 9 drb.

A gyarapodás értéke: 166 kor. 80 fillér.

6. A természetrajzi szertár gyarapodása ajándék útján Dr. Kerekes Izsó bányaigazgató 2 darab igen szép nagy kristályú pyritet ajándékozott. Vertán Edit II. a) oszt. tanuló több ásványt és kőzetet, Tinschmidt Ida II. b) oszt. tanuló görög teknőst, Varságh Erzsébet I. a) oszt. tanuló borsnövényt, Politzer Erzsébet II. b) oszt. tanuló madárfészket, Schwarz Ilona III. a) oszt. tanuló görög teknőst praeparálva, Eppinger Magdolna I. a) oszt. tanuló 1 darab tojást, Sebestyén Magda V. g. tanuló kvarckristályokat, Mátéffy Ilona II. a) oszt. tanuló mésszel bevont virágkosarat ajándékozott.

Állat-, növény- és ásványtani gyűjtemény gyarapodása:

Állat- és növénygyűjtemény 11 drb (= 28 kor. 50 fillér), ásványgyűjtemény 38 drb (= 22 kor.) Összesen 49 drb.

A gyarapodás értéke: 50 kor. 50 fillér.

7. **A természettani és vegytani szertár gyarapodása.** Akkumulator-telep 5 elemmel. Rhumkorff féle áramváltó. Deprez-d'Arsonval rendszerű galvanometer. Rhustrat féle ellenállás (40 Ω). Wheatstone féle mérőhíd. Ellenállás-szekrény 0·1—20 Ohmig

Weissbach-féle kifolyási készülék. Készülék csöveken átfolyó viz nyomás-csökkenésének kimutatására. Mariotte-Boyle készülék. Összesen: 9 drb.

A gyarapodás értéke: 701 K 20 fill.

8. **A rajz- és méréstani szertár gyarapodása.** *a) Rajzszertár:* Stickerei-Zeitung 1 évfolyam. Népies hímzések 6 drb. Másológép. Bargue: Cours de dessin I—III. rész. Díszítő-művészet 1 évfolyam. Összesen: 12 drb.

A gyarapodás értéke: 331 K 14 fill.

b) Méréstani szertár: 1 cm-es karton-négyzet 10 dobozban; 1 cm-es kiütő vas; 1 m-es fa-négyzet (2 drb); 1 dm-es fa-koczka (10 drb); 1 cm-es fa-koczka (100 drb); 1 cm^2 alapú fa-hasáb, 10 cm hosszú (100 drb). Zárai Anna I. b) oszt. növ. 320 drb 9 mm-es színes fa-koczkát ajándékozott dobozban.

A gyarapodás értéke: 142 K.

9. *A tornaszertár gyarapodása:* 12 drb staféta-bot.

A gyarapodás értéke: 7 K 20 fill.

10. **A hangszerek szertárának gyarapodása.** Jaques Dalcroze: Spiellieder; Tanzlieder. Rennes: Kinderlieder. Lányi E.: Vasárnap délután. Angyal Armand: Losonczi özvegye. Összesen: 5 drb.

A gyarapodás értéke: 18 K.

11. **A női kézimunka-szertár gyarapodása.** Divatlapok. Hermann Teréz rendes tanítónő ajándéka: Keleti és egyéb színes hímzés-minták gyűjteménye, főkép a XVI., XVII. és XVIII. századból (1 drb könyv) és Régi és újabb magyar művészi hímzésekről készitett rajzok (32 drb, kartonra húzva). Összesen: 34 drb.

A gyarapodás értéke: 114 K.

12. A gyarapodások értékének összeállítása:

1. Bútorok	2892	kor. —	fill.
2. Tanári könyvtár	1163	„ 27	„
3. Ifjúsági könyvtár	916	„ 60	„
4. Történelmi szertár	40	„ —	„
5. Földrajzi és idegen nyelvtanítási szertár	166	„ 80	„
6. Természetrajzi szertár	50	„ 50	„
7. Természettani (és vegytani) szertár	701	„ 20	„
8. Rajz- és méréstani szertár	473	„ 14	„
9. Tornaszertár	7	„ 20	„
10. Hangszerek szertára	18	„ —	„
11. Női kézimunka-szertár	114	„ —	„
Az összes gyarapodás értéke	*6542*	*kor.*	*71 fill.*

Mindazoknak a jótevőinknek, akik szives ajándékaikkal könyvtáraink, gyűjteményeink gyarapodásához járulni kegyesek voltak, e helyen is hálás köszönetet mondunk.

B) Szertáraink mai állapota.

A tanári könyvtárban (IV.) van 3374 mű 5247 kötetben.

Értéke: 30.179 kor. 04 fillér.

A történelmi szertárban (V.) van 1599 szemléltető és térkép, könyv, régi pénz stb.

Értéke: 5540 kor. 82 fillér.

A földrajzi szertárban (VI.) van 144 térkép, 116 szemléltető kép, 9 domború kép és 4 földgömb, összesen 273 drb.

Értéke: 4049 kor. 82 fillér.

A természetrajzi (VII.) (állat-, növény-, ásványtani) *szertárban* van : csontváz 62, rovargyűjtemény 26-féle, kitömött állatok 197, borszeszben állatok 121, különfélék az állatvilágból 298, növénygyűjtemény 85, különféle képek 26-féle, sztereoszkophoz képek 108, különféle tárgy, eszköz 36, sztereoszkop 6, szemléltető képek az ásványtanhoz 4, minták 6, ásványok és kőzetek 483, kövület 72, csiszolat 18; a leltározott tárgyak száma 2419 darab.

Értéke: 8210 kor. 84 fill.

A természettani (és kémiai VIII.) *szertárban* van (a megejtett kiselejtezés után) 724 drb eszköz és kép.

Értéke: 17.646 kor. 07 fillér.

A rajz- és méréstani szertár (IX.) *A) csoportiában* van 57 füzet és 1066 drb különálló lapminta, 180 sodrony-, bádogminta, famodell a távlati rajzoláshoz, 266 gipszminta, eredeti régi hímzés az ornamentikához, 272 gipsz-, agyag- és régi magyar rézedény, gipszalakok a természet után való rajzoláshoz, 260 felszerelési eszköz és 101 könyv, összesen 2202 drb.

Értéke: 6865 kor. 87 fill.

A *B) csoportban* van összesen 346 drb.

Értéke: 1266 kor. 85 fill.

A tornaszertárban (X.) van 462 drb eszköz.

Értéke: 3652 kor. 94 fill.

A hangszerek (ének- és zeneművek) *szertárában* (XI.) van 154 dal és daljáték, 37 énekes könyv, vezérkönyv, 10 felszerelési eszköz, összesen 201 drb.

Értéke: 5139 kor. 26 fill.

A női kézimunka szertárban (XII.) van 68 drb eszköz és 45 drb könyv, füzet.

Értéke: 846 kor.

C) A gyűjtemények forgalma.

Ifjúsági könyvtárunk f. iskolaévi forgalma következő volt:

I. a)	42 növ.	289	könyvet olvasott.
I. b)	42 „	567	„ „
II. a)	36 „	561	„ „
II. b)	35 „	428	„ „
III. a)	44 „	300	„ „
III. b)	40 „	240	„ „
IV. a)	32 „	150	„ „
IV. b)	30 „	165	„ „
V. a)	25 „	155	„ „
V. b)	19 „	132	„ „
VI. a)	14 „	52	„ „
VI. b)	16 „	96	„ „
Továbbk. I.	15 „	82	„ „
g. V.	40 „	245	„ „
g. VI.	43 „	174	„ „
g. VII.	34 „	767	„ „
g. VIII.	42 „	885	„ „
	549 növ.	5288	könyvet olvasott.

Szertáraink is rendelkezésükre voltak a tanulóknak. Naponkint látogatták természetrajzi szertárunkat, ahol a magasabb osztálybeliek mikroszkópiai megfigyeléseket is tettek.

Mindezek mellett még napról-napra is kiállítottuk alkalmas üvegszekrényben azokat a szemléltető eszközöket, amelyekről épen tanítottunk. A Tátra domború képe és számos földrajzi, történelmi, természetrajzi kép pedig állandóan növendékeink szeme előtt volt. Tanulmányukat az intézeti udvarkert is támogatta dísznövényeivel és virágaival.

XV.

Statisztikai kimutatás.

A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán	Felsőbb leányiskolai												További képző		Gimnáziumi				Összesen
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		I.	II.	V.	VI.	VII.	VIII.	
	a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	osztályokban		osztályokban				
1. *Beiratkozott.*																			
Nyilvános tanuló	42	42	38	37	44	45	38	36	27	23	29	26	16	6	41	47	34	45	616
Magántanuló [1]	8	—	10	1	5	—	7	—	5	—	4	—	—	—	15	6	4	1	66
Összesen	50	42	48	38	49	45	45	36	32	23	33	26	16	6	56	53	38	46	682
2. *A nyilvános tanulók közül.*																			
Az iskolai év folyamán magántanuló lett	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
„ „ „ „ kimaradt	1	1	—	—	—	—	—	1	3	1	3	2	1	2	2	2	1	4	24
„ „ „ „ meghalt betegség következtében	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Az osztályvizsgálatról elmaradt	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Junius, illetve május hóban osztályvizsgálatot tett	41	41	38	35	44	44	37	35	24	22	26	24	15	4	39	45	33	41	588
A beirt magántanulók közül vizsgálatot tett	8	—	10	1	5	—	7	—	5	—	4	—	—	—	15	6	3	1	65
Összesen	50	42	48	38	49	45	45	36	32	23	33	26	16	6	56	53	38	46	682
3. *A beirt nyilvános tanulók megbetegedéseinek száma:*																			
Nem fertőző { könnyü	183	124	174	222	90	105	243	245	227	30	284	293	135	40	204	252	49	240	3140
Nem fertőző { súlyos [2]	14	23	12	16	16	15	10	8	5	6	14	4	2	—	9	7	7	3	171
Fertőző	1	5	1	2	3	—	2	—	-	—	—	2	—	1	—	2	—	—	19
Összesen	198	152	187	240	109	120	255	253	232	36	298	299	137	41	213	261	56	243	3330

[1] Nincsenek köztük azok, akik az iskolaév közben nyilvános tanulókká lettek.

[2] Súlyos a 6 napnál tovább tartó betegség.

A nyilvános és magántanulók megoszlása	Felsőbb leányiskolai												Tovább képző		Gimnáziumi				Összesen
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		I.	II	V.	VI	VII.	VIII.	
	a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*							
	osztályokban												oszt.		osztályokban				
4. *Kor szerint dec. 31-én*:																			
9 évét már betöltötte	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
10	39	37	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81
11	5	3	33	31	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76
12	1	1	11	5	36	34	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96
13	—	—	1	—	8	9	30	30	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	79
14	—	—	—	—	2	—	5	5	22	—	—	1	—	—	30	3	—	—	68
15	—	—	—	—	—	—	1	—	8	18	23	18	1	—	11	38	4	—	122
16	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	6	5	11	—	1	6	24	4	63
17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	3	—	—	2	4	23	37
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	15	21
19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	3
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása:																			
5. *Honosság szerint*:																			
Magyar honos volt magyarországi	49	41	48	36	48	44	44	35	29	22	30	24	14	4	54	51	36	41	650
Magyar honos volt horvátországi	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Külföldi honos volt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
6. Szüleik állandó lakóhelye szerint:																			
Budapest	47	41	48	34	46	44	42	35	25	21	29	22	14	3	31	41	30	25	578
Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.*)	—	—	—	2	1	—	—	—	1	—	1	—	1	1	5	5	3	4	24
Más törvényhatóság	2	—	—	—	2	—	2	—	3	1	—	2	—	—	18	5	3	12	50
Horvát-Szlavon országok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Románia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	49	41	48	36	49	44	44	35	29	22	30	24	15	4	54	51	36	42	653

*) Csak olyan helységek vannak ideszámítva, amelyek nem törvényhatóságok.

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása	Felsőbb leányiskolai												Tovább képző		Gimnáziumi				Összesen
	I.		II.		III		IV.		V.		VI.		I.	II.	V.	VI.	VII.	VIII.	
		b	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*							
	osztályokban												oszt.		osztályokban				
7. Szülőik foglalkozása szerint:																			
Nagybirtokos, nagybérlő (1000 kat. holdon felül)	1	—	3	—	2	—	2	—	1	1	1	1	—	—	1	3	1	1	18
Középbirtokos, középbérlő (100—1000 kat. holddal)	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	2	1	—	—	6
Kisbirtokos, kisbérlő (100 kat. holdon alul)	—	—	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Egyéb őstermelő (feles, majoros, kertész, halász)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gazdasági tisztviselő	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	4
Nagyiparos, bányanagyvállalkozó	3	—	2	2	6	—	1	2	4	2	—	2	—	2	—	1	2	1	30
Kisiparos, bányakisvállalkozó	—	—	1	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—	8
Ipari v. bányászati tisztviselő	—	3	10	—	1	8	—	—	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—	28
Nagykereskedő, nagyvállalkozó	1	—	1	—	3	5	1	1	4	1	14	2	4	1	2	2	2	5	49
Kiskereskedő, kisvállalkozó	1	3	2	4	—	1	1	1	—	1	—	2	—	—	1	3	7	—	27
Kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő	5	14	—	5	4	4	12	4	1	—	—	3	3	—	4	12	1	2	74
Egyéb keresk. v. közlek. segédszemély (altiszt, segéd, szolga)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Köztisztviselő és közhivatalban alkalmazott díjnokok	14	6	3	1	9	6	3	3	—	3	3	4	—	—	4	3	1	7	70
Pap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanár, tanító	4	3	1	1	6	7	1	6	4	—	2	—	—	—	11	7	10	13	76
Másféle értelmiségi (orvos, ügyvéd, közjegyző, gyógyszerész, stb.) és ilyeneknél alk. segéd, irnok stb.	16	10	19	11	11	7	14	14	7	7	2	5	3	—	14	12	10	9	171
Közhivatalban alkalmazott vagy másféle értelmiségi altiszt vagy szolga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katonatiszt	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	6
Katona altiszt	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Tőkés, járadékos, háztulajdonos *)	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	6
Nyugdíjas (tisztviselő v egyéb értelmiséghez tartozó*)	1	—	—	—	3	—	2	—	4	—	1	—	—	—	3	3	—	—	17
Magánzó, eltartásos *)	2	1	3	7	—	1	5	1	2	3	4	2	3	—	4	3	1	4	46
Egyéb és ismeretlen foglalkozásu	—	—	—	4	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	8
Összesen	49	41	48	36	49	44	44	35	29	22	30	24	15	4	54	51	36	42	653

*) Tulajdonképeni kereső foglalkozással nem birók.

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása	Felsőbb leányiskolai												Tovább képző		Gimnáziumi				Összesen
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		I.	II.	V.	VI	VII.	VIII	
	a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	osztályokban						
8 a) *Vallás szerint*: latin (szertartásu róm. kath.)	16	13	18	11	17	14	15	11	8	4	10	5	—	—	21	27	16	18	224
görög (szertartásu róm. kath.)	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
örmény (szertartásu róm. kath.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
református	1	4	7	1	4	4	3	—	1	3	—	1	—	—	8	6	1	2	46
ág. h. ev.	5	4	1	1	5	4	3	7	1	1	5	—	—	—	2	—	2	3	44
görög keleti	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
unitárius	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
izraelita	27	20	22	21	22	22	22	17	19	14	15	18	15	4	22	18	15	19	332
b) *Anyanyelv szerint*: Magyar	49	41	48	36	49	44	42	35	29	22	30	24	15	4	54	51	35	42	650
Német	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tót	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oláh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruthén	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horvát	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szerb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Olasz	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Francia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cseh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen nem magyar	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
c) *Nyelvismeret szerint*: A magyar anyanyelvüek közül csak magyarul tudott	23	16	9	23	13	15	1	—	5	—	—	7	—	—	18	4	3	11	158
németül is tudott	26	25	39	13	36	29	41	35	23	22	30	17	15	4	36	47	32	31	500
tótul „ „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3
oláhul „ „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
ruthénul „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
horvátul „ „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
szerbül „ „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
olaszul „ „	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Összesen más hazai nyelven	26	25	39	13	36	29	41	35	24	22	30	17	15	4	36	47	32	31	502

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása	Felsőbb leányiskolai												Tovább képző		Gimnáziumi				Összesen
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		I.	II	V.	VI.	VII.	VIII.	
	a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*							
	osztályokban												oszt.		osztályokban				
A nem magyar anyanyelvüek közül más nyelven is tudott	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Magyarul is tudott:																			
a német anyanyelvüek közül	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
a tót „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
az oláh „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a ruthén „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a horvát „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a szerb „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
az olasz „ „	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
a francia „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
a cseh „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összes nem magyar	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
9. Ismétlő volt	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	5
A görögpótló tárgyakat tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	19	24	75
A *nyilvános* tanulók közül:																			
Magaviseletből 1 osztályzatot	40	41	38	34	44	44	36	35	23	22	26	24	15	4	39	44	32	41	582
Magaviseletből 2 kapott	1	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	6
Magaviseletből 3 kapott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egy órát sem mulasztott	3	4	6	3	5	2	3	2	—	2	2	1	—	—	5	—	2	4	44
Csak igazoltan mulasztott	38	37	32	32	39	42	34	33	24	20	24	23	15	4	34	45	31	37	544
Igazolatlanul mulasztott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Az igazolt órák száma	2245	2372	2303	2518	3557	3018	2788	2305	1980	1545	1864	1939	164[illegible]	492	2295	51[illegible]	2441	4434	42258
Az igazolatlan órák száma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. a) Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül mint rendkivüli tárgyat legalább elégséges eredménynyel tanulta:																			
Az angol nyelvet	—	—	—	—	4	6	4	1	—	—	—	1	—	—	8	—	2	—	26
A szabadkézi rajzot	—	2	—	—	3	2	—	—	—	—	2	9	—	—	—	1	—	—	16
A gyorsirást	—	—	—	—	2	4	5	3	—	—	—	—	—	—	7	7	2	1	31
Az éneket	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Részletes kimutatás az osztályvizsgálatot tett nyilvános- és magántanulók tanulásának eredményéről.

Tárgy	Felsőbb leányiskola																																	
	I. a) oszt.						I. b) oszt						II. a) oszt.						II. b) oszt.						III a) oszt.						III. b) oszt.					
	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta
Vallástan	35	13	1	—	—	—	26	13	2	—	—	—	35	5	8	—	—	—	22	12	2	—	—	—	29	17	2	1	—	—	32	10	2	—	—	—
Magyar nyelv és irodalom	8	21	13	7	—	—	12	16	13	—	—	—	13	20	13	2	—	—	6	12	12	6	—	—	15	17	13	4	—	—	10	20	12	2	—	—
Német nyelv	23	23	2	1	—	—	13	13	10	5	—	—	16	18	7	7	—	—	18	7	4	7	—	—	17	17	11	4	—	—	21	15	6	2	—	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	15	11	2	—	—	15	6	9	6	—	—	19	16	10	4	—	—	18	13	10	3	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	10	5	2	—	—	16	7	8	5	—	—	19	25	5	—	—	—	27	10	5	2	—	—
Földrajz	16	18	15	—	—	—	17	15	8	1	—	—	30	9	7	2	—	—	17	5	8	5	1	—	13	19	16	1	-	—	16	13	14	1	—	—
Természetrajz	26	16	7	—	—	—	20	17	2	2	—	-	30	8	8	2		—	19	5	7	5	—	—	17	18	14	—	—	—	13	23	7	1	—	—
Mennyiségtan	9	16	14	9	1	—	9	14	15	2	1	—	8	21	18	1	—	—	5	12	11	8	—	—	10	18	16	5	—	—	12	15	13	4	—	—
Geometriai rajz	28	14	7	—	—	—	12	25	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabadkézi rajz	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	23	14	6	—	—	5	16	12	7	—	—	1	5	20	13	—	—	11	6	19	12	1	—	6
Szépirás	12	25	10	2	—	—	13	21	7	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Női kézimunka	12	17	4	2	-	14	13	12	—	—	—	16	19	9	8	—	—	12	18	11	4	—	—	3	18	12	7	—	—	12	18	12	4	1	—	9
Ének	18	23	3	—	—	5	25	12	4	—	—	—	32	6	3	—	—	7	24	8	3	1	—	—	35	10	2	—	—	2	30	10	1	1	—	2
Testgyakorlat	6	30	5	—	—	8	24	15	—	—	—	2	27	5	3	—	—	13	14	11	5	—	—	6	31	8	3	—	—	7	13	16	11	1	—	3
Angol nyelv (rdk.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	40	2	1	3	—	—	38

Tárgy	Felsőbb leányiskola																														Továbbképző tanfolyam											
	IV. a) oszt.						IV. b) oszt.						V. a) oszt.						V. b) oszt.						VI. a) oszt.						VI. b) oszt.						I. oszt.						II. oszt.					
	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Kitűnő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta
Vallástan	27	11	5	1	—	—	18	14	3	—	—	—	12	9	8	—	—	—	18	1	2	1	—	—	12	13	5	—	—	—	15	5	4	—	—	—	12	2	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—
Magyarnyelv és irod.	14	14	12	4	—	—	17	13	5	—	—	—	6	12	6	5	—	—	9	7	6	—	—	—	6	13	5	6	—	—	12	7	5	—	—	—	7	5	2	1	—	—	3	1	—	—	—	—
Német nyelv	21	14	7	2	—	—	11	16	7	1	—	—	7	11	6	5	—	—	9	10	1	1	1	—	7	11	9	3	—	—	7	5	9	3	—	—	8	3	2	—	—	—	3	—	1	—	—	—
Francia nyelv	21	9	10	4	—	—	15	11	7	2	—	—	8	6	11	3	1	—	8	8	3	2	1	—	10	10	7	3	—	—	9	9	2	4	—	—	4	4	5	2	—	—	4	—	—	—	—	—
Egyet. irod.-tört.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—
Ókori irodalom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Lélek- és nevelést.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	9	8	—	—	—	13	6	5	—	—	—	8	5	2	—	—	—	2	1	1	—	—	—
Esztétika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	4	—	—	—	1	2	1	—	—	—
Történelem	30	11	3	—	—	—	6	15	4	—	—	—	10	6	12	1	—	—	12	6	3	1	—	—	18	4	6	2	—	—	15	8	1	—	—	—	10	5	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—
Művészettörténet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	1	—	1	—	—	3	1	—	—	—	—
Földrajz	20	11	10	3	—	—	13	6	11	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természetrajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	9	9	—	—	—	10	8	3	1	—	—	13	6	6	5	—	—	15	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egészségtan	26	15	3	—	—	—	17	13	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	1	—	—	—	3	1	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	4	7	9	1	—	4	10	6	2	—	—	4	9	7	10	—	—	7	3	10	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Háztartástan	34	10	—	—	—	—	27	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gazdaságtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	8	13	11	12	—	—	8	18	5	4	—	—	4	11	7	7	—	—	4	9	8	1	—	—	7	9	5	9	—	—	4	5	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jogi ismeretek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	4	1	—	—	1	2	1	—	—	—
Szabadkézi rajz	8	19	3	—	—	14	2	20	5	—	—	8	4	15	3	—	—	7	6	6	1	—	—	9	3	11	6	—	—	10	3	4	3	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Női kézimunka	13	8	—	—	—	23	17	8	2	—	—	8	8	8	5	—	—	8	10	3	3	—	—	6	4	9	5	—	—	12	10	1	—	—	—	13	4	1	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
Ének	30	8	2	—	—	4	29	6	—	—	—	—	17	9	1	—	—	2	17	4	—	1	—	—	21	2	2	—	—	5	18	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlat	28	4	1	—	—	11	7	14	8	2	—	4	14	6	1	—	—	8	13	—	—	—	—	9	6	7	7	—	—	10	11	7	1	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Angol nyelv (rdk.)	3	—	1	—	—	39	1	—	—	—	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsirás (rdk.)	—	3	2	—	—	38	1	2	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tárgy	Gimnázium																			
	V. osztály					VI. osztály					VII. osztály					VIII. osztály				
	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Nem tanulta
Vallástan	42	11	1	—	—	38	12	1	—	—	34	2	—	—	—	20	10	2	—	—
Magyar nyelv és irodalom	11	27	12	4	—	25	22	4	—	—	16	11	9	—	—	21	12	9	—	—
Latin nyelv	18	24	6	6	—	16	16	17	2	—	5	16	14	1	—	13	15	13	1	—
Görög nyelv	—	—	—	—	—	12	2	4	1	32	4	8	5	—	19	8	9	1	—	24
Görögpótló irodalom	—	—	—	—	—	19	11	2	—	19	11	8	—	—	17	15	8	1	—	18
Görögpótló rajz	—	—	—	—	—	11	14	7	—	19	6	9	4	—	17	9	11	4	—	18
Német nyelv	18	18	14	4	—	22	19	10	—	—	15	12	9	—	—	22	12	8	—	—
Történelem	28	17	9	—	—	23	21	7	—	—	16	17	3	—	—	25	10	7	—	—
Természetrajz	28	17	8	1	—	32	13	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fizika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	13	8	1	—	23	11	7	1	—
Mathematika	15	20	19	—	—	20	15	15	1	—	9	10	15	2	—	14	19	8	1	—
Filozófia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	15	7	1	—
Rajz	19	32	3	—	8*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlat	29	3	—	—	7	26	9	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Angol nyelv (rdk.)	5	3	—	—	31	2	—	—	—	49	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyorsirás (rdk.)	2	3	2	—	32	4	2	1	—	44	2	—	—	—	—	—	1	—	—	41

*) A rajz technikai része alól felmentést nyertek.

10b) Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül

	Felsőbb leányiskolai osztályok																						Továbbképző				Gimnáziumi								Összesen hány tanuló	Összesen hány %
	Ia)		Ib)		IIa)		IIb)		IIIa)		IIIb)		IVa)		IVb)		Va)		Vb)		VIa)		VIb)		I.		II.		V.		VI.		VII.		VIII.			
	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %	hány tanuló	hány %		
Minden rendes tárgyból kitűnő	8	16·7	6	14·0	9	18·7	3	8·3	6	12·0	10	22·7	3	6·8	3	8·6	1	3·4	2	9·0	1	3·3	5	20·8	5	33·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	13·2
Minden rendes tárgyból jeles (a gimnáziumban)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	11·1	8	16·0	3	8·3	10	24·4	27	14·7
legalább jeles	21	42·9	14	34·0	22	45·9	9	25·0	19	38·7	18	40·9	17	38·6	8	22·8	4	13·8	8	36·0	6	20·0	4	16·7	4	27·0	2	50·0	—	—	—	—	—	—	—	—	156	33·2
legalább jó	14	28·6	19	46·0	14	29·2	10	27·8	20	40·8	12	27·4	11	25·0	15	40·3	11	37·5	9	40·0	10	33·3	8	33·3	5	33·0	2	50·0	20	37·0	15	29·0	17	47·2	16	39·0	228	34·9
„ elégséges	5	10·2	1	2·0	3	6·2	13	36·1	4	8·2	4	9·0	12	29·5	9	25·7	12	41·4	2	9·0	13	43·3	7	29·2	1	7·0	—	—	22	40·7	26	51·0	13	36·1	15	35·0	163	24·9
Egy tárgyból elégtelen	1	2·0	1	2·0	—	—	1	2·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2·0	2	5·6	—	—	6	0·9
Két „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3·4	1	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	7·4	—	—	1	2·7	—	—	7	1·1
Több „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3·7	1	2·0	—	—	1	2·4	4	0·6
Elégtelen összesen	1	2·0	1	2·0	—	—	1	2·8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3·4	1	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	6	11·1	2	4·0	3	8·3	1	2·4	17	2·6
Osztályzatot kapott	49	—	41	—	48	—	36	—	49	—	44	—	44	—	35	—	29	—	22	—	30	—	24	—	15	—	4	—	54	—	51	—	36	—	42	—	{ 470 [1] / 183 [2] }	

[1]) Felsőbb leányiskolai. — [2]) Gimnáziumi.

XVI.

Tudnivalók az 1914/15. iskolaévre.

A budapesti m. kir. állami felsőbb leányiskolában és leánygimnáziumban **az 1914/15. iskolaév szeptember 15-én kezdődik.**

Azok a növendékek, akik június 16-án vagy szeptember 1—3. napjain beiratkoztak, fölvevőjegyeikkel ellátva, szeptember 15-én **9 órakor** tartoznak megjelenni az iskolában. Ekkor nyitjuk meg az iskolaévet istentisztelettel.

A rendes tanítás szeptember *16-án* 8 órakor kezdődik.

Az új növendékek beírása szeptember 1-én, 2-án és 3-án lesz délelőtt 9—1-ig.

Új növendékeket július 10-ig az igazgatóságnál lehet előjegyeztetni.

Az előjegyzésre a növendékek személyesen *tartoznak megjelenni szülőik, vagy a szülők megbizottjainak kíséretében.*

A megelőző osztály sikeres elvégzését igazoló iskolai, továbbá a születési bizonyítványnak és a sikeresen megtörtént himlőoltást (a 12 évesnél az újraoltást is) igazoló orvosi bizonyítványnak bemutatása is szükséges.

Az előjegyzett tanulók *a beirás első napján*, szeptember 1-én a fölvételben elsőbbségben részesülnek; **de ha e napon nem jelentkeznek, az előjegyzés érvénytelenné válik.**

A fölvétel föltételei:

1. *A felsőbb leányiskola I. osztályába* legalább 10 éves, olyan növendék vehető föl, aki a négy elemi osztályt sikeresen elvégezte s erről hiteles bizonyítványt mutat be.

A II—VI. osztályba — amennyiben hely van — csak a megelőző osztályokról szóló rendes felsőbb leányisk. bizonyítvány alapján lehet belépni. Más iskolából jövőket az 1901. évi 40.925. sz. a. kelt min. rendelet értelmében csak kiegészítő vizsgálattal veszünk fel.

2. *A továbbképző tanfolyam I. osztályába* a felsőbb leány-iskola vagy leánygimnázium hatodik osztályáról szóló bizonyítvány alapján lehet belépni, a II. osztályba pedig az I. osztály bizonyítványa alapján.

3. *A gimnáziumi V. osztályba* való belépésre rendszerint a felsőbb leányiskola IV. osztályáról szóló bizonyítvány jogosít, de *ha van hely*, sikeres *különbözeti vizsgálattal* a polg. leányiskola IV. osztályát végzett tanulók is bejuthatnak.

A polgári iskolából a felsőbb leányiskolába, illetve a gimnáziumba, s a felsőbb leányiskola V—VI. osztályaiból a gimnáziumba való átlépéskor felvételi, illetve **különbözeti vizsgálatot** kell tenni, még pedig a következő módon:

Aki a polgári iskola IV. osztályának elvégzése után a felsőbb leányiskola V-ik osztályába óhajt belépni, annak a magyar és német *nyelvtanból* és a francia nyelvnek a felsőbb leányiskolai II—IV. osztályos anyagából kell felvételi vizsgálatot tennie. A német nyelvben megfelelő beszédkészség is szükséges.

Aki pedig a polgári iskola IV. osztályából a gimnázium V. osztályába akar lépni, az a magyar és német *nyelvtanból* és a geometriából tesz felvételi vizsgálatot, melyen a német nyelvből megfelelő beszédkészséget is kell mutatnia.

Aki a felsőbb leányiskola VI. osztályának elvégzése után a gimnázium VII-ik osztályába óhajt lépni, annak a tanítástervi különbözetből vizsgálatot kell tennie, melynek anyaga következő:

a) *A latinból:* Az V—VI. osztály egész anyaga.

b) *A magyarból:* Tinódinak egy históriás éneke, valami kevés Pázmányból és Faludiból (olvasókönyvi szemelvény), Kölcseynek Kazinczyról mondott emlékbeszéde, Széchenyi Hitelének bevezetése és befejezése (Magy. könyvt.), Arany Toldi estéje. Részletek Kemény Zsigmondtól (Wesselényi Miklós) és Salamon Ferenctől (A török hódoltságból).

c) A *németből:* német nyelven kell számot adni a felsőbb leányiskola V., VI. osztályában tanultakról.

d) *A mathematikából:* a II-od fokú egyenlet, a hatványozás általánosítása, a Briggs-féle logarithmusok és alkalmazásuk; a körre vonatkozó tételek, a szögfüggvények a sinus-, cosinus- és tangens-tétel és alkalmazásuk a háromszög megoldására. Néhány egyszerű földmérési és magasságmérési feladat megoldása.

e) *Görögből:* nyelvtan vagy *görögpótlóból:* az Ilias, Odysseia, Herodotos és a görög lirikusok.

f) *A történelemből* az ókor története.

Augusztus 31-én d. e. 8 órától fogva lesznek a pótló, javító, fölvételi és különbözeti vizsgálatok.

A pótló vizsgálatért, ha a mulasztást betegség nem igazolja, 40 K, a felvételi és különbözeti vizsgálatért 20 K vizsgálati díj fizetendő a vizsgálat előtt az igazgatónál. A pótló vagy javító vizsgálatot kérő folyamodásokat a mulasztás okát igazoló bizonyítványokkal fölszerelve, f évi *julius 15-ig* kell benyújtani az igazgatósághoz. Később beérkező folyamodványok csak rendkívüli akadályok esetén vehetők figyelembe.

A beiráskor minden növendék 10 K beirási, 2 K könyvtár- és 2 K nyomtatványdíjat fizet. A rendes tanulók egész évi tandíja 160 K, amelyet 40 K-ás négy részletben is lehet fizetni *és pedig az első részletet legkésőbben október hó 15-ig, a másodikat december 1 ig, a harmadikat március 15-ig, a negyediket május 1-ig.*

Szegénysorsú tanulók, ha bizonyítványuk legalább általános jó eredményről, jó magaviseletről tanúskodik, a megszabott kedvezményszázalék erejéig tandíjelengedésben részesülhetnek, melyet szeptember 20-ig kell kérelmezniök *az igazgatósághoz címzett folyamodványukban.* Akik az igazgatóságtól nyertek tandíjmentességet, ezt újabb folyamodás nélkül is mindaddig megtartják, míg tanulmányaikban, vagy viseletükben való hanyatlásuk miatt erre érdemetlenekké nem válnak; mihelyt valamelyik kötelező tárgyból elégtelen osztályzatot nyernek vagy több az elégséges osztályzatuk, mint a kitűnő, jeles és jó, a kedvezményt elvesztik.

Akik a jelen iskolai évre a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól nyertek tandijelengedést, azt a jövő iskolai év elején újra kell kérniök.

A továbbképző tanfolyam tanulói csakis a vallás- és közoktatásügyi minisztertől kérhetnek kedvezményt.

Oly tanulók számára, akik az iskolai rajztanításon kívül még fokozottabb rajztanításban kívánnak részesülni, az iskola rajztanára vasárnap délelőtt rendkívüli órát tart, amelyben az illető tanulók hajlamuk és képességük szerint nyernek oktatást. A rendkívüli rajz tanulásának félévi díja heti 2 óráért 20 K, amely a jelentkezés alkalmával előre fizetendő.

Akik gyorsirást óhajtanak tanulni, erre is jelentkezhetnek; az

iskola egyik rendes tanára tanítja. Ez főképpen a gimnáziumi tanulóknak és azoknak ajánlható, akik a felsőbb leányiskola végzése után valamely életpályára készülnek. Díja heti 1 óráért évenkint 20 korona, amely előre fizetendő.

Budapesten, 1914. június 16-án.

Révy Ferenc,
főigazgató.

TARTALOM-JEGYZÉK.

Oldal

I. Révy Ferenc: Széljegyzetek a felsőbb leányiskola és leánygimnázium reformálásának kérdéséhez 3
II. Hermann Teréz: A nő a hazai ipar szolgálatában 10
III. Az iskola célja és irányai 17
IV. Az 1913/14. iskolaév története 21
V. A tanári kar 31
VI. Kimutatás a tanári testület elfoglaltságáról tárgy és heti óraszám szerint 36
VII. A használt könyvek jegyzéke 40
VIII. A felsőbb leányiskola, továbbképző-tanfolyam és gimnázium általános óraterve 50
IX. A tanítás anyaga az 1913/14. iskolai évben 51
X. A beirt rendes, rendkívüli és magántanulók névsora 86
XI. Az egész iskolai évben egy órát sem mulasztottak 95
XII. Érettségi vizsgálatok 96
XIII. Kimutatás a gimnáziumi tanítás eddigi fejlődéséről és eredményéről. 98
XIV. Az iskola felszerelései és gyűjteményei 99
XV. Statisztikai kimutatás 106
XVI. Tudnivalók az 1914/15. iskolai évre 115

2002

BUDAPEST
SZÉKES-
FŐVÁROS

2002